

ÜGYES KÉZZEL

Σ ZERMESTER KISKÖNYVTÁR

Nem csak nőknek!

17.

AZ EZERMESTER KISKÖNYVTÁRA

Szerkeszti:
SZÜCS JÓZSEF

ÜGYES KÉZZEL

(Nemcsak nőknek!)

17. KÖTET

IFJÚSÁGI LAPKIADÓ VÁLLALAT, 1978.

A kötetet szerkesztette:

SZÜCS JÓZSEF

Írták:

BABOS JÁNOS

BÁGYI JÁNOS

CSILLAG FERENCNÉ

S. ERŐ BORI

HERCZEGH FERENCNÉ

HETÉNYI ISTVÁN

KOVÁCS CSABÁNÉ

MOLNÁR KATALIN

SARLÓS MARIANN

SZÜCS JÓZSEF

Az illusztrációkat készítették:

BÁGYI JÁNOS

LIPCSEI PÁLNÉ

DR. OLÁH FRIGYES

SCHMIDT LÁSZLÓ

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Petrus György igazgató

Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, 782071 Budapest, 1978

Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

ÜGYES KÉZZEL

(Nemcsak nőknek!)

Tartalomjegyzék

Makramé	6
Konyhaajtó-díszítés rátéttel	12
Műanyagmozaik kidobandó palackra	15
Rusztikus bútorok népies díszítéssel	16
Parafaszobrászat	22
Bécsiszelet-csepegtető + Ételfrissítés	27
Edényszárító polc házilag	28
Gyertyaöntés gyertya-„festés”	30
Színes matyóminta a modern csempére	32
Színes védőbevonat nyers fára	35
Színes barkácsgépek „nőies” munkákhoz is	38
Matricadíszítés csempére	44

Szinre festés ecsettel, kesztyűvel, hengerrel, flakonnal	46
Szines filcrátét cifraszűr módjára	52
Szines kerti szerszámok gondos kezelése.....	59
Szines szöttes kártyázgatva	60
Falikép hulladék textiliából	66
„Fametszet” pvc düccal	72
Indián „surranó” hazai lábacskákra	78
Ajándékok hulladékból	82
Ventillátor plexiablakba	87
Batikolás bélyegzővel	88
Padlószőnyeg szervíz	91
Puha építőkövek kicsinyeknek	94
Kelmefestés kavicsal	96
KRESZ-pléd	98
Csomózott függesztekek	100
Fóliaágy emberpalántáknak	102
Fonalmetszet – szál falikép	104
Csempeburkolat az asztalon	109
Behálózott függőágy	114
Rajzos tanácsok	117
fűrészeléshez	118
fűráshoz	119
reszeléshez	120
csiszoláshoz	121
csavarozáshoz	122
ragasztáshoz	124
létrahasználathoz	127
baleset megelőzéséhez	128
Virágtartósítás	129
Egyszemélyes bábszínház	130
Vízcsapcsendesítés	134
Hasznos hirdetések a borítóoldalakon és a 129–160. oldalon Szines hirdetések a 40–41. és az 56–57. oldalon.	

Egy csomó csomó = makramé

Könyvecskénk célja: elsősorban – ha nem is kizárólag – ügyes kezű nő-olvasóink számára adni új ötleteket, módszereket.

De hát aki tudja, hogy a divát milyen ördögösen fürge, azt is tudja, hogy igazán nem könnyű az efféle változásokat élénken figyelő nőknek divatújtonságokat találni. Még inkább nehéz ez, ha nem a megszokott női „csináld magad”-témakörökből (főzés, kozmetika, szabás-varrás, horgolás stb.), hanem a modernebbekből szeretnénk azokat kiválogatni.

Végül is úgy véltük: a makramé lesz a minden elképzelést kielégítő téma. Ügyes ujjakat kíván, igen régen foglalkoznak vele az asszonyok, de mert néhány évszázadra elfeledték, most ismét újdonság számba megy.

Az „ősidőkben” főleg gyakorlati szerepe volt, mert a jellegzetes makramé-csomó különösen alkalmasnak bizonyult két darab összekapcsolására, ezért a kínaiak már i. e. 2000 év-

vel használták, halászhálók kötözésére. A dél-amerikai őslakosság kultúrájában pedig mint díszítőelem is előfordult. Az arab népek már az ókorban ismert, változatos ornamentikákat készítettek mokraméból és az ő közvetítésükkel került Európába. A mókrok hozták először Spanyolországba, majd elterjedt Franciáországban, Olaszországban, Flandriában és így tovább. A különösen dekoratív, művészi értékű munkákat általában széldíszítéseknek használták. Időnként fedésbe ment, majd ismét feltűnt. Legutóbb a századfordulón vált kedvelté. Önálló darabok készítésére azonban csak a mai időkben fedezték fel. A

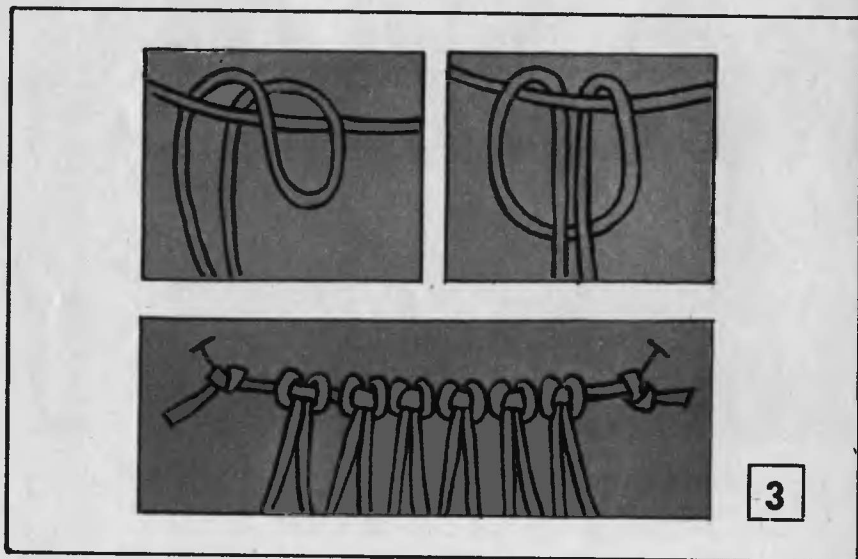
divat hozta felszínre, laza szerkezetű rojtos ruhadarabok formájában. A mokramé azonban ennél többet nyújt. Változatos csomóformáival, a szálak egyenletes felhasználásával, olyan szerkezetes formát alkot, amely önálló díszítőeszközök készítésére és dekoratív használati tárgyak előállítására egyaránt alkalmassá teszi.

Makraméval igen sokféle lakásdíszítő elemet, használati tárgyat és öltözködési kiegészítőt készíthetünk. A kellemes hatású és jól elhelyezett falitextilek (1) mellett csomózhathatunk lámpaernyőt, virágtartót, térelválasztót és még sok más hasznos és dekoratív tárgyat. A mindennapi haszná-

latra fürdőszobaszőnyeget, piperezsá-
kot, fával kombinálva akasztópolcot,
mutatós bevásárlószatyrot (2). Öltöz-
ködési kiegészítőként igen kedveltek
a makramé mellények, kendők, bole-
rők, táskák, övek. Megfelelő anyagok-
ból készíthetünk ruhadíszeket, paszo-
mányokat, láncjellegű nyakdíszeket,
amelyekbe gyöngyöket, kerámiákat
vagy átfúrt köveket is illeszthetünk.

A makramékészítés nagyon kellemes
tevékenység, gyorsan halad és az al-
kotás örömét nyújtja. Ennek legfőbb

és a megfelelő fonal. A fonal megvá-
lasztása igen fontos. Csak olyan fona-
lat használhatunk, amely erős sodrású,
egyenes esésű, amelynek keresztmet-
szete kör alakú, zsinórszerű. Puhább,
laposabb fonalakból nem lehet dom-
ború csomókat készíteni. A fonalak
alapanyaga lehet gyapjú, pamut vagy
szintetikus szál, vastagabb sodrású
lenfonal, kókusz vagy sisál. Ez utób-
biakkal nehezebb a munka, tanulásra,
kezdőknek semmiképpen nem alkal-
mas. Műanyag szálal ne kísérletez-

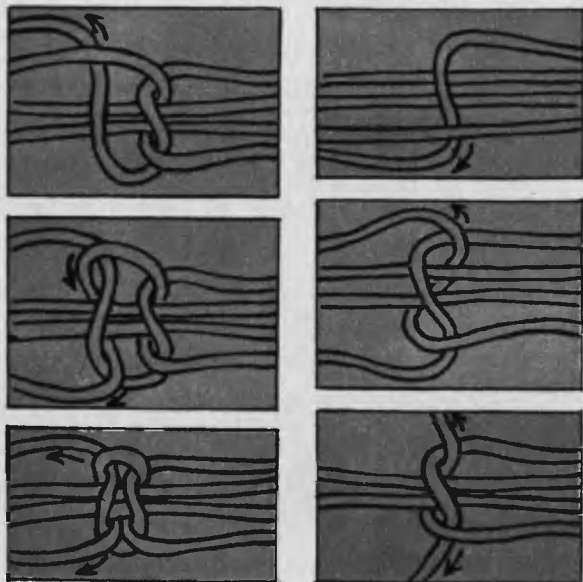
oka az, hogy közvetlenül a kezeink-
kel csináljuk, minden közbeiktatott
eszköz nélkül. Így az anyaggal közvet-
len kapcsolatba kerülünk, formálását,
elrendezését kezeink mozgásával biz-
tosítjuk. Ezért a makramé technika a
kézügyesség fejlesztésére is igen al-
kalmas. Esztétikai érzékünket, kambi-
náló képességünket is fokozza, hisz
kezünk alatt szinte magától alakul ki
a szép mű. A makraméhoz tehát nem
kell egyéb mint két kéz, érdeklődés

zünk. Ezek meghamisítják és értéke-
lenné teszik a gondosan megszerkeszt-
ett, szépen elkészített munkát. Övek-
hez és nyakdíszekhez használhatunk
még vékonyabb sodrott zsinórt és suj-
tást is. Ezeknél a fonaloknál a mintát
úgy válasszuk meg, hogy az az anyag
jellegének a legjobban megfeleljen.
A TÉMAFORG Vállalat újabban far-
galomba hozott egy „Makramé” nevű
fonalat, amely három vastagságban
készül és a makramé követelményeit

minden vonatkozásban kielégíti. Kezdők számára mindenesetre a vastagabb szálát ajánljuk és első munkának egy falidisz elkészítését. Ennek során megtanulhatják a csomófajtákat és megismerhetik a csomókból képezhető számos motívumot.

A makramé technika igen könnyen elsajátítható. Mindössze három csomófajtból áll, a különböző mintákat ezek változatai alkotják. A fonalak

jük és erre hurkoljuk fel a szálakat a rajz (3) szerint. A szálak hosszát aszerint állapítjuk meg, hogy milyen hosszú darabot akarunk csomózni. A szálak szükséges hossza a tervezett hosszúság háromszorosa. Egyes mintáknál a hossz négyszeresét vagy ötszörösét kell venni. Az így meghatározott hosszúság kétszeresére vágjuk fel a szálakat, majd félbehajtva hurkoljuk fel. Ha tehát 60 cm hosszú da-

hurkolását, elhelyezését a mellékelt rajzok mutatják.

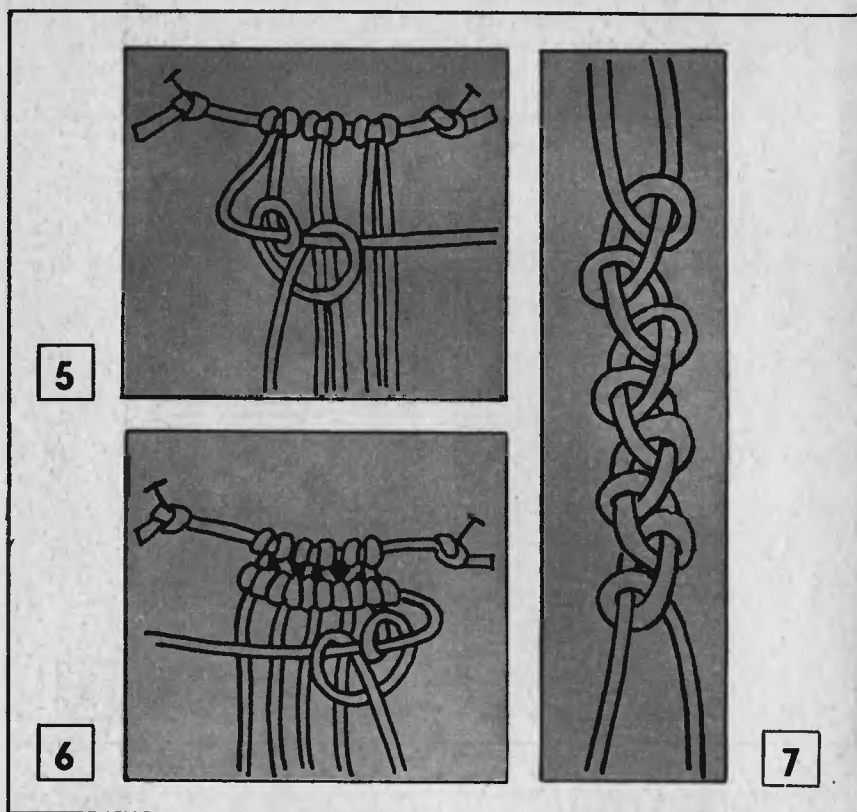
A munka menete a következő:

A csomózó szálakat egy kezdőszálra vagy – falidisz esetében – egy falpálcára hurkoljuk. Kezdőszálnak egy dupla szálát veszünk, valamivel hosszabbat, mint amilyen szélességű darabot kívánunk készíteni. Ezt a szálát egy falpra – legalkalmasabb egy rajztábla – két rajzszeeggel kifeszít-

rabot tervezünk, 180 cm-es szálakra van szükségünk, így tehát 360 cm hosszú szálakat vágunk. Ezt a méretet általában 400 cm-re egészítjük ki, mert a minták különböző hosszúságú szálakat vesznek fel, ezt pontosan kiszámítani nem lehet. A makraménál tehát „szálvesztéssel” mindenképpen számítani kell. A kezdőszálra felhurkolt szálak száma mindig osztható legyen négygel.

A **lapos csomó** a jellegzetes mokramé csomó, 4 szálból készül (4). A két szélső szálát úgy hurkoljuk egymásba, hogy a két középső szálát közrefogják. Balról jobbra haladjunk. Az első szálból hurkot alkotva a két középső szál fölé helyezzük, vízszintes

ismételjük meg úgy, hogy a másik oldalról, a jobb oldali szállal kezdjük a hurkolást. A két egymással szemben hurkolt félcsomó alkot egy lapos csomót. Ilyen csomókat készítsünk egymás mellett, minden négy szálból a munka teljes szélességében. A hurko-

vonalban. A negyedik szálát helyezzük függőlegesen a vízszintes szálra és a szálvéget a két középső mögött az első szál alkotta hurokba hajtjuk és előre kihúzzuk. Ezzel a két szélső, csomozó szál egymásba hurkolódott és a két középső szálát közrefogta. Ez a mokramé csomó fele. Most ugyanezt

lást mindig a bal oldali szállal kezdjük, így lesz egyenletes a munka.

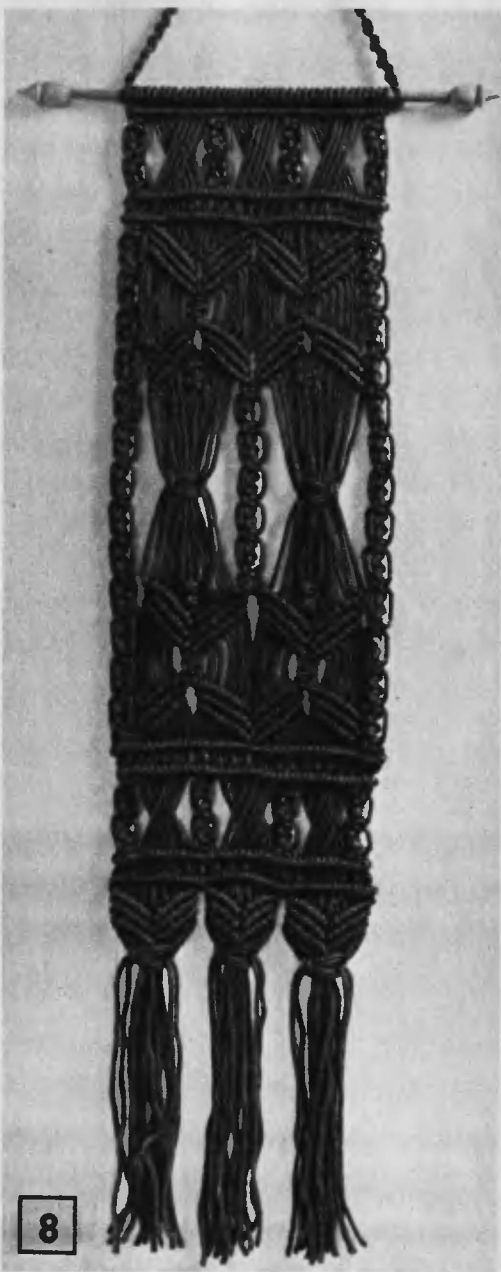
A **sorcsomó** vagy zsinórcsomó a másik legtöbbször használt csomófajta. A szélső szálát vízszintesen a többi szál fölé helyezzük (5), mereven tartjuk és minden szálát egymás után ráhurkolunk a következő módon: a függőle-

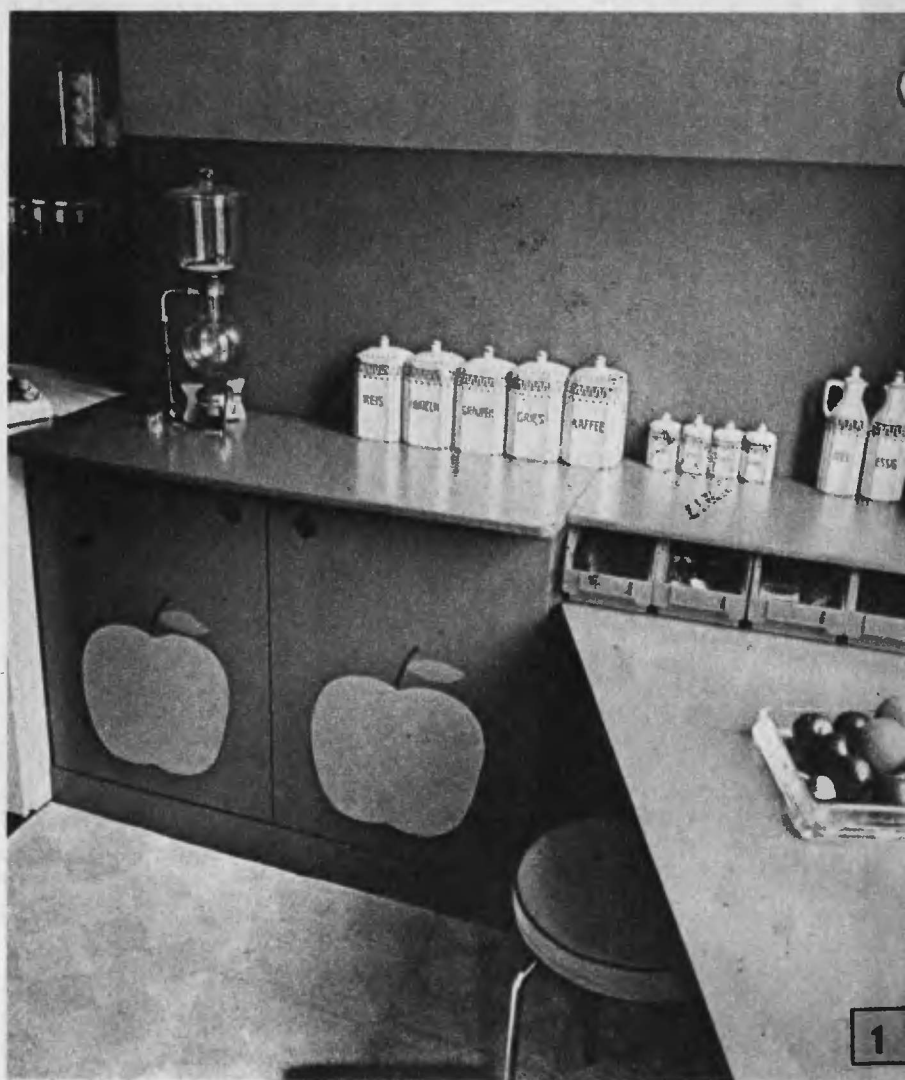
ges szálakat alulról fölfelé a vezetőszálon áthajtjuk, majd ugyanazt a szálát még egyszer ráhurkáljuk a vezetőszálra. Ezzel egymás mellett két kis csomót kapunk, a vezetőszála merőlegesen. A második hurok a csomót a vezetőszálon rögzíti. A szálvég a csomóknak azon az oldalán jön ki, amelyikről indítottuk a sorcsomót. Az egymás mellé hurkolt szálakból szép egyenletes zsinórszerű csomósort kapunk. Ugyanígy készítjük a sorcsomót a másik oldalról indítva (6). A sorcsomóból sok minta készül, formáját az határozza meg, milyen irányban tartjuk a vezető szálát. A munka indításánál a felhurkolás alatt mindig egy sorcsomó vonalat készítünk, melylyel megerősítjük a munkadarab felső szélét.

A váltóhurok vagy farkasfog a makramé harmadik csomófajtája (7). Ezt fonatszerűen két szálból készítjük. Az egyik szálát mereven tartjuk, a másikkal vízszintesen fölötte átvezetve hurkot készítünk rá. Ezután váltjuk a két szálát, az előző hurokszálát tartva mereven, a másik szálát hurkoljuk rá. Így folytatjuk felváltva a két szállal.

Ha a rajzokat és a leírást figyelmesen követjük, elsajátíthatjuk a makramékészítés módját, de kétségtelen, hogy személyes bemutatással, oktatással jobban és könnyebben megtanulhatjuk. A TEMA FORG kézimunkaklubjában (Budapest V., Vigyázó Ferenc u. 5.) rendszeres oktatás folyik, ahol minden hétfőn, szerdán és pénteken 15–18 óráig szívesen látják az érdeklődőket. Itt megismerhetik a fent közölt alapsomók számtalan változatát, a minta kialakítását és a szerkesztés módjait.

A képeken (1, 2, 8) bemutatott makramé-munkák a három csomófajta változataiból készíthető mintákat mutatnak. Ha a csomók elkészítésének módját megtanultuk, az ilyen képekről leolvashatjuk a mintákat.

1

Alma az ajtón

Az új lakótelepek lakásaiban már beépített bútorú, modern konyhákról gondoskodtak a tervezők és a kivitelezők. A helyiséget azonban a benne lakóknak kell hangulatossá tenniük. Hogy ez milyen egyszerűen megoldható, azt meggyőzően bizonyítja képsorozatunk. A konyhabútor sima, egyszínű ajtóira könnyen felragaszthatunk műanyag tapétából kivágott, hangulathoz illő gyümölcsmotívumokat (1).

A tapétát árusító szaküzletekben már több színben kapható a lemosható, műanyag felületű, **öntapadó tapéta**. Méterre is levágják a kért hosszúságot. Ha eldöntöttük, hogy milyen formát ragasztunk fel, keressük ki azt a színt, amelyik ahhoz a legjobban illik és a konyha uralkodó színeihez is alkalmazkodik. Helyezzük magunk elé és puha ceruzával rajzol-még van módunk arra, hogy radíro-még van módunk arra, hogy radírczáz után javítsunk. Ha elkészültünk, vágjuk ki a darabot, majd szedjük le a hátoldalán levő védőpapírt. Ez-lapra, közben méréssel ellenőrizzük, hogy megfelelő helyre került-e.

A kivágott tapétát puha ruhával simítsuk fel az ajtóra, és már is kezdhetünk a következő darabhoz. Ennél könnyebb lesz a munkánk, mert sablonként használhatjuk az előző minta leeső széléit. Természetesen egy ajtó-lapon több színt is alkalmazhatunk, például almánk esetében a kocsány lehet barna, a levél pedig zöld.

A konyhabútor ajtóit díszíthetjük festéssel is. Először keménypapírból, például dekorációs kartonból – az előzőekben leírtakhoz hasonlóan – vágjuk ki a kiválasztott gyümölcsformát. Ezt helyezzük a leszerelt ajtólap-ra és ott rajzoljuk körül. A vonalakon belüli felületet ki kell festenünk (2).

Festékül Pavolin, Trinát, Camping vagy Asla zománcot használjunk. Elő-ször zsirtalanítsuk az ajtó felületét, majd a vonalak mentén kezdjük el a kifestést. Szép egyenletesen, foltm-tesen fessünk. A tapétázáshoz hason-lóan festéskor is alkalmazhatunk több-féle színt egy ajtón (3).

Ha a festéket szórással akarjuk fel-vinni a felületre, vágjunk le csomagolópapírból az ajtó méretével azonos darabot. Ezután rajzoljuk fel a kivá-

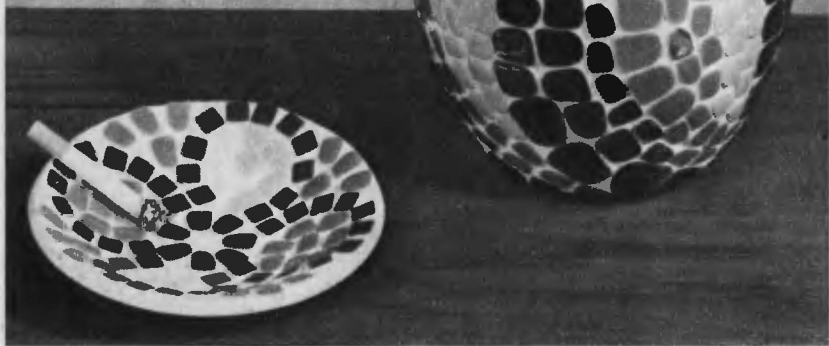
lasztott formát, majd azt óvatosan vágjuk ki. A kapott „negatív” sablont merítsük vízbe, majd hagyjuk kissé megszikkadni. Ezt követően simítsuk fel az előzőleg zsírtalanított ajtóra. Ügyeljünk arra, hogy a sablon belső élei felfeküdjenek, mert különben a papír alá is jut festék.

Festékszóró pisztoly és kompresszor hiányában megfelelő a sokféle színben kapható **aerosolos festék** is. A szórt felület egyenletes legyen és ne folyjon meg, mert nincs javítási lehetőségünk. Gyorsan dolgozzunk, mert a vizes papírsablon hamar kiszárad, s ekkor elválik az ajtótól. A sablont csak a festék száradása után távolítsuk el, nehogy a friss felületet felsértsük. Ez a módszer gyors és biztonságos, hátránya viszont, hogy minden szóróshoz új sablont kell készítenünk. Ezért cél-

szerű egyszerre többet – az ajtók számának megfelelő darabot – előre elkészíteni.

Ne a kukába!

A vissza nem váltható palackok életútja legtöbbször a kukában fejeződik be. Pedig – egy kis munka árán még a vendégsztalnak is díszévé varázsolhatók.

Első műveletként 1–1,5 m mulpólyát áztassunk gipszes pépbe, majd csavarjuk be vele a palackot. A „múmia” egy-két órás száradása alatt elvégezhetjük az 1–3 mm vastag és 5–8 mm hosszúságú műanyag vagy

üvegcserepék előkészítését, éleik lecsiszolását, a minták kirakását stb.

Ha megvan, egy térfogatrészt epokittal vízzel keverjük el jól öt rész finomra szitált gipszet. A pépet az egyes cserepecskék alá késheggyel nyomjuk a vázra. Ha – megfelelő fugákat hagyva – a palackot beborítottuk mozaikkal, a fugákat is töltsük ki, majd nedves ronggyal töröljük tisztára a cserepeket.

„Times” bútorok

A következőkben tulajdonképpen festett bútorokról lesz szó, a régi, népi bútorfestő művészet utánzásáról. Az alkotók – akiknek művei ma már múzeumok vagy egy-egy lakás féltve őrzött kincsei – egyszerű emberek, pásztorok, iparosok voltak, akik az általuk készített használati tárgyakra magyaros díszítéseket, népi motívumokat festettek.

Egy kis visszapillantás... A különböző bútorok, például ládák, asztalok, székek, padok, falipolcok, tükrökerekek magukon viselik a kor jegeit. Volt, amikor divatos volt az áttört díszű és festett bútor, máskor a fa ereztét szépen mutató fabútorokra festettek. Régebben inkább a padok voltak általánosak, a székek később jöttek divatba. A legdíszesebbek a szekrények elődei, a ládák voltak, gondoljunk csak a menyasszony- vagy a tulipános ládákra.

A díszítőelemek ritkán ábrázoló jellegűek, inkább természetből átvett alapformákat tartalmaznak, támaszkodva a növény- és állatvilágra. Az elemek nem szétszórta, hanem többnyire összekötve jelennek meg a felületen. A stíluskööttség szintén jellemzője a tájegységeknek, azok nem keveredhetnek!

A festendő bútorok kiválasztásához képeink is segítséget adnak. Azt tudnunk kell, hogy csak a nagyon egyszerű, sima vonalú bútorok, például ládák (1, 2), csapolással összeerősített parasztszékek (3, 4) támlái, padok, fali szekrények, polcok oldalai jöhetnek számításba.

A díszítőelemek kiválasztásához már nehezebb tanácsot adni. Keressünk népi motívumokat, színes mintákat közli kiadványokat, könyveket. Természetesen ezek közül nem mindegyik alkalmas bútordíszítésre, mint például

a sárközi vagy a buzsáki, ugyanakkor jól mutat fafelületen a mezőkövesdi (5, 6), a torockói (7), a szentistváni vagy a rábaközi hímzésminták szín- és formavilága. Másoláskor vagy önálló kompozíciók összeállításakor mindig vegyük figyelembe a minta színeit, mert azok is stílusörösrést okozhatnak.

Az első képünkön látható **egyszerű vonalú láda** egyéni tervezésű mintákkal gazdagon díszített bútor. Három-rétegű pozdorjalapból szabhatjuk ki, majd rejtett csapozással állítsuk össze. Az éleket fedjük furnércsikakkal, majd a tetőt zongorapánttal rögzítsük a ládához. A láda darabjait előbb alapozzuk, díszítsük és csak ezek után állítsuk össze. Így az oldalak kényelmesebb testhelyzetben festhetők (8).

A darabokat először **alapozzuk** le zöld vagy okkersárga zománccfestékkel. Nem szükséges magosfényű festéket alkalmaznunk, mert az tükrözi a fényt, így a majd felfestett minták nem érvényesülnek. Trinát vagy Alkyd alapozóval kétszer fessük le, így matt felületet kapunk. Ládánkra „tükröket” is festhetünk, világos színű zománccal, majd arra a mintákat. Az előzőleg megtervezett mintákat másoljuk át az alapozott lapokra, majd lássunk a festéshez. Ehhez szintén alapozót használjunk. Vigyázzunk, nehogy kezünkkel elkenjük a már felfestett mintákat.

Ha az ebédlőrészbe nyersfa ülőgarnitúrát és asztalt helyeztünk el, jól kiegészíti és magyaros jelleget ad egy festett ebédlőszekrény (2).

Ezt az egyenes vonalú bútort későbbre alapozzuk le, majd az ajtónkon levő tükrökereit pirosra festhetjük. A virágkötegek piros és kék színű virágfejeket és világoszöld levél-, illetve szárrészeket tartalmaznak. Ennél a bútornál is célszerű matt festékeket alkalmazni.

1

A „legigazibb” a natúr fafelületek festése, ez a legrégebbi díszítési mód, gondoljunk csak a rokkákra, a mán-gorlókra vagy a képeinken (3, 4) is látható egyszerű támlás székekre.

Nagyon fontos a felület előkészítése, mert a szálkás, durva felületen a festék szétszalad és a minta szélei nem lesznek egyenesek. Csiszoljuk át elő-

ször durvább, majd finomabb szemcsés (20–12-es) csiszolópapírral. Ezután a felületet szivaccsal nedvesítsük be, majd száradás után újból csiszoljuk. Ezt a műveletet kétszer-háromszor is-mételjük meg, majd végezetül habkő-vel fejezzük be a csiszolást.

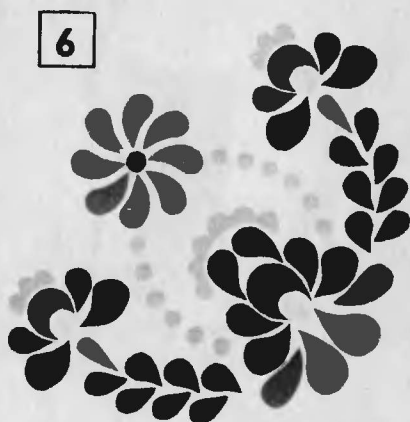
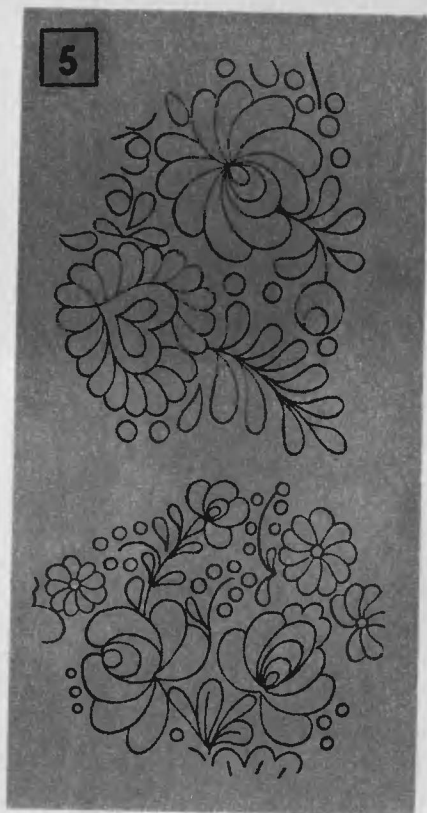
A motívumok előrajzolásához (a fán is tervezhetünk!) puha ceruzát (2–4B)

használjunk. Ha kész a vázlat, keverjük ki a festékeket. A mintázáshoz bármilyen gyártmányú olajfesték megfelel. Itt nem szükséges alapozót használnunk, mert a minta fénye úgys be szívódik a fába. Igyekezzünk minél jobban megközelíteni a mintául szolgáló eredeti színeket. Ügyeljünk arra, hogy festékünk ne legyen híg, mert akkor szálirányban végigfut a felületen. Ecsetünk puha szőrű, hegyes végű legyen. Festés közben a kezünket támasszuk alá. Mindig várjuk meg a már felvitt festék megszikkadását, nehogy a másodszorra felkent festék feloldja az előzőt. Lassan, megfontoltan dolgozzunk, mert javításra nincs lehetőség.

A minta megszáradása után **dörzsöljük át viasszal** az egész bútor felüle-

7

tét, majd puha rongydarabbal addig töröljessük, míg selymes fényt nem kapunk. A szintelen lakk ugyan jobban véd, de ettől kissé „művi” lenne alkotásunk.

Natúr fára sűrűre kikevert **gomb- vagy temperafestékekkel** is felfesthetjük a mintákat. Ekkor ki kell várnunk a rétegek teljes száradását. Legvégül a bútort kenjük át szintelen Tetol lazúrral, amely védi a felületet, és nem ad fényes felületet.

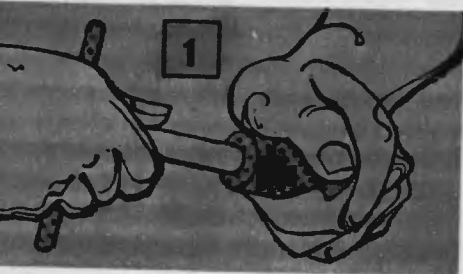
Ha magunk készítjük a natúr felületű bútort, olyan faanyagot választunk, amely nem feltűnő erezetű, mert az zavarja a minta hatását.

Régi parasztbútorok színhibáinak kijavítására az említett módszerek nem alkalmasak! A restaurálásnak más törvényei (és anyagai) vannak.

8

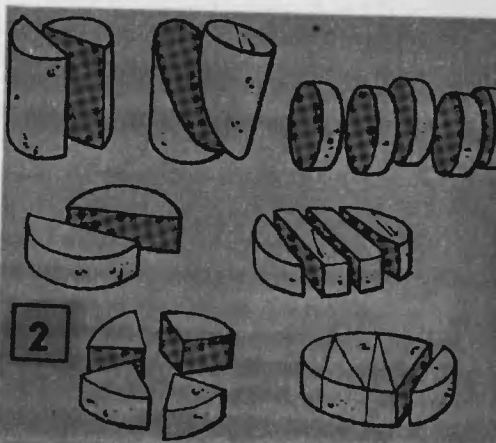

PARAFARTISZTIKA

A parafa sokféleképpen, amellet mégis érdekesen és könnyen feldolgozható barkácsolóanyag. Ugyiszlván minden háztartásban található parafadugó, s ha kedvünk támad a „szobrászkodáshoz”, érdemes mindenféle alakút és méretút gyűjtögetni vagy új dugókat is vásárolni. Beszerezhető különböző vastagságú lapokban is, például mint cipészkelek (préseléssel feldolgozva vagy eredeti állapotában).

Az egyszerűen megmunkálható parafa feldolgozásához **szükséges eszközök**: Éles konyhakés (melyet szükség szerint újra kell élesítenünk), ár vagy nagyobb varrótű (amellyel a lyukakat kezdjük meg) és egy csípőfogó, amit a darabok összeerősítéséhez használt huzal darabolására, a gombostűk fejének lecsipésére használunk. A parafa „fúrásához” magunk készíthetünk különböző átmérőjű részcövek-ből fúrószerszámokat (1). A kb. 12 cm hosszú csődarab végére belülről kifelé reszeljünk vágóélt. A másik, élezetlen végétől 10–15 mm-re fúrjuk át a csődarabot, s a lyukon a szerszám for-

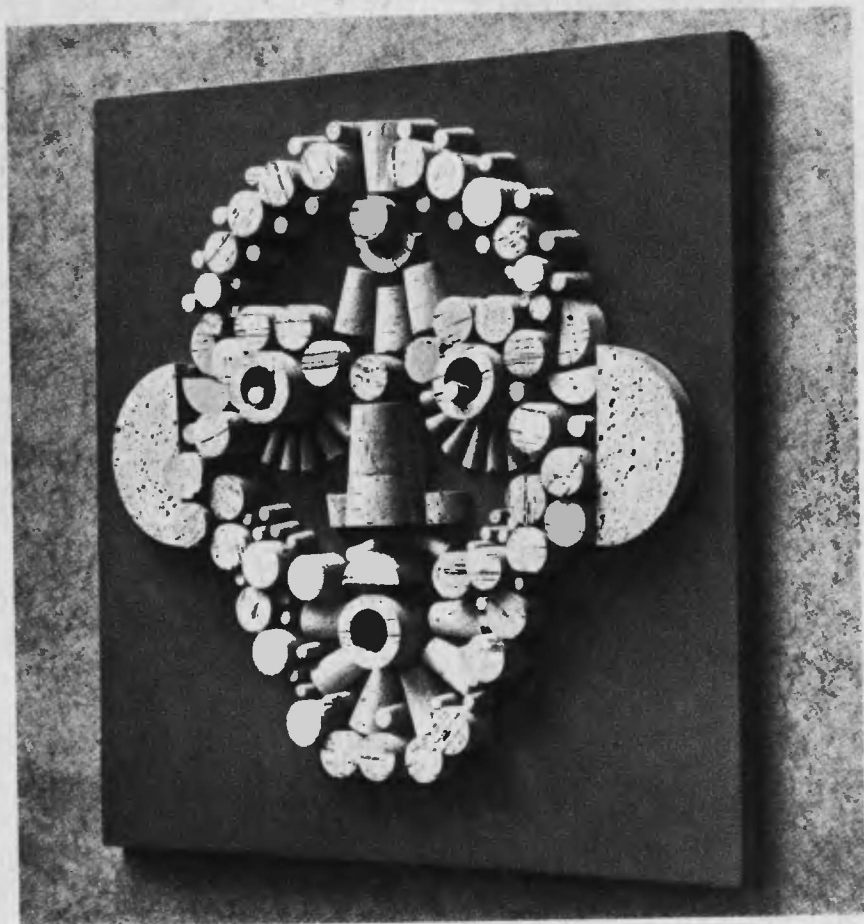
3

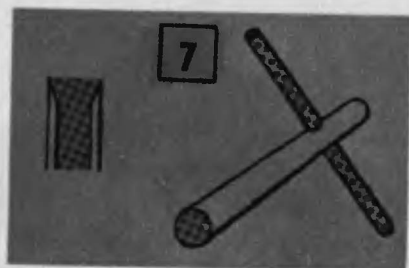
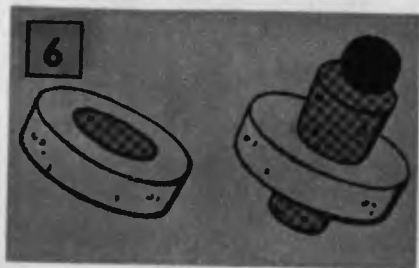
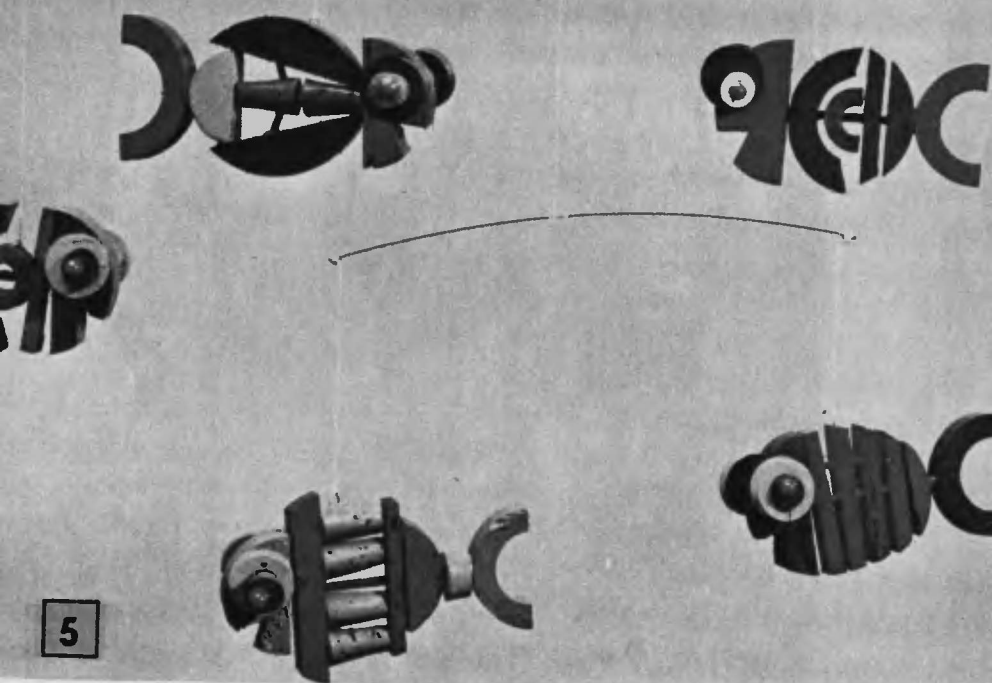
gatásához dugjuk őt egy erősebb huzal darabját. Egész sorozat fúrószerszámot készíthetünk, amelyeket kis átmérőjű, finomszemcsés hengeres csiszolókövel mindig élesítsünk újra.

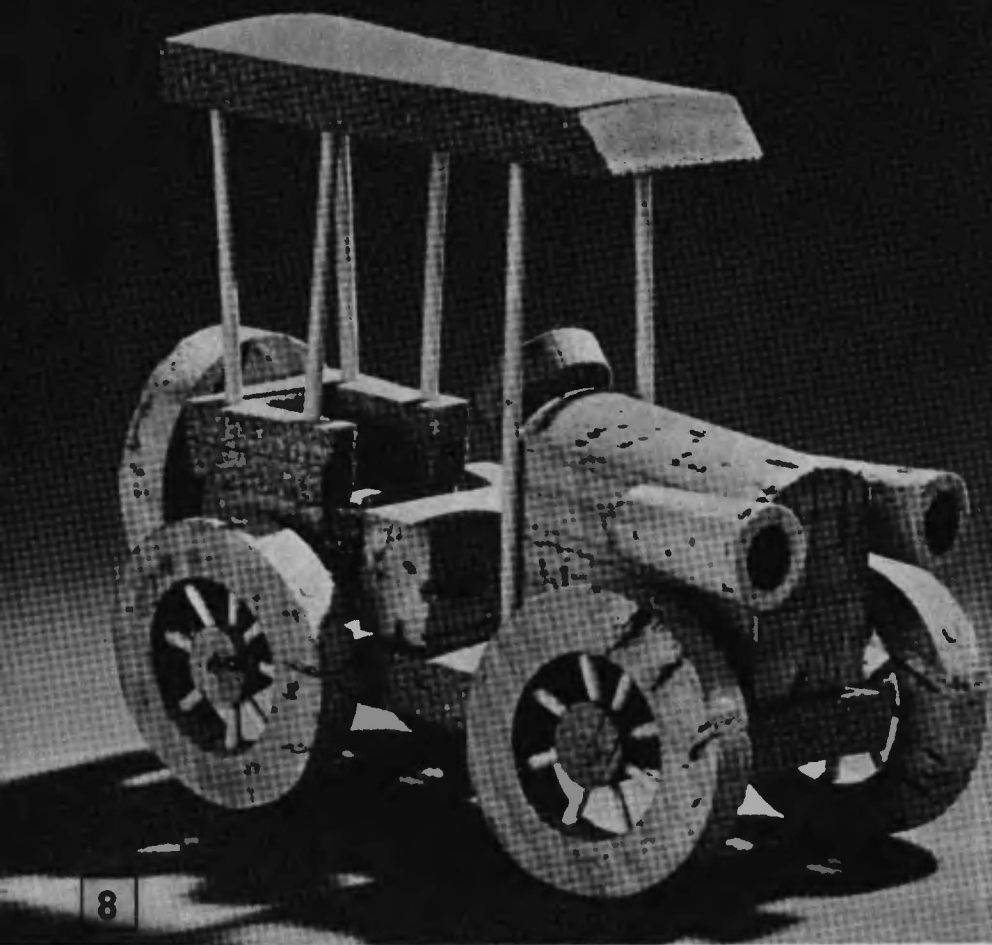
A parafa sokrétű feldolgozásához szükséges néhány alapfogás ismerete.

Mozaikok, különféle figurák, díszítőelemek, játékszerek készítéséhez sokféle módon kell a henger vagy korong

4

8

alakú dugókat feldarabolni (2). Éles késsel (nem zsilettpengével, mert az hajlékony) könnyen és pontosan vághatók. A leszabott darabok összeerősítéséhez fogvájót is használhatunk. Ennek helyét előbb tűvel (forgatva, nemcsak belenyomással) készítsük elő. Ha a rézcső-fúróval egy dugón átmenőlyukat készítünk, ajánlatos bal kezünkbe, az átfúrandó dugó alá kis da-

rab parafát fogni (3), hogy a rézcső éles vége ne sértse meg tenyerünket.

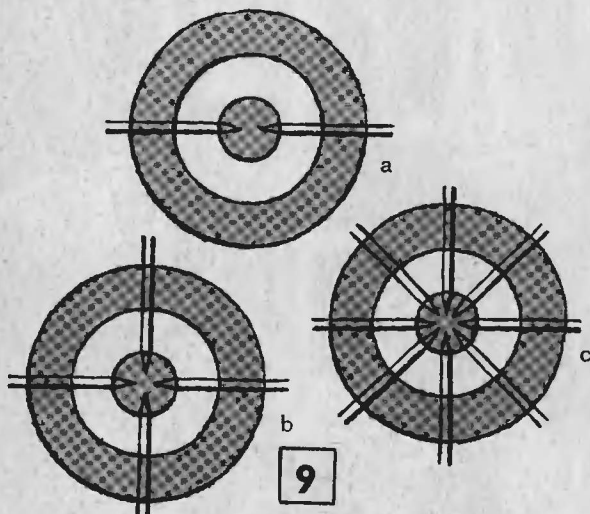
Az 5 mm-esnél vastagabb parafa lemezekből lombfűrészszel vághatunk ki tetszőleges idomokat.

Mozaikot különböző méretű dugókból készíthetünk. Simára csiszolt, tetszőleges színűre – lehetőleg matt alapozóval – festett deszka, bútorlap vagy rétegeltlemez-darabra ragaszthatjuk a

mozaikot alkotó darabokat. Kísérleti munkánkat jobb, ha valamilyen minta alapján készítjük (4. ábra), de később nagyobb lesz az örömünk, ha saját tervezésű mozaikokat csinálunk. A parafadugó darabokat helyezzük a falra, s amikor helyüket már véglegesnek látjuk, ragasszuk fel a mozaik-elemeket Technokol Rapid vagy más univerzális, gyorsan száradó ragasztóval. A kép felületét ne fessük és szintelen lakkal se kenjük be.

befestett fogvájóval erősítsük össze. A hal szemét átfúrt dugószerletbe helyezett kisméretű dugóból készítsük, s abba tűzzünk két oldalról lecsipett száru, üvegfejű gombostűt (6).

A kis halakat gémkapocsból vagy vékony huzalból hajlított U alakú horgokkal (7) függesszük fel. A vékony cérmát kötözzük a horgokba, majd előbb a jobb oldali alsó két halat, ezután a kettőt és a bal szélsőt, végül a moradék kettőt felfüggesztve

Mobil. Kedves szívfolt a lakásban a mennyezetre függesztett, a legkisebb léghuzatra is életre kelő mozgó dísz, a „mobil”. Az öt tarka kis halból álló mobildísz (5) két különböző hosszúságú, acélhuzalból (pl. kerékpárküllő) hajlított tartón függ. A halakat alkotó parafa darabkákat még összeállítás előtt fessük be különböző színekkel. A célra jól megfelel a Wallkyd festék, mert könnyen szárad, száradás után matt felületű marad, s vékony rétegben is élénk színű.

A különböző (íves, csónakú, egyenes stb.) dugószerletkéket előzőleg már

egyensúlyozzuk ki mobildíszünket. A levegő mozgásakor a vékony cérmaszálakon függő kis halak forognak, „körbeúsznak” a szoba akváriumában.

„Oldtimer”. A kb. 15 cm hosszúságú régimódi (oldtimer) ósautó (8) méreteit a kép alapján, a darabok egymáshoz viszonyításával állapíthatjuk meg. Az alváz, a kocsitető és az ülés karfája préselt parafa lemezből készült. A tetőt tartó „rudak” és a kerekek küllői hurkopálca darabok. Az alvázra rövid huzaldarabkákkal erősítsük a motorházat, az ülést, s arra a pótkereket. A kerekek (öt darab szükséges) nagy-

méretű (pl. termosz) dugókból készített külső gyűrűjét a kihegyezett hurkapálca darabokkal erősítjük az agyhöz (9). (A küllőket ne dugjuk egészen az agy közepéig, hogy maradjon hely a kerék tengelyének is.) A kiálló kül-

lőket csípjük le, végüket csiszolópapírral simítsuk le. A lámpák – kifűrt, kissé kúpos dugók – ragasztóval és egy-egy gombostűvel erősíthetők fel. A tetőt is kihegyezett hurkapálcákkal erősítjük a kocsi aljához.

Bécsiszelet – csepegtető

Aligha akad olyan férj, aki kedvelné, ha a panírozott hús úszik a zsírban. Márpedig, ha a megsült húst kivesszük a serpenyőből és tálba rakjuk, a legfelső ugyan száraz lesz, de a felszívódott zsír, ami lassan kicsepeg belőle, óhatatlanul ráfolyik a legal-
sókra, s jaj annak, akinek abból jut. (Megj.: Ez rendszerint az Anyu.)

Eros drótból készítsünk háromszög alakú keretet, csúcsait lábakként meghajlítva. Ez gátolja meg a serpenyőről való lecsúszását. Nagysága akkora legyen, hogy a serpenyőt félig befedje.

Fonjunk a keretre vékonyabb kötődrótból nagy lyukú rácsot. Helyezzük a serpenyőre, s amikor a rántott húst kiemeljük a zsírból, azt előbb erre a csepegtetőrácsra fektessük. A prézliben felszívódott zsír a húsból a

meleg hatására visszacsepeg a serpenyőbe, ahol most a következő adag sül.

A rács két nagy előnye, hogy a hús nem hül ki a hideg tálon, továbbá, hogy a műveletnél mindkét kezünk szabadon marad, mert a hagyományos módszerrel, egyik kezünkkel a villára tűzött húst egy darabig a serpenyő felett kellett tartani, míg a nagyja zsír lecsöpögött.

Sűrűbb rács felrakásával más ételnél is használhatjuk. Pl.: sült krumpliforgács – „magyarul”: róseibni – zsírtalanításánál.

Fém szitaszövet készen is kapható a nagyobb Vas- és Edényboltok (pl. Lenin körüti Vasáruház) hálórészlegénél. Húzzunk ki a szitaszövetből a megfelelő helyen 2–2 szálát és máris megfelelő rácsot jutottunk.

Ételfrissítés

Nem szárad ki, nem ég oda az ebédről megmaradt étel az esti újra-melegítésnél, ha azt zománcos lábasban vagy tűzálló üvegtálban sütőbe rakjuk és mellé nyitott kis lábasban vizet helyezünk.

A sütő alját melegítésnél természetesen csukva kell tartani, a főtőn csak a szemléltetés kedvéért van nyitva.

A szombati kifli, zsúrkenyér a vasárnapi vendégvárásra hasonló módszerrel varázsolható frissé, ropogóssá. Fehér, vizes papírral letakarva, pár pillanatra forró sütőbe helyezzük. Senki nem hiszi el, hogy a süteményt nem abban a pillanatban sütötték.

Edényszárító

Az ultrával mosott edényeket nem kell törölgetni, mert azok mosogatás után feltmentesen megszáradnak. Ezért érdemes a családi étkezésnek megfelelő méretű edényszárítót készíteni. A képünkön (1) bemutatott szárító modern formájú és nyersfa színével díszíti a konyhánkat.

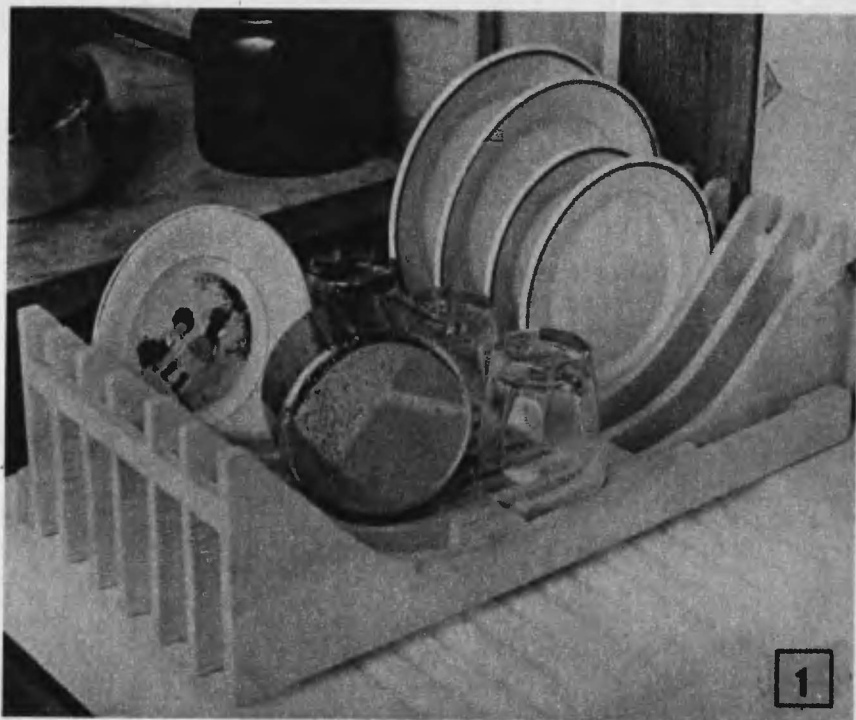
Elkészítéséhez csak 10 mm vastag deszkalapokra, lombfűrészre és műanyag alapanyagú faragaszóra (pl. Palma Rekord) lesz szükségünk.

A táányérok tartó ívelt részekből (A) 14 darabot vágjunk ki (2). Ma-

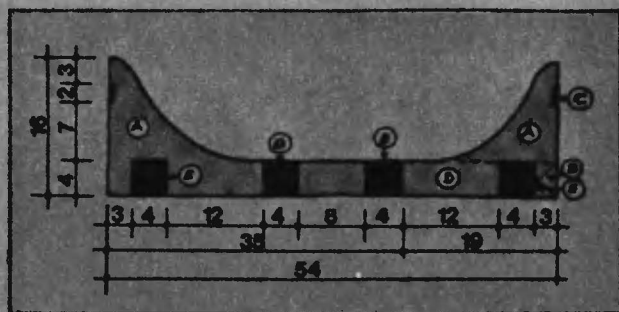
gasságuk 160 mm, hosszuk 350 mm. Toldalékuk (D) 40×190 mm. Ezekből két darab kell, míg a 40×40 mm-es távtartókból (B, E) 66 darab. Az ívelt részeket 12 db 20×30 mm-es lécs (C) köti össze. A 40×190 mm-es hosszabítólécekből (D) 2 darab kell.

A levágott darabokat finom dörzsvószonnal csiszoljuk simára, s az edényeket befogadó éleket kissé kerekítjük le.

A tartozék kiszabása és lecsiszolása után az összeállítás következik (3). A

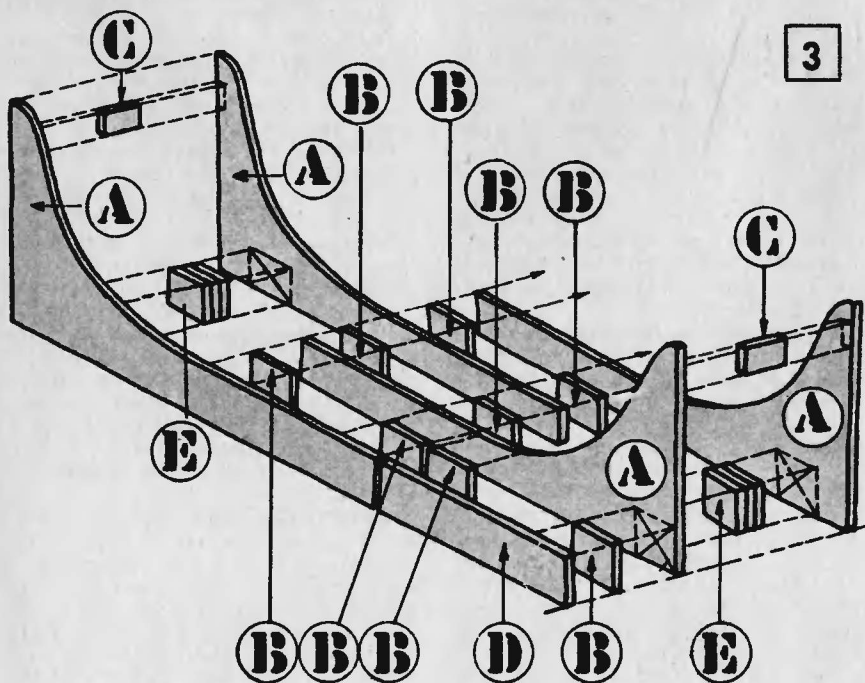
2

távtartók helye oldalnézeti, méretezett rajzunkról (2) könnyen megállapítható. Az „építést” az egyik oldalon kezdjük el. Az egymásra kerülő felületeket egyenletesen kenjük be ragasztóval, majd jól nyomjuk össze. A három darabból álló távtartókat (E) előre is

összeragaszthatjuk. Ne feledkezzünk meg a hosszabbító lécekről (D) sem. Utoljára ragasszuk be a 20×30 mm-es összekötő léceket (C), amelyek az ívelt darabok (A) felső „szárnyát” fogják össze, illetve tartják egyenlő távolságban.

3

A felületkezelést a ragasztó teljes megkötése után végezzük el. Az edényszóritónak „vízhatatlannak” kell lennie. A lakkozáshoz NEPTUN csónaklakkot használunk. Ennek víz- és kopásálló tulajdonságai biztosítják majd száritónk tartósságát. Hígítsuk először a lakkot Terpenollal, majd itassuk át vele bőségesen az edényszáritót. Megszáradás után vigyük fel a második

réteget. A száradást követően kissé csiszoljuk át a felületet, majd száraz ecsettel portalanítsuk a fát és kenjük át most már hígítás nélküli NEPTUN-lakkal, amely beszívárog a rések közé, s tovább növeli az állvány stabilitását.

Az edényszáritót csak a lakkozás teljes száradása után vegyük használatba.

Harang helyett gyertyát

A hajdú – a közmondás szerint – keveset ért a harangöntéshez, ami érthető, hiszen az alapos szakképzettséget igénylő munka. A gyertyaöntés viszont „inasévek” és tankönyvek nélkül akár az itt következők alapján is elsajátítható. Képünk szép gyertyáit is barkácsolók öntötték. Segítségül most a technikát és a felhasználásra kerülő anyagokat ismertetjük.

Olcsón juthatunk paraffinhoz, ha padlóviaszt vásárolunk vagy felhasználjuk az otthon fellelhető gyertyacsonkokat. Szükségünk lesz még kancsóra is, amely tulajdonképpen sodrott pamutfonal.

A fő kérdés: mibe öntsük a felolvasztott paraffint? A formaválasztási lehetőség szinte végtelen, hiszen minden zárt edény kiönthető. Egy feltétel van csupán, hogy a kész gyertyát ki tudjuk venni a formából (vagy szétvágható legyen a forma)

A villanykörte például remek öntőforma. Némiképp problémát csak belsejének eltávolítása jelenthet, amihez fogjuk puha rongydarabba az égőt, majd laposfogóval csípjük ki az üvegtest közepét és emeljük ki. Ha ügyesek vagyunk, még a fém csavarmenetet is letörhetjük. Ezután töröljük ki óvatosan a villanykörte belsejét és máris hozzá-

foghatunk az öntéshez. A paraffin megdermedése után egyszerűen törjük le arról az üveget.

Papírdoboz is megfelel céljainknak, mint például a babahintőpor vagy a Flóra kéztisztító doboza. Nagyon fontos, hogy formánkból eltávolítsuk a szennyeződéseket.

Felesleges kis üvegek minden háztartásban találhatóak, s ezek is felhasználhatók. Nézzük meg a kiszemelt üveget, hogy nincs-e belül „öntési csík”.

Tojás alakú gyertyát is önthetünk. Hogy alakja biztosan megfeleljen a leírtnak: öntsük valódi tojásba. Nem kell megvárunk a hűsvétot, elég, ha a család pl. rántottát vacsorázik. A tojás „hegyesebbik” végén üssünk óvatosan gyufafej nagyságú lyukat, majd abba dugjunk szívószálat és fújuk ki a fehérjét és a sárgáját. A kiürült tojást a kifújáshoz hasonlóan mossuk ki vízzel, majd kiszáradás után következhet az öntés.

Gipszformába akkor érdemes öntenünk, ha két darabból álló, mintázott formát készítünk. Ennek egyik módja, ha egy henger alakú gyertyát megmintaunk, például maszkot vagy modern alakzatot faragunk rá. A gyertyát úgy állítsuk ezután egy még nagyobb hengeres (vagy szögletes) do-

bozba, hogy azt palástja mentén egy-egy kartanlap csíkkal ketté tudjuk választani.

A gipszkiöntés után a két fél formát – kiszárítás, majd portalanítás után – egymás mellé szorítva akár sorozatgyártásra is felhasználhatjuk.

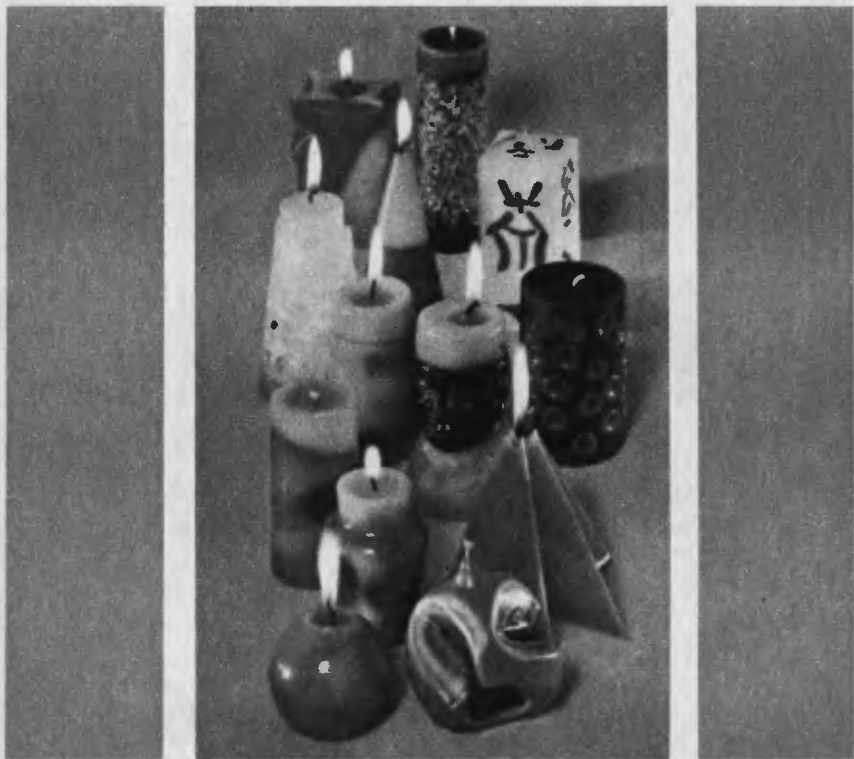
Nagyon fontos a **gyertya színezése**. Ehhez minden fajta olaj, paraffin vagy sztearin alapanyagú festéket felhasználhatunk. Ilyenek például a színes olajfestékek, a cipőkrémek, a szájrúzsok, a szemfestékek stb. Ez utóbbiak maradéka a paraffinnal elegyítve szép pasztell színt ad. Tehát a felolvasztott viaszba keverjük el a színező adalékot, majd ezután öntsük ki a mintát.

A kép tanúsága szerint több színből álló, csíkas gyertyákat is önthetünk. Ennél az egyik színű réteg leön-

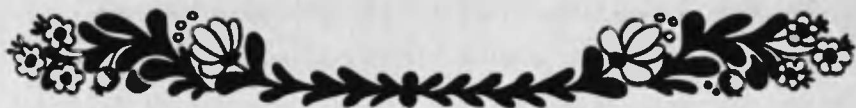
tése után várjunk néhány percig, különben az a következő színnel egybeolvad. Természetesen az összeolvadás is lehetőséget ad változtatás minták kialakítására.

És végül a **kanóc behelyezéséről**. Ha például egy kartanhengert (dabozt) öntünk ki, fektessünk keresztbe nyílásán egy pálcát és arra kötözzünk sodrott pamutszálat. Természetesen a szál a tengelyvonalba kerüljön és csak a paraffin megszilárdulása után távolítsuk el a pálcikát. Utólag is behelyezhetjük a kanócot, ha azt egy felmelegített kötőtű végére csavarjuk és úgy dugjuk a már kész gyertyába.

Amit elmandtunk, az a gyertyaöntés szakmai része, ki-ki most már fantáziója szerint öntheti a szép vonalú színes diszgyertyákat.

„Hímzett” csempék

Mint képeinken is látható, csempéből is készíthetünk dísz tárgyat. Lehetőleg fehér (ill. a modernebb változathoz sötét) színű csempét vásároljunk. A fehér csempére különféle élénk, de sötétebb színekben pompázó, a sötétre viszont világosabb színárnyalatú motívumokat festhetünk.

A csempelap egyik sarkába – még a minták előrajzolása előtt – készítsünk lyukot 2–2,5 mm-es csigafúrával. Fúrás előtt a kerámiamázát pontozóval törjük meg. A kalapáccsal csak kicsiket üssünk a pontozóra, mert a cseme könnyen eltörhet. A már kissé tompa pontozó hegyét kászáruljuk hegyesre. Egészen kis sebességűre állítható géppel (SKIL, VTS) és kemény-fém lapkás fúrával közvetlenül is fúrhatunk.

Mintamásoláshoz a képeinken bemutatott vagy népművészeti szakkönyvekből kiválasztott mintákat milliméteres osztású pauszpapír segítségével nagyítsuk fel. A felnagyított mintákat karbonpapírral (indigával) másoljuk át a fehér csempére.

A másolás előtt a cseme mázzal bevont felületét alkahallal gondosan mossuk le. Fekteszük a csempére az indigót, s rögzítsük rajta a felnagyított mintát tartalmazó pauszpapírt. A minta kontúrjait hegyes, kemény ceruzával (vagy golyóstollal) újból körirajzolva másoljuk át a csempére.

A sötét alapszínű csempéken nem látszik a karbonpapír nyoma, ezért a minták átmásolásához más módszert kell alkalmaznunk. A motívumok felnagyításakor a pauszpapír alá he-

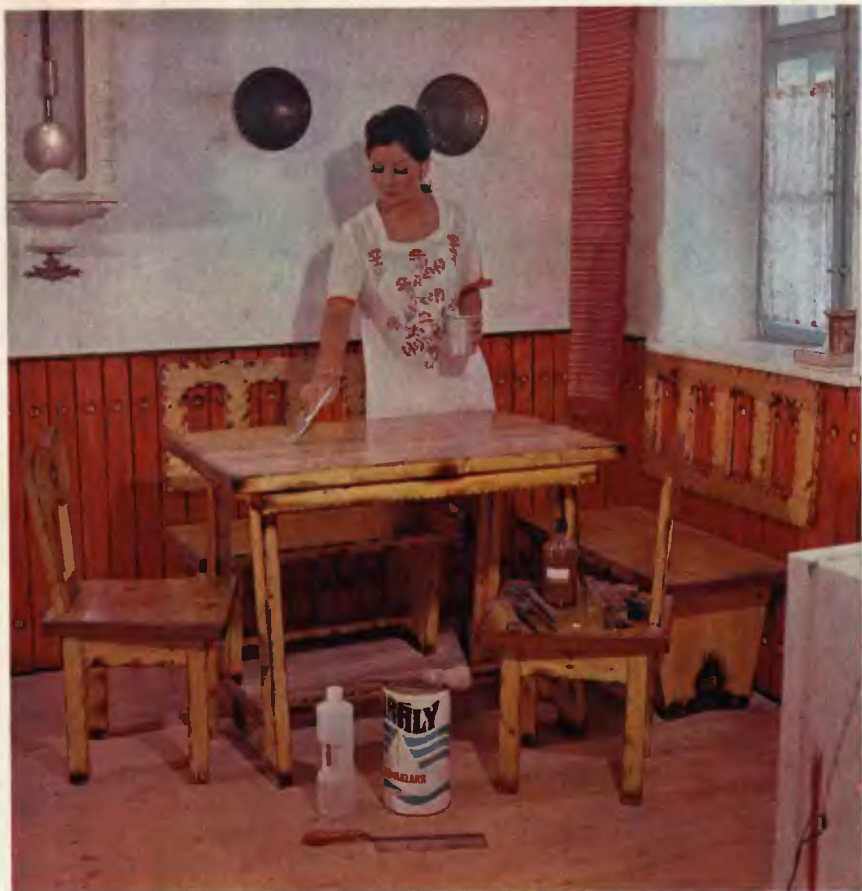
lyezzünk indigót, az alá meg dipa rajzlapot. A halványan kirajzolt minták kontúrjának kihúzásakor azokat mindjárt a kartonra is átmásoljuk. Ezt követően a kartonon levő vonalakat gombostűvel sűrűn lyuggassuk át. Ez a karton lesz az előnyomá sablonunk, amit cellux szalaggal erősítsünk a csempére. A sablon lyukaiba ecsettel tupfoljunk (azaz ütögetéssel nyamkodjunk) tejfálszerűen hig fehér festéket. Ha a festék megszikkadt, a kartont óvatosan vegyük le a csempéről. A minták kontúrjai pontosza ugyan, de jól kivehetők, és kifestésük már nem okozhat különösebb problémát.

Színezés. A csempére átmásolt minták festéséhez olajfestéket használunk. Az alapszínekben vásárolt festékekből Linocolor színezőpasztával keverjük ki a különféle árnyalatokat. Színváltáskor az ecsetet mindig moszuk ki hígítában. A különböző színű festékeket pingálás előtt keverjük ki, s kis tálkába töltve helyezzük a kezünk ügyébe. A sötét csempék mintáit egy-egy szín különböző árnyalataival vessük ki. A csempe és a motívumok egymáshoz illő színűek legyenek. A fekete, sötétkék stb. színű csempékre festett motívumok csak alapjukban, elrendezésükben mezőkövesdielek, a valódi kövesdi minták ugyanis – köztudomásosan – igen sokszínűek. A sötét matyócsempé így egy modernebb irányzatot képvisel.

A csempe felületét a műveletek közben kézzel ne érintsük, mert a bőrünkről vékony zsírréteg nyamódhat a csempe felületére, s az megakadályozná a festék jó tapadását. Ezért a csempelapok mellé fektessünk két 10 mm vastag lécet, arra meg egy rétegeltlemez-darabot. Az ecsetet tartó kezünket mindig a rétegelt lemezen támasszuk meg. Ahogy felülről lefelé haladunk a motívumok festésével, a lemezt is húzzuk mindig lejjebb.

A motívumok kifestése után a csempelap széleit köríves díszítéssel „szegjük” be. A csempét hagyjuk egy-két napig száradni, majd fűzzük a lyukba vékony selyemzsinórt, végeit csomózzuk össze, s úgy akasszuk a falra.

Smink a fán...

A modern vegyipar szinte napról napra lepi meg új favédő készítményeivel a barkácsolókat. Ezért egyre nehezebb lépést tartani az új gyártmányokkal, illetve kiigazodni közöttük. E gondon igyekszünk itt segíteni, bemutatva és összehasonlítva az új szereket egy új csoportját: a faávo lazurokét.

A **XYLAMON** alapozó önmagában nem védi meg a fát, ezért impregnálás után (kivárva a legalább 24 órás száradási időt) olaj- vagy műgyanta alapú lakkal, illetve zománcfestékekkel kenjük át a felületet. Természetesen akkor is tartás védelmet kapunk, ha alopózás után a 12 színben ajánlott **XYLADECOR** fakanzerváló anyaggal

kenjük be a fát. Jó tudni, hogy szebb felületet kapunk, ha a felhardost követő 30 perc múltán, száraz ecsettel újból eloszlatjuk a felületen az anyagot.

Előfordulhat az is, hogy régi felületet kell felújítani. Ez esetben szükség-telen a fa csiszolása, maratása, elég azt egy réteg azonos színű XYLADECOR-ral bevonni. Fantás tudni, hogy ezt az anyagot keverni lehet más szí-nűvel, de hígítani nem szabad, és mérgező hatású!

(A BUDALAKK által gyártott XYLÁ-kat a festékeket is árusító Háztartási Boltokban szerezhettük be.)

Az **ARBORIN** lazúr víztaszító tulaj-donságú, ugyanakkor védelmet nyújt a gombák, penészek és ravarkártevők ellen is. Ez a szer arra is alkalmas, hogy a régi réteg eltávolítása után a már lakkozott vagy festett felületeket is bevonjuk vele. Külső felületek ke-zelése esetén háromszori, belsőteri felhasználásnál egy- vagy kétszeri ré-teget alkalmazunk. Használatakor tartsuk be a TETOL-éhoz hasonló tűz-védelmi előírásokat, tehát gondoskod-junk megfelelő szellőzésről és nyílt lángot ne használjunk. Jó azt is tudni róla, mérgező anyagot tartalmaz! (Ezt a CHEMICAL által gyártott szert egyes TUZÉP-telepeken és a Samogyi Béla

u. 22. sz. alatti mintaboltban szerez-hettük be.)

A **TETOL**-lazúrok műanyag bázisú, nagy védőszerttartalmú faárvó anyagok. A szintelen változat alapozóként is szolgálhat, de faházak külső bevoná-sára is alkalmas. Ilyen esetben nem szükséges a már TETOL-lal kezelt fe-lület külön, szintelen lakkazása. A ke-zeléstől függetlenül az alapozott felü-letre bármilyen szintetikus olaj- és zo-máncfesték felhardható. Két rétege már lakkozott hatást biztosít. A színes TETOL-lazúrokat mind alapozott, mind kezeletlen felületre felhordhatjuk. A színes szerek egymással tetszés szerint keverhetők, ezáltal bővíthető a szín-skála. Ahol számolhatunk az időjárás szeszélyeivel, alapozzuk a felületet, majd a 4–5 órás száradási időt kivár-va, kenjük rá két réteg színes TE-TOL-lazúrt. Ilyen helyeken a felülete-ket célszerű két-három évenként újra kezelni (az előző réteg eltávolítása nélkül).

A **plus-VISA**-lazúr faházlakk a leg-újabb, friss és impregnált fatárgyak bevonására alkalmas favédő anyag. A TVK által gyártott, és a többi faárvó anyagéhoz hasonló tulajdonságú ter-mék. Felmatt felületet ad, vízzel hígít-ható, oldószeres lakkal már kezelt felü-leteken nem használható.

	Xylamon	Xyladecor	Arborin lazúr	Tetol szintelen	Tetol színes
Színei	sárgás	11 féle	5 féle	sárgás	11 féle
Bevonatok száma	1×	3×	3×	2×	2–3×
Száradási idő (óra)	24	24	3–4	4–5	4–5
Oldószer	lakkbenzin	lakkbenzin	benzin	den. szesz	den. szesz
Kiadóssága (m ² /g)	alap: 70–100 impr: 200	50–60	250–400	150–200	120–150
Csomagolás	1, 5, 10 25	1, 5, 10 25	4	1, 5, 20	1, 5, 20
Ára (1 kg/Ft)	61,—	95,—	100,—	93,—	100,—

XYLADECOR

Még mire jó...

Sok lány és asszony nézi irigykedve a „szakértő” férfikezekben működő barkácsgépet, pl. a fűrőpisztolyt, dolgozni viszont nem mernek vele, gondolván, hogy az az erősebbik nem privilégiuma. Pedig a nők is használhatják a különféle tartozékokkal ellátott gépeket. Hogy mire? Ezt írjuk most le részletesen.

Először tisztázzuk: milyen gépekkel találkozhatunk.

A csehszlovák COMBI EU 120 D univerzális, kétfokozatú (900 és 2000 ford./perc) – befagható fűrőátmérő 8,4 mm – barkács gép, készletében sok tartozék található. A BOSCH KOMBI „junior” a legfiatalabbak gépe, súlya mindössze 1 kg, ezért ajánljuk a „gyengébb nemnek”. Kisebb tartozékok még befoghatók a 6 mm belső átmérőjű tokmányba. Az NDK-beli MULTIMAX az egyik legelterjedtebb barkács gép. Viszonylagos olcsósága és bő tartozékválasztéka miatt közkedvelt. Az angol Black and Decker (színes oldalunkon) gépre jellemző megbízhatósága, széles alapgépválasztéka. Többnyire kétsebességes, és ütvefűrész változata is ismert. Tokmánya 8, 10, ill. 13 mm-es. Az EVIG „UNI 10” barkács fűrőpisztolyra a hozzá készült tartozékok és a MULTIMAX, meg a

TRIPLEX kiegészítők egyaránt jól csatlakoztathatók. Az NSZK gyártmányú METABO fűrőpisztoly meglehetősen masszív és nagy teljesítményű, de azért a gyengéd női kezekben is kitűnő szerszám. Több változata célfeladatok elvégzésére alkalmas. A holland „Skil” cég fűrőpisztolya (színes oldalunkon láthatjuk munka közben) elsősorban minőségével tűnik ki társai közül. 320 wattos motorja sokat bír, 10 mm-es tokmányába sokféle tartozék fogható.

A TRIPLEX kiegészítők csak néhány éve vásárolhatók, de a választék állandóan bővül. Munkáinkhoz használhatjuk az elektromos **teljesítményszabályozót**, amely a fűrőgépek fordulatszámát 20–80% között fokozat nélkül szabályozza. A **folyadékszivattyú** szivóképesége három méter, nyomómagassága 15 méter. A tenyérnyi szivattyú közvetlenül az alapgéphez csatlakoztatható. Megemlítjük még a **festékeverőt**, a **rongy- és polírkorongokat** és a **flexibilis tengelyt**, és végül a **festékszóró kompresszort**, mert azzal több „nőies” munka elvégezhető.

A keverőlapátot eredetileg festékek elegyítésére tervezték, az új lapát azonban felhasználható **turmixok készítéséhez** is. A legkisebb fűrőpisztoly-

A hordozható hegesztő transzformátor hasznos munkaeszköz az otthon végzett barkácmunkában, javítóműhelyekben, mezőgazdasági üzemekben, autogarázsokban, iskolában, üzemekben helyszíni munkáknál. A HETRA transzformátoroknak az alábbi típusait gyártja a Trakis: HETRA-100, HETRA S-130, HETRA S-160, HETRA S-130/180. A HETRA-100 típus barkácmunkákhoz alkalmas, $\varnothing$ 2,5 mm elektróda átmérőig. A HETRA S-130 típus már az iparban is használható, mert a 20% bekapcsolási idő egy lakatosműhely igényeit is kielégíti. Előnye, hogy 220 V-os hálózatról üzemel, így az üzemben belül főleg tmk-munkáknál használható.

- építő- és
faanyagok
- vegyi anyagok
- faházak
- szilárd- és
cseppfolyós
tüzelőanyagok
- barkácsáruk

ba is befoghatjuk, mert 250 mm hosszú rúdja csak 6 mm átmérőjű. A propeller átmérője 58 mm. Ha alogépünk nem állítható fordulótű, iktassunk közébe egy „Triplex” teljesítményszabályozót. Az edény lefedésére megfelelő egy darabka átlósztó fólia. A keverőlapotát előbb helyezzük a folyadékba s csak utána kapcsoljuk be a motort. A keverés végeztével ne emeljük ki azonnal a keverőt a folyadékból, mert akkor szétspriccel a helyiségben. A lapot helyett a fűrőgép tokmányába fogható még huzalból hajlított habverő, tésztokikeverő is.

A bútorok, kilincsek **fényesítése** is gépesíthető. Fogjunk a fűrőgép tokmányába polirkefét vagy gumi csiszológépcsatát, amelyre előzőleg szörme polírlapot kötöttünk. A rongykorong központi nyílását, hosszú szárú anyóscsavarral is összefoghatjuk és így rögzíthetjük a tokmányba. Ez utóbbi inkább fémek (kilincsek, névtábla, küszöbvédo alumínium csík stb.) fényezésére, míg a polirkefe vagy a szörme bútorfelületek tisztítására, fényezésére alkalmas.

Fémekhez ASIDOL-t, BRASSÓ-t vagy CSILLOGÓ elnevezésű folyadékot, ill. port használhatunk, míg fafelülethez a BÚTORFÉNY-t vagy a CYTRAL-t ajánljuk. Lehetőleg alacsony fordulatszámmal fényezzünk, iktassuk közébe a szabályozót. Ha a gépet rögzítjük, a rongykorongon kisebb fémtárgyakat, például ezüstkészlet darabjait, bicsukat, evőeszközöket is fényezhetünk.

Munkánk megkezdése előtt nézzük meg, hogy merre forog a korong és a forgás irányával szemben nyomjuk oda – két kézzel keményen fogva – a fényezendő tárgyat. Az aloggéppel nem férünk mindenhez hozzá – például egy kolóniál bútort szépen faragott díszek közé –, ezért ilyen esetekben alkalmazzuk a flexibilis tengelyt. Ez a Triplex tartozék 1,3 méter hosszú és tokmányába maximum 6 mm átmérőjű tengelyek foghatók.

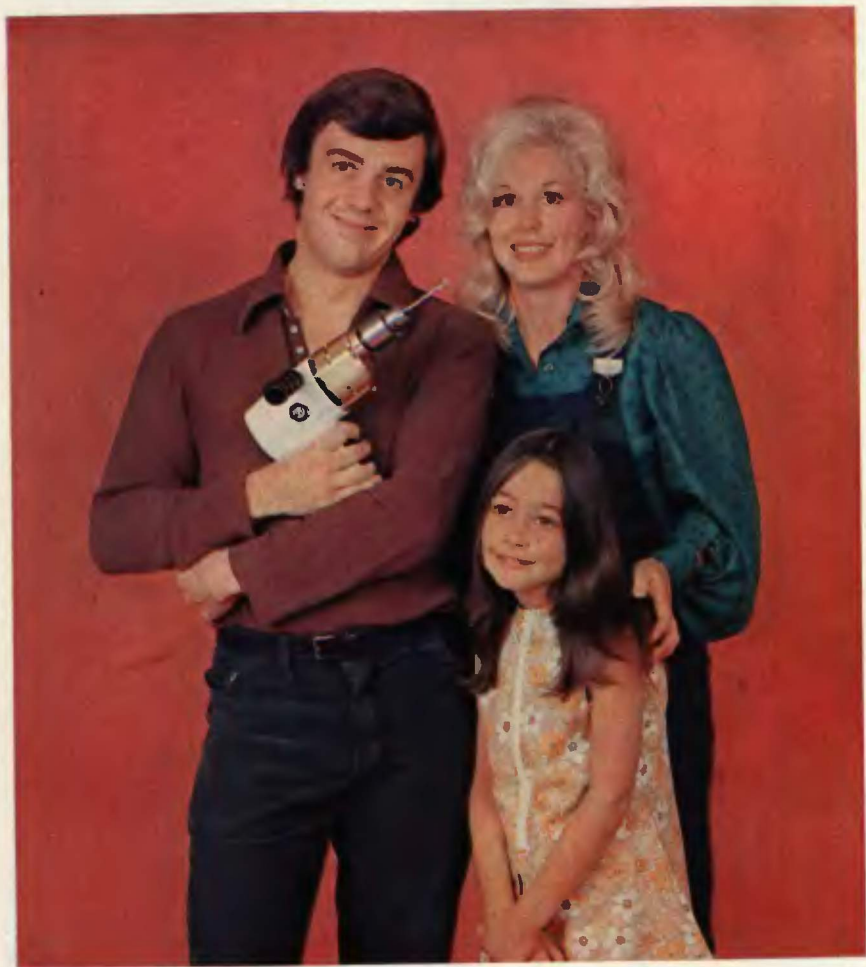
Lábhajtásos varrógépünket is villamosíthatjuk egy fűrőpisztoly csatlakoztatásával. Az aloggép tokmányába fogjunk fix tengelyű gumikereket (egészen kis átmérőjűt), és úgy rögzítsük gépünket a varrógépállvány szélén, hogy a gumikerek forgassa a lendítőkereket. A folyamatos fordulat szabályozáshoz iktassunk közébe löbpedálos, elektromos teljesítményszabályozót. A fűrőgépet úgy rögzítsük, hogy azt bármikor könnyen és gyorsan le-szerelhesdük, ha más célra kell.

A folyadékszivattyúnak különösen olyan kertes házban vehetjük hasznát, ahol nincs még vízhálózat és három méternél nem alacsonyabb vízszintű a kút, vagy hordóban gyűjtött esővíz áll rendelkezésre. (Természetesen az áram elsődleges feltétel.) A cél általában a **növényöntözés**. A szivattyú nyomócsövének végére erősítsünk perforált műanyag kupokot és mórís lacsolhatunk. **Kertben és különösen vizes munkák, végzésekor nagyon ügyeljünk a motor és a vezeték „szárazságára”!**

A szórópisztolyos kompresszornak szintén jó hasznát vehetjük. Növényeinket a különböző kórokozók ellen időnként vagy szükség esetén **permetezni** kell. A vegyszert – a használati

utasítás szerint – oldjuk fel, majd abból töltünk a szórópisztoly tartályába. A mérgező vegyszerrel való **permetezés szabályait** feltétlenül tartsuk be.

Matricák a csempén

A gyermekek kedvenc szórakozása volt matricák ragasztása tóskára, tolltartóra, sőt a leglehetősebb helyekre is. A matrica új lehetőséget kapott, díszítőelemként bevonult a konyhába, a fürdőszobába is. Az ÁPISZ boltokban és az Ezerester üzletekben nagy választékát találjuk a csempére ragasztható, lemosható matricáknak is.

Gondot csak az jelenthet, hogy miként osszuk el a matricákat a vizes helyiség csempéfelületén. (Ehhez adunk ötleteket négyzethálós rajzunkkal, amelyen a kerek pöttyök jelölik a matricák helyeit.)

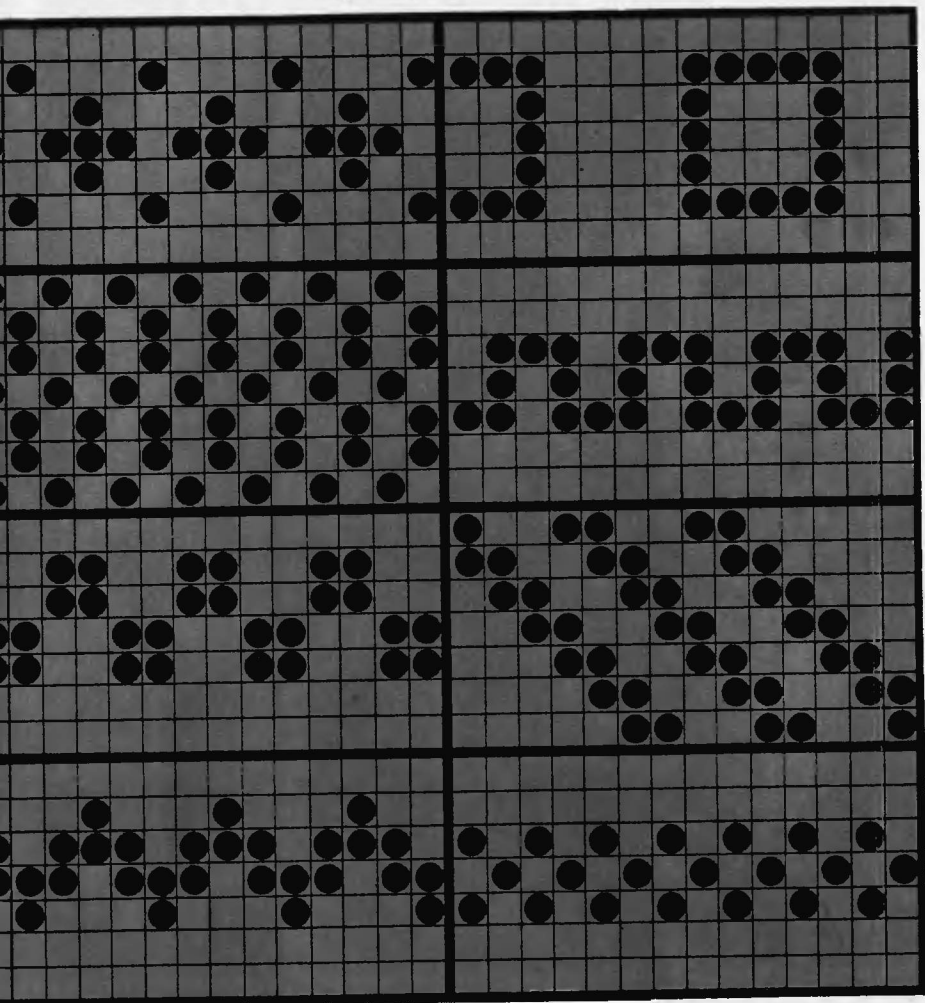
A színek kiválasztásakor vegyük figyelembe a helyiség színeit, a csempék és a padozat kockaköveinek szí-

nét. Arra is vigyázzunk, ne rakjuk túl sűrűre a matricákat, mert az sötétíti a helyiséget.

Nagyon fontos a matricák **szakszerű felhelyezése** is. Ehhez először a csempek felületét zsírtalanítsuk (például mossuk le ultrás vízzel), majd helyezzük a matricákat langyos vízbe. Néhány perc múlva emeljük ki az elsőt és fektessük papírával együtt a csempére. Ezután úgy húzzuk ki olóla az oloppapírt, hogy levegő ne szoruljon a matrica alá. Végül nagyon puha

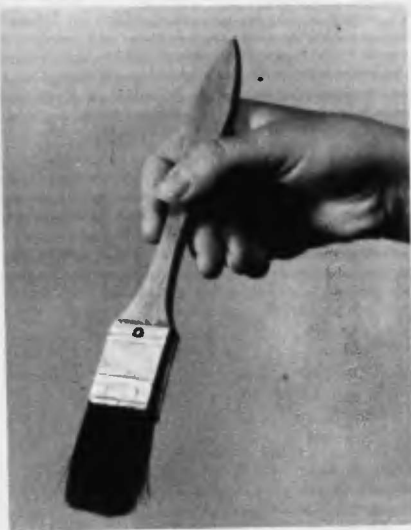
rongydarabbal, középről kiindulva szorítsuk ki a vizet. Ha mégis dudoros marad a tapéta, a buborékok közepét szűrjük át gombostűvel és a lyukacska felé haladva szorítsuk ki alóluk a levegőt. Arra ügyeljünk, hogy a matricákra később se kerüljön huzamosabb ideig meleg víz, mert annak hatására leválnak.

Egyszerűbb virágmintákat színes öntapadós tapétából is kivághatunk, két-három évig az is a csempén marad.

Festés ecsettel, hengerral, flakonnal, kesztyűvel

Színes képeink is bizonyítják, hogy a nőknek különleges érzékük és türelmük van a festéshez. Hogy munkájukat könnyebben és szakszerűbben végezzék, bemutatjuk az olajvető festési módokat, néhány tanáccsal kiegészítve.

Az ecsetelés az egyik legrégebbi és látszólag legegyszerűbb festékelviteli mód. Előnye, hogy kevés a festékvesztés, s az eljárás olcsó, hátránya, hogy nem termelékeny. Az erősen togolt felületek (pl. kerítés) csak ecsettel festhetők.

Ecsetelésre az olaj vagy olaj-műgyanta kombinációjú festékek a legalkalmasabbak. Ezek oldószere lassan illan el, tehát van idő az eloszlásra. A szintetikus lakkok, zománcok sok esetben „húznak”, s így a felület egyenetlen lesz. A festés minősége, gazdoságossága nagyban függ az ecsettől. A **korongecsetet** nagyobb felfelületek festésére használjuk. A **marokecset** szörzete henger alakú. Általában olajozáshoz vagy finomszűrű változatát (gömbölyű lakk-ecset) lakkozáshoz alkalmazhatjuk. Lakkok, zománcok felhordásához **lapos lakkecsetet** célszerű használnunk. Fűtőtestek, csővezetékek festéséhez a hosszú szárú, „törtnyelű”, úgynevezett **radiatorecsetet** vegyünk.

A festék **megfelelő hígítása** nagyon lényeges, hiszen ettől is függ a felület simosága, egyenletessége. Túl sűrű festékekkel csak vastag réteget tudunk felhordani, ez pedig nagyon lassan szárad, ráncosodik, nem lehet eloszlatni és gazdoságtalan. A híg festék rendszerint gyenge fedőképességű, könnyen megfolyik s rossz a védőhatása. Kellő gyakorlat, esetleg próbák után már ránézésre is megállapíthatjuk az optimális hígítási arányt. Lényeges, hogy a hígítóhoz mindig az előírt oldószert használjuk.

Az ecset szörzetét csak félig nyomjuk a hígított festékbe és a felesleget „húzzuk le” az edény oldalán. Felhordáskor a festéket hossz- és keresztirányban dörzsöljük be a felület pórusaiba. Lényeges, hogy az ecsetet merőlegesen tartuk és a festéket időnként keverjük fel. Végül a még nedves festéket gyengén hozzáérintett, lazán tartott ecsettel osszassuk el. Különösen fontos ez a szintelen lakkoknál. Színes képünkön Sirály (most már NEPTUN néven kapható) lakkal festenek be egy ebédlőgarnitúrát.

Az ecsetet a festés befejezése után mossuk át először a festék hígítójában, majd öblítsük le – többször egymás

Kültérben — csak száraz, pormentes időben!

A szoba fala is lehet többszínű

után – ultrás meleg vízben. Ha csak rövid időre – néhány órára – szakítjuk meg a festést, elég ha vízzel telt edénybe tesszük, de hosszabb megszakítás esetén oldószerben tároljuk.

A hengerelést nagyobb felületek bevonásánál alkalmazzuk. Például fal vagy homlokzat festésénél, simo felületű ojtólópoknál, modern bútorok felületénél. A teddy-hengerrel végzett festés érdes, matt felületet eredményez. Ezért szintelen lakkok, magosfényű zománcok festésére nem alkalmas. Nagy előnye viszont, hogy fröcskölés nélkül gyorsan lehet dolgozni vele.

Hengerléshez a festékeket jóval sürűbbre hígítjuk, mint ecsetfestéshez. Segédeszközökre is szükségünk lesz, egy lapos – lehetőleg szögletes – tábla (pl. nagyméretű fotótál) és egy abba illő rácsra. Ez utóbbi lehet egy keretre feszített nagylyukú drótháló is. Öntsünk a festékből a tábla, majd a rácsot úgy helyezzük bele, hogy egyik széle az edény peremén fekvődjön. Forgassuk meg a hengert a festékben, majd néhányszor gurigassuk át a rácson. Ezáltal a felesleges festék visszapereg a tábla és a teddy-henger munka közben nem fröcsköl. A hengert vízszintesen és függőlegesen mozgatva vigyük fel a festéket a felületre. Természetesen ezt – egy-egy területen – mindig kell csinálni, míg a legapróbb pórusokba is jut festék.

Különösen ajánlható a teddy-henger Walkydhöz, szép fröcskölt jellegű falat készíthetünk vele. Munkánk végeztével nagyon fontos a henger alapos kimosása. Vegyük le a fémhengerről a műszörme muffot és öblítsük ki oldószerben. Ezt követően a szörmét mossuk ki alaposan ultrás meleg vízben. Végül húzzuk fel a fémhengerre és ott szárítsuk ki.

A permetfestékek (spray) ma már nagy választékban találhatók az üzletekben. Népszerűségét annak köszönheti, hogy hígítást, utólagos tisztítást nem kíván, szép egyenletes felület szórható vele, többnyire gyorsan száradó festékeket tartalmaz. Egy dolog szól csak ellene: borsos ára.

Milyen permetfestékekkel találkozhatunk a kereskedelemben? Akrilán

fémvédőlakkal, DUPLI COLOR, HIT és NEOLUX zománcfestékekkel, Kalorfix zománcpal. A flakont használat előtt rázogotni kell. (Ilyenkor a benne levő acélgolyó összekeveri a festéket.)

Helyezzük magunk elé a beszórandó tárgyat, majd a flakont függőlegesen tartva közelítsük meg kb. 40 centiméterre. Ez az ideális szórási távolság. Ha közelebb visszük, a felületen megfolyik a festék és buborékok keletkeznek, ha távolabb, sok lesz a veszteségünk. A szórást soha ne kezdjük a tárgyon, hanem előbb tegyünk egy papírlapot a szórófej és a tárgy közé. Tudniillik az első löket a fejbe és az alatta levő csőbe sűrűsödött festéket viszi ki. Szórórakor – a távolságot megtartva – a flakont mindig a tárgy síkjával párhuzamosan mozgassuk függőlegesen vagy vízszintes irányban. Közben a palackot mindig függőlegesen tartjuk. Célszerű felülről lefelé indulni, így elkerülhetjük a festék megfolyását. Inkább két vékony réteget hordjunk fel, mint egy vastagot, mert ez utóbbi megfolyhat és nehezen szárad. A két réteg között várjuk ki a – típusonként változó – 15–60 perces száradási időt.

Kesztyűs kézzel is festhetjük például az oblatvédő rácsokat vagy a lakás csövezeteit. A festéshez szükséges kesztyűt könnyen elkészíthetjük. Szerezzünk be teddyber anyagot (jó a rongyoszsókban levő hulladék is). Tegyük kezünket az anyag visszájára és kevés ráhagyással rajzoljuk körül. Az egyujjas kesztyűhöz két egymás felé néző darabba után széleik mentén varrjunk össze. Ezután fordítsuk ki (szörmés oldala legyen kifelé). Használat előtt húzzunk kezünkre hibótlan műanyag zocskót, vegyük fel a kesztyűt, s azt csuklónknál gumigyűrűvel szorítsuk el. Öntsünk ki festéket egy tálba (fotótál is megfelelő), és merítsük bele tenyerünket. A felesleges festéket a tál szélén húzzuk le. Ha például csövet festünk, markoljuk meg kesztyűs kezünkkel és addig húzzuk végig tenyerünket, míg a festék fed. Használat után a kesztyűt a már ismert módon mossuk el.

Így készül a szűrkrétét

Vámosi Ibolya, a Népművészet Ifjú Mestere. Szűrkrétét készítőként a népi kultúra értékeit igyekszik átmenteni, sőt megújítani a ma embere számára.

Családjukban hagyomány a szűrkrétét készítés. Édesanyjától tanulta a munka fogásait, csínját-bínját. Sajnos, cifra-szűrt már csak elvétve készítenek, így ő is inkább szűrkrétéses terítőkön és falvédőkön igyekszik bemutatni a népi díszítőművészet szépségeit.

Mielőtt munkához látnánk, azt döntjük el, hogy **mekkora legyen** a tervezett darab, és aszerint szerezzük be az alapanyagot képező nemezt, filcet. A szűrkrétét általában két rétegből, de lehet három vagy annál több rétegből álló is.

A **filc beszerzése** sem könnyű. Na-

gyabb rövidáru üzletekben vagy például a Textért mintaboltjában (Budapest, VI., Bajcsy-Zsilinszky út 3.) kapható. Fontos, hogy a különböző színű filcek azonos vastagságúak (1,5–2 mm) legyenek. A túl vékony anyag nem eléggé öntartó és könnyen szakad, a túl vastag pedig nehezen varrható és vágható. Fontos, hogy a rétegek színe markánsan elütő legyen. Legáltalánosabb a fekete alap piros rátéttel, de szép a fekete-zöld, piros-fehér párosítás is. Természetesen ez nem szabály, mert jól mutat például a narancssárga alapon a barna rátét is.

Tanácsai alapján mi is megpróbálkozhatunk szűrkrétét-készítéssel.

Miután megvásárltuk a két azonos

nagyságú, különböző színű anyagot, kezdjünk a minta megtervezéséhez. Először döntsük el, hogy milyen díszítőelemeket használjunk fel. A különféle motívumokat ne keverjük. A kiválasztott néprajzi motívumokat először gondolatban csoportosítsuk, majd helyezzük el a filcen. Ezután tegyük magunk elé a felső réteget és vázoljuk fel rá az elhelyezett minták főbb vonalait. A jelöléshez szabókrétát vagy elvékonyított szoppandarabkát használjunk. (Munkánk végeztével a „nyomokat” kefével távolítsuk el.)

rótétet az alapfilcre helyezzük és a kötőt kézi öltéssel néhány helyen összeférceljük, hogy az anyagok a varrógép talpa alatt ne csúszhassanak el egymáson.

Régen kézzel varrták a rótétet, ma már ezt a munkát megkönnyíti a varrógép. A talp magasságát a varrógép tejetén levő állítócsavarral úgy állítsuk be, hogy a két- vagy háromrétegű anyag könnyen elcsúszhasson alatta. Az öltéssűrűség a közepesnél valamivel ritkább legyen, mert a nagyon sűrű öltés „átvághatja” az anyagot. Varráskor

Gyakorta használt alapotívumhoz keménypapír sablont is érdemes készíteni, annak használata megkönnyíti a munkát. A sablont a filcre helyezzük és krétával körülrajzoljuk (1). (A motívumok egyéni elrendezése bizonyos gyakorlatat kíván, ezért aki még nem készített szűrótétet, először inkább kész kompozíciót másoljon le.) Természetesen csak a főbb körvonalakat rajzolja elő, az apróbbakat, például a cikcakkokat már nem.

Ha elkészültünk az előrajzolással, a

az előrajzolás mentén haladjunk, miközben az anyagot két kézzel tologatjuk a gép alatt (címkép). Fantás, hogy a majd később kivágandó részek mellett az anyagot az alaphoz varrjuk. Végül a két réteget – az anyag szélétől egy-két centiméterrel beljebb – körben varrjuk össze.

A vágáshoz kisméretű, egyenes vágóélű, hegyes állót használjunk. A kivágásnál kétféle módszer követhető: vagy a motívumokat hagyjuk meg és a közben levő részeket vágjuk ki, vagy a

ÚJDONSÁG!

Barkácsolók, dekoratőrök, iparművészek, iskolások részére ajánljuk a Diszpergum tubusos ragasztót. A ragasztástechnika új irányvonala az oldószeret nem tartalmazó ragasztók használata.

A Diszpergum tubusos ragasztó megoldja a mindennapi életben előforduló ragasztási problémákat. Csempék, tapéták, bútorok borítólemezeinek ragasztására alkalmas.

A Diszpergum tubusos ragasztószer kitűnően ragasztja a különféle műanyaglemezeket, műbőr, fa- és farost lemezeket, kartonakat stb. ezért jól használható a dekorációs munkáknál.

Nem szálhúzó, de gyorsan szárad! Zárt helyiségekben (iskolatermek) nagyobb mennyiségben történő használatánál a helyiséget nem bűdösíti és a levegőt nem szennyezi. Gőzeinek a belélegzése egészségre nem ártalmas.

Használata gazdaságosabb, mint az oldószeres ragasztóké, mivel kb. fele mennyiség szükséges belőle, ugyanazon ragasztási feladat ragasztásához, mint az oldószeres ragasztókból.

Diszpergum nem tűzveszélyes és egészségre nem ártalmas. A fentiekből következik, hogy a Diszpergum tubusos ragasztó – mely műanyag vizes disperziójából készül – az oldószeres ragasztókat minden vonalon felülmúlja a fent leírt esetekben.

Kiszerezése: 90 g tubusban.

Gyártja: Ferrokémia ISZ (Budapest XIII., Ország-bíró u. 68.)

Magyar Konyha

ÁRA: 26 Ft

gasztronómiai magazin

100
RECEPT!

**ÉN IS MONDOM, MÁS IS MONDJA,
HASZNOS LAP A MAGYAR KONYHA**

Megjelenik negyedévenként. Kapható az újságárusoknál
Előfizethető a Posta Központi Hírlapirodánál
MINDEN 100. ELŐFIZETŐ JUTALMAT KAP

matívumok felületeit emeljük ki. Vágáskor egy-két milliméterrel a varrás mellett haladjunk (2). Ha a szűrkrét három rétegű, akkor közben azt is el kell dönteni, hogy a két felső rétegből melyik szín domináljon és melyik alkossa a motívumokat.

Az utolsó művelet a szegélyek **kicsipkézése**. Ehhez különböző fazonú kiütővasat használunk, azaz átalakított bőrlukasztókat. Ha pl. egy lyukasztó vágóélének felét lekészörüljük, félkörívű vógát kapunk. A vágóél — kilágyítás után — cikcakkossá is alakítható. Persze ezekből a különböző méretű terítők-höz, falvédőkhöz célszerű sorozatot készíteni.

A csipkézést a legfelső réteg szegélyének kialakításával kezdjük. Az alsó egy-két réteget visszahajtjuk, majd a szegélyt egy fatuskóra helyezzük. A jól élezett kiütővasat fabunkóval üssük (3). Miután a felső darabban körbeértünk, az alatta levő rétegek következnek. Jól mutat az is, ha a félkörívű csipke közepét bőrlukasztóval átluggatjuk. Végezetül ruhakefével letisztítjuk a felületet, s ha az elkészült darab falvédő, rögzítőkarikákat varrunk a hátoldalára.

Az elmondott szűrkrétés módszerrel nemcsak terítőket, falvédőket, hanem könyvharítókat, táskákat (4) és mellényeket is készíthetünk.

Nemcsak segítenek...

hanem súlyos sérülést is okozhatnak segítőtársaink, a szerszámok. Különösen az elektromos meghajtásúak, s azok közül is a szabadban használatosak, így a nők által is szívesen kezelt fűnyíró, sövényvágó, szivattyú, de a tulajdonképpeni barkácsgépek is.

A fő veszély, hogy valamiképp magával a géppel elvágjuk a kábelt. Ezért mindig a fali csatlakozónál kezdjük a munkát, hogy közben attól távolodjunk, a kábel így kevésbé kerülhet a gép elé.

Jó, ha a kábelt előbb jobb vállunkon átvetjük, így mögöttünk kerül csak a földre (nem úgy, mint a képen), s nem kerül a vágókések útjába. Jó, ha a hosszú kábelt nem a földön húzzuk magunk után, hanem bokrokra, fákra akasztjuk. Sík terepen X-alakban összekötött kb. egyméteres lécekből alkotunk kábelbakokat.

Főleg a hosszabbító csatlakozásokra ügyeljünk, azokat lehetőleg ne fektesük a talajra és ne vonszoljuk ott.

nő-sírból 52 szövőkártyát, megkezdett és kész öveket, textilhevedereket találtak.

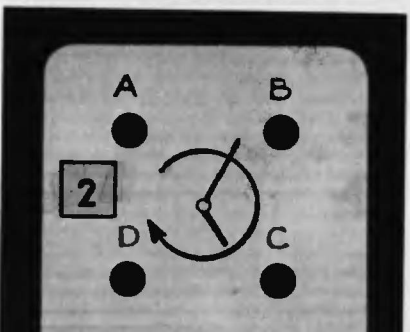
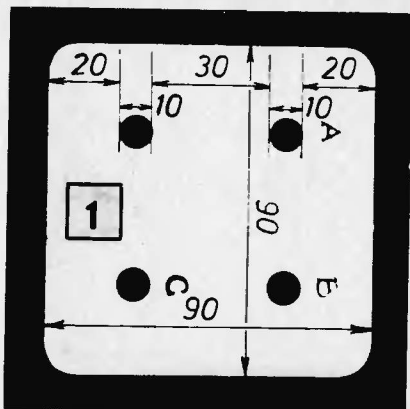
A „feltámadt” kártyaszövással keskeny, mintás csíkokat szöhetünk. Azokból készülhet – esetleg az iskola, a sportkör színeiben pompázó – öv, heveder, nadrágtartó, kalapszalag, bordűr, szegély blúzra, ruhára, kötött kabátokra, díszításcsik lámpaernyőre, csengőhúzóra stb. Beszeghetünk vele könyvbarátot, s lehet könyvjelzőt is. Tehát se szeri, se száma a felhasználási lehetőségeknek.

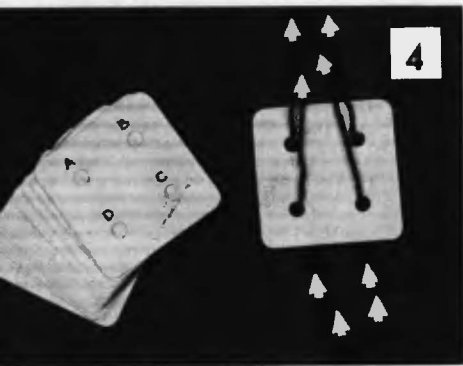
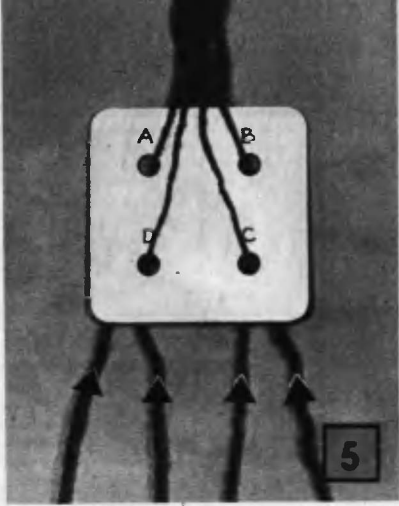
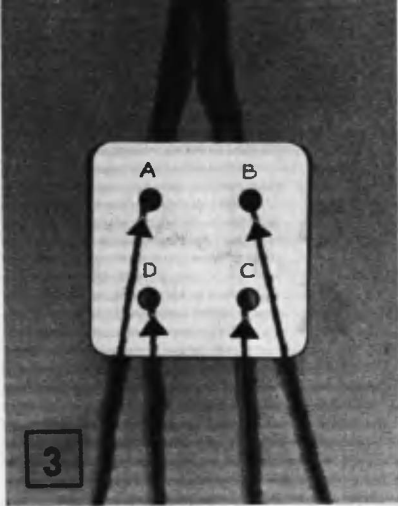
Kártyaszövéshez számtalan mintát állíthatunk össze, de figyelembe kell venni a fonal minőségét, színét és természetesen a szövésmintát is. A jelleget végül mindig a **felvetett láncfonalak**, azaz az öv hosszanti szálai határozzák meg. A keresztező **vetülékfonalak** a kész szöveten kevésbé láthatók. A fonal aszerint legyen vastag, vékony, durva vagy selymes, hogy milyen célt szolgál a készítenő darab. Jó tudni, hogy a vastag gyapjúfonalból szélesebb, durvább csík lesz, hímzőfonalból finomabb,

KÁRTYÁZZUNK

SZÖTTEST

Kártyázgatva is lehet szőni. Régi-régi „újdonosság” ez, mert a kultúrtörténészek szerint az ó-egyiptomiak már 4000 évvel ezelőtt alkalmazták. A mai Egyiptom területén végzett ásatások során 3000 éves szőttmaradványokra is bukkantak. Sok európai és amerikai múzeumban száz-kétszáz éve őriznek kicsi – fából vagy bőrből készült – „kártyákat”, amelyekről sokáig nem tudták kideríteni milyen célt is szolgálhattak. Pedig a szövésnek ezt a módját ismerik a világ más tájain is, így Afrikában, az arab országokban, Izlandon, Japánban, Kínában. Egy 1100 éves norvégiai király-

keskenyebb. A farmernadrág öve inkább erős pamutfonalból vagy több színű kenderspárgából készüljön, az estélyi ruháé selyemből. Csak az a fontos, hogy a láncszálak és a vetülékszál körülbelül egyforma minőségűek (vastagságúak) legyenek, legfeljebb hojszálnyíval lehet finomabb (vékonyabb) a vetülékszál.

Kellékek. Legfontosabbak a szövőkártyák. Készíthetjük kemény kartonból, esetleg a dekorációs boltokban kapható prespán- vagy dekorítlemezéből. Ha egyik sincs, akkor ideiglenes megoldásként két-két összerogasztott játékkártya is megteszi.

A négyzet alakú szövőkórtyák széleit kb. 4 mm-es sugárral kerekítsük le (1), hogy munka közben ne akadjonak a textilszálakba. A leggyakoribb szövés-mintákhoz 10–45 kártya kell, ezért célszerű 50–60 db-ot előre elkészíteni. Minden egyes kártyán vágjunk négy – kb. 10 mm átmérőjű – kerek lyukat. Az óramutató irányában haladva a lyukak fölé írjuk fel az A, B, C és D betűket (2). Tehát az A betű alá a D kerüljön, a B betű alá pedig a C.

Pamuton kívül már csak vetélőre, azaz egy arasznyi favonalzóra van szükségünk, amelyre majd a vetülékfonalat tekerjük. (Fotóinkon Norvégiában használatos „ipari” vetélő látható.)

Mielőtt elkezdenénk a szövést, döntjük el, milyen hosszúak legyenek a láncfonalak, azaz milyen hosszú legyen a kész szövés. Ha például egy átvetőövet akarunk készíteni, amelynek hossza másfél méter, akkor ehhez a láncfonalat hogyjuk 35–40 cm-rel hosszabbra, tehát 185–190 cm-esre. A mintától függően most kell meghatároznunk a színeket is.

De egyszerűbb, ha egy volós szövés-minta alapján mogyarázzuk el a további műveleteket! Mivel a cikk végén megadunk néhány felvetési szövés-mintát is, válasszuk onnan az 1. számút! E

minta felvetéséhez piros (P betűvel jelzett) és fehér (F) szálokat használunk: pirosból 46 szálr, fehérből csak 26 szálr lesz szükségünk. Ezt úgy állapítjuk meg, hogy a megadott felvetési mintán megszámozzuk hányszor fordul elő az F betű és hányszor a P betű. Ezután levágunk 72 egyforma $(46+26=72)$, kb. 190 cm hosszú szálat.

Felvetés. Az 1. számú mintához 18 kártyát használunk, ahogyan az a felvetési minta legalsó sorából is leolvasható. Tegyük hát le magunk elé 18 kártyát, s azokat sorszámozzuk be. (Cezárúval, hogy később ki lehessen rározni!) Vegyük kézbe az első kártyát úgy, hogy a betűkkel jelzett oldal felénk mutasson. Az A, B, C, D lyukakon húzzunk át egy-egy fonalat **előlről hátra** (3). Az áthúzás irányát a felvetési mintán a felfelé mutató nyíl jelzi. Az első kártyák a négy piros szálat fűzünk, mert a szövésmintán az első függőleges oszlopban négy P betű szerepel (A, B, C, D).

E művelet után a kártyát – betűs oldalával lefelé fordítva – félretesszük (4)

és előírás szerint négy fehér (F) szálat fűzünk a következőbe, ismét előlről. A kis nyíl a legfelső sorban ekkor felfelé mutat. Ezt a kártyát is – írott oldalával lefelé – ráhelyezzük az előzőre, vagyis a harmasra. Nézzük most a 4. sorszámu kártyát, amelynek nyúásaiba már vegyesen kerülnek fehér (F) és piros (P) fonolok. Az A, B, C nyílásba pirosat fűzünk, a D-be fehér, ahogyan azt a kis nyíl mutatja. Amikor elérkezünk a 10. számú kártyához, módosul a befűzés, amint azt a sor felett álló, **lefelé** mutató nyíl is jelzi. Innen már a kártya hátlapja felől, **hátról előre** fűzzük a négy szálat (5).

A befűzött kártyákat – ahogyan eddig is – ráhelyezzük az előzőkre. Ha elkészült a teljes felvetés, egy körgumival ávatosan összefogjuk a kártya-köteget, hogy el ne mozduljanok, sorrendjük megmaradjon. Hasznos tanács: valóhányszor elengedjük a kártyákat egy másik művelet miatt, vagy ha félretesszük a szövést, a gumis szorítást erősítsük a kötegre. Ha szabályosan fűztünk be, a kártyákból alul-felül 72 szál lóg ki. Fogjuk össze valamennyit közvetle-

nül a kártyák feletti végükön, és a szá-
laktól fent kössünk laza csomót! A fel-
vetésnek ezt a csomós végét erős spár-
gával kössük az ajtókilincse.

Ha megvan, a körgumi levétele után
ajánlatos még egyszer egyenként, gon-
dosan ellenőrizni kórtyáinkat: jó helyre
fűztük-e a különböző színű szálakat, és
pontosan betartottuk-e a felfelé, illetve
lefelé mutató nyílak irány-előírásait, te-
hát előlről, illetve hátulról húztuk-e át
a kórtyán a fonolat. (A legcsekélyebb
elfűzés is végleg elrontja a szövésmin-
tát.)

Ellenőrzés után rendezzük a felvetett
szálakat. Ennek egyik módja, hogy a
kártyákat két kézzel lazán összefogva,
fésűként végighúzzuk a felvetésen,
ügyelve, hogy a sorrendjük megmarad-
jon és egyikük se forduljon el síkban!
(Ellenőrzés: az azonos betűjelű lyukak
takarják egymást, tehát az első és az
utolsó kártya A betűs nyílása egyaránt
a bal felső állásban legyen.)

A lóncszálak rendezése után kössünk
csomót az eddig még szabadon ma-
radt felvetés végére is. (Előzőleg a kór-
tyókat gumival fogjuk össze.) Ezt a vé-
gét erős spárgával kössük egy szék kor-
fájára, vagy pedig övbe fűzve a saját
derekunkra. (Az előző megoldás kényel-
mesebb, mert bármikor otthagynak a
munkát anélkül, hogy újra leoldanánk,
ill. megkötne.)

Szövés. A keresztaszál (vetülék) színe
mindig a legelső és a legutolsó kórtyá-
ba fűzött szálak színével legyen azonos.
A mi példánkban piros (P). Vegyük elő
az arosznyi fonalalzózt és hosszában te-
kerjünk rá 2–3 méter piros fonalat,
majd úgy ülünk a székre, hogy a felve-
tés tőlünk balra legyen.

Húzzuk hátra a széket, hogy a felve-
tett szálak feszüljenek! Töljük el ma-
gunktól kb. 30 cm-re a kártyákat, tehát
a felvetésen felfelé. (Vigyázat, A betű
A betűt takarjon!) Most jól látható,
hogy a kártyák, akár a szövőszék nyüst-
jei, kétfelé – egy alsó és egy felső rész-
re – bontják a lóncszálakat. Ezen a
nyíláson dugjuk át **balról jobbra** a ve-
télőt a keresztaszállal (6). A szál végét
baloldalt, kb. 35–40 cm-nyire hagyjuk
szabadon lógni.

A szövést természetesen a székkarfa-
hoz eső végén kezdjük, közvetlenül a
csomónál. Így a keresztaszál mindig a
felvetés hozzánk közelebb eső vége és
a kártyák között vándorol ide-oda.

Akárcsak a szövőszéken, e módszernél
is állandóan változtatni kell a láncfona-
lak helyzetét. Ehhez szükségesek a kór-
tyák. A mi esetünkben a nyüstök szere-
pét töltik be. A kártyákat függőleges
síkjukban negyedfordulattal előre, il-
letve hátrafelé forgathatjuk (7). A szö-
vésminta ezeknek az előre- vagy hátra-
fordításoknak a számától és egymás
utáni sorrendjétől függ. Ez a sorrend
mintánként változó, de leggyakoribb –
így a mi megkezdett 1. számú mintánk
esetében is – a négy negyedfordulat
előre, négy negyedfordulat hátra válto-
kozása.

Az első, már elvégzett **balról jobbra** áthúzás után letesszük a vetélőt és a kórtyákat két kézzel lazán összefogva együtt előre forgatjuk **negyedfordulat**-tal. Máris megváltozott a láncszálak állása és másutt képződik a szád. Azaz a láncfonalak közötti nyílás, omilyen keresztül vezetjük a vetélőt. Most a vetélő **jobbról balra** halad. Miközben áthúzzuk a szálát, a vonolzá élével szorít-suk le a szétfeszülő felvetést! (8) A keresztszálát húzzuk meg kellően, nehogy oldalt kilógjon, de sose feszítsük, így lesz egyenletes a szövés két széle.

Ezután ismét negyedfordulatot haj-tunk előre és **balról jobbra** megy a ve-télő. Így folytatjuk ezt, amíg négy ne-gyedfordulattal előre nem hajtottuk a kórtyákat (forgatás – vetélő áthúzása – forgatás – vetélő áthúzása stb.) A negyedik negyedfordulat után a kórtyák ismét visszakerülnek indulási helyzetükbe (az **A** betű megint a bal felső sarokba és a keresztfonal a szövés jobb oldalára).

Ezután változik a forgatás iránya: ne-gyedeket hátrafelé forgatva haladunk négyszer (közben a keresztszál ugyan-úgy minden negyedforgás után vándorol balra, ill. jobbra). Ha ezt is elvégez-tük, az **A** betű megint visszakerül az eredeti helyére (bal felső sarok).

Ahogy nő az elkészült rész, úgy tá-volodnak tőlünk a kórtyák, s forgatásuk mind kényelmetlenebbé válik (nem elég hosszú a karunk), ezért egy idő után a

székkel közelebb ülünk a kilincshez, o kész övrészt rótekerjük o szék karfájá-ro. (Előtte a kórtyákat fogjuk össze gu-mival!) Olyan távolságra húzzuk a szé-keket, hogy a láncfonalak feszesek legye-nek, és így mór ismét kényelmes test-tartásban folytathatjuk a szövést.

Kezdő szövő nem ismeri még elég jól o szövéstechnikát, nem tudja, hogy hol tart, előre vagy hátra kell-e forgatnia o kórtyákat. Ezért ajánlatos betartani egy olapszobályt; csak akkor hagyjuk félbe a munkát, ha **befejeztünk egy-egy** „hát-ra négy fordulat” műveletet! Így új-ra-kezdéskor töprengés nélkül előre forga-tással indulhatunk.

A szövést addig folytatjuk, amíg o kórtyák a kilincs közeliébe nem érnek Ilyenkor már kényelmetlen a széken ül-ve dolgozni, ezért álljunk fei, s a kész részt egy öv segítségével kössük o de-rekunkra és úgy szőjük tovább.

Ha elfogyott a felvetés, vége a lánc-fonoloknak, a felvetés mindkét csomó-ját felbontjuk, a kórtyákat le vesszük és hogy o minta fel ne bomoljon, a lánc-fonalak két szélén négy-négy szálát csomóba kötünk, majd o szálvégeket egyformo hosszúságúro levágjuk.

Mellékelünk néhány felvetésmintát a megfelelő kórtyaforgatási sorrenddel. Ezek természetesen változtathatók, to-vább fejleszthetők. A gyakorlott szövő – miután kiismerte a befűzés logikáját – önálló mintákat is tervezhet.

FELVETÉSMINTÁK

1

Színek:
K = kék
N = narancs
F = fehér

Váltakozva négy negyedfordulat
előre, négy hátra.
A keresztszal kék!

	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓
A	K	F	K	N	K	K	K	K	N	K	F	K	
B	K	N	K	F	N	K	K	K	N	F	K	N	K
C	K	F	K	F	F	N	K	N	F	F	K	F	K
D	K	N	K	F	F	F	N	F	F	F	K	N	K
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

2

Színek:
F = fehér
f = fekete
N = narancs
4 negyed előre,
4 negyed hátra

	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
A	F	F	f	f	f	N	N	f	f	f	f	F	F	f	f	f	f	N	N	f	f	f	F	F		
B	F	F	f	N	N	N	N	N	f	F	F	F	F	F	f	N	N	N	N	N	f	F	F			
C	F	F	f	N	N	N	N	N	f	F	F	F	F	F	f	N	N	N	N	N	f	F	F			
D	F	F	f	f	N	N	f	f	f	f	F	F	f	f	f	N	N	f	f	f	F	F				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

3

Színek:
S = sárga vagy arany
Z = sötétzöld
F = fehér

A kártyákat csak előreforgatjuk.
Ha óvatosan dolgozunk, nem zavaró,
hogy a láncfonalak összeakadnak.
(Esetleg egy hosszabb darab szövése után
elindulhatunk csak hátra. Akkor a minta
is megfordul.)

	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
A	S	Z	S	Z	S	S	S	S	S	Z	S	Z	S	
B	S	Z	S	F	Z	S	S	S	Z	F	S	Z	S	
C	S	Z	S	F	F	Z	S	Z	F	F	S	Z	S	
D	S	Z	S	F	F	F	Z	F	F	F	S	Z	S	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

4

Színek:
f = fekete
F = fehér
P = piros

Váltakozva 8 negyedfordulat
előre, 4 hátra

	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	
A	f	F	f	F	F	f	f	P	f	f	F	F	f	F	f		
B	f	F	f	F	P	f	f	P	F	P	f	f	P	F	f	F	
C	f	F	f	f	f	P	P	F	F	F	P	P	f	f	f	F	
D	f	F	f	P	P	F	F	F	F	F	F	P	P	f	F	f	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

5

Színek:
K = világoskék
P = piros
F = fehér

Váltakozva négy negyed
előre, négy hátra.

	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↑	↑	
A	P	K	P	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	K	P	K	P
B	P	P	P	K	K	F	K	K	P	P	K	K	F	K	K	P	P	P
C	P	P	P	K	F	P	F	K	P	P	K	F	P	F	K	P	P	P
D	P	K	P	F	P	P	P	F	K	K	F	P	P	P	F	P	K	P
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

1

Rongyokból is lehet képet készíteni? Mint képeink bizonyítják, lehet, s nem is akármilyet. A technológia egyszerű: foltra foltot kell varrnunk, és máris kialakul a textilkép (1). A tűt ügyesen forgató lányok, asszonyok némi képi látásmód birtokában bátran vállalkozhatnak ilyen kép készítésére.

Először vegyük elő a **rongyoszsákok** és nézzük meg a készletet. Bizonyára a legkülönbözőbb anyagú, színű és mintázatú textildarabokra bukkanunk benne. Vasaljuk ki a rongyokat, és tegyessük szét magunk előtt. Ez a vizsgálódás nagyon fontos, hiszen ekkor születik az ötlet, hogy milyen témájú képet csinálhatunk. Próbáljuk magunk elé képzelni a leendő alkotást, és válogassuk ki a megfelelő nagyságú, színű, minőségű textildarabkát.

A **téma kiválasztása** nem könnyű, hiszen például apró részleteket ezzel a módszerrel nem tudunk ábrázolni. Forgassunk képzőművészeti könyveket, és keressünk azokban felhatható képeket. Ha egyik megnyerte tetszésünket, határozzuk meg a kép nagyságát. Ezután keressünk egy megfelelő méretű vásznat. Az anyag elég erős legyen, és a színe sem közömbös, hiszen ez lesz képünk alapja. A vásznat visszahajtás után szegjük be és feszítsük egy keretre (1). Ha nem akarunk bajlódni a keret összeállításával, vásárolhatunk úgynevezett blindrámat a Képcsarnok Vállalat dekorációs boltjában (VI., Nagymező u. 45.). Ez a viszonylag olcsó, pillanatok alatt összeüthető keret különböző méretekben kapható. Vásznunkat a keretre erős zsineggel varrjuk rá. Fektesse magunk elé a keretet, például két széktámlájára, így varráskor alulról is hozzáférünk a vászonhoz (2).

Ezután puha ceruzával – ha vásznunk sötét, szabókrétával – vázoljuk fel képünk körvonalait. Helyezzük ma-

FOLT HÁTÁN = TEXTILKÉP FOLT

gunk elé a színes képet és rakjuk kezünk ügyébe a kiválogatott foltokat. Türe, cérnára, gombostűre és ollóra lesz szükségünk.

Először a **nagyobb foltokat** vágjuk ki, majd helyezzük azokat a vászonra (3). Ilyenek például – képünk esetén – a háttérben levő hegy, a hajódaru által takart fa, a kép középpontjában a hajó és az uszály stb. A foltokat ideiglenesen gombostűvel rögzítsük

(4). Ezek után rakjuk fel a következő réteget, és azt is gombostűzzük fel. Nagyon jól mutatnak olktásainkon az átlátszó, esetleg hálószerű anyagok, mert azok sejtetni engedik az eltakart felületeket. A foltok anyagát ráncolhatjuk is bizonyos domborhatás elérése érdekében. Külön figyelmet érdemel kikötői látképünkön a napkorong. A legnagyobb kör alakú textil vörös, a következő kisebb korong piros, míg a

legkisebb narancssárga. Ezzel gömb-
utántöztet érünk el (5).

Vastag és vékony **fonalakat** is használhatunk. Például a hajódaru világos színű alopján sötét színű, vastag fonalból alakíthatjuk ki a daru vasvázat, s hasonlóan a kötélzetet és a napkorong körvanalait is.

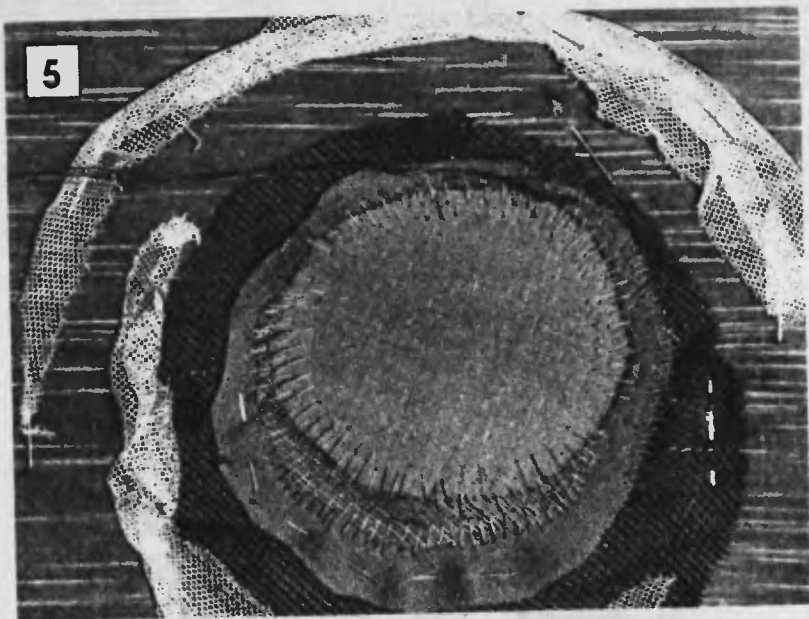
Ha felraktuk a megfelelőre vágott foltokat és a fonalakat, még egyszer nézzük meg olaposan a képet. Ekkor még van lehetőség a javításra, a változtatásra.

A foltokat rögzíthetjük gépi vagy kézi varrással. Gépelésre azonban csak cikcakkvarrásra is alkalmas gép felel meg. Ilyen például a Naumann típusú, amelyen a legszélesebb öltést állítsuk be. Természetes, hogy előbb le kell fejtenünk vásznunkat a keretről.

Kézi varrás esetén vásznunk a kereten marad. A foltszéleket száröltés-

5

6

sel vagy szalagöltéssel tűzzük le. Mindkét kezünkkel dolgozzunk, a tűt alulról bal kézzel dugjuk vissza a feszes vásznon (6). Általában a foltal azonos színű cérnát használunk, bár a felülettől eltérő is indokolt lehet, ha azzal például egy körvonalat kívánunk hangsúlyozni. A foltokat ritkább öltésekkel varrjuk le. A ráncolt, esetleg

visszahajtott részeket is varrjuk le, mert különben elállnak a felülettől.

A levarrás után vegyük le képünket a keretről és a textílióknak megfelelő hőfokú vasalóval simítsuk le.

A kész képre varrjunk függönykarikákat, esetleg a felső végéhez varrt keskeny rúddal vagy léccel, falinaptárszerűen tehetjük fel a falra.

Az Ezermester Kiskönyvtár eddig megjelent kötetei:

1. Háztartási javítások
 2. Ezermesterkedés tranzistorokkal
 3. A szép otthon
 4. Csináld könnyebben
 5. Családi ház – hétvégi ház
 6. Újabb ezermesterkedés tranzistorokkal
 7. Tranzistor mindenütt
 8. Ezermesterkedés vegyi- és műanyagokkal
 9. Tv-antennák házi készítése
 10. Új készítmények, új módszerek, új anyagok
 11. „Csináld magad” . . . autósoknak!
 12. Lakásból otthon
 13. Ötletparádé
 14. Elektronikai újdonságok
 15. DX antennák, erősítők
 16. Kiskert – szobakert
-

Előkészületben:

CSINÁLD MAGAD – GYERMEKEKNEK!

A Nemzetközi Gyermekev – 1979 – alkalmából.

EZERMESTERKEDÉS A (HAZGYÁRI) LAKÁSBAN . . .

A nagypaneles épületekben lakók házi mindentudója

linómetszet

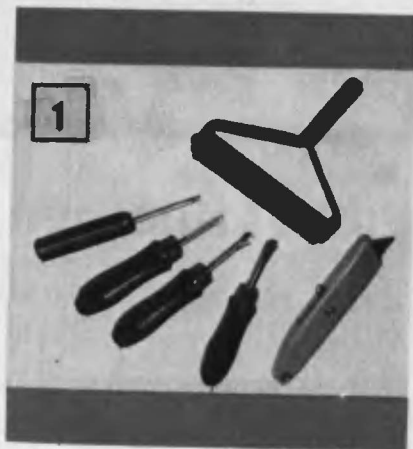
A kínaiak már a VI. században készítették fametszeteket. Néhány évszázad múltán Európában is elterjedt ez a képsokszorosítás. A falemezbe – lehetőleg körte- vagy puszpángfába – vájatokat véstek, metszettek úgy, hogy a nyomfelület kiemelkedjen. A fa véssése azonban eléggé fárasztó, nehéz munka. Az eljárást egyszerűbbé, könnyebbé tette a linóleum feltalálása. A linómetszetek készítése a XIX. században kezdett teret hódítani.

E módszer elterjedését talán az magyarázza, hogy a linómetszés műveleteit könnyű elsajátítani, és anyagai, valamint eszközei olcsók és hozzáférhetők. Jelentős előnye az is, hogy a linómetszet nyomódúcáról igen nagy mennyiségben készülhet másolat. Aki megismeri a linómetszést, némi gyakorlat után exlibriseket vagy szép – akár több színű – metszeteket is készíthet.

Anyagok. Kezdjük talán a legfontosabbal, a linólemezzel. Megfelelő bármilyen színű, anyagú és legalább 3 mm vastag linóleum lemez, ha felülete egyenletes és sima. (Például a PVC padlóburkoló és a gumipadlólemez, ez utóbbi a legpuhább, a legkönnyebben metszhető.) Ha régi lemezre teszünk szert, felhasználás előtt vizsgáljuk meg, mert a túl öreg, már repedezett anyag nagyon kemény és törekeny. Linóleum vagy PVC-lemezeket időnként az Ezermester-boltokban is vásárolhatunk. Nyomdafestékhez csak a szakkörök juthatnak, de a Képcsarnok Vállalat művészellátó boltjában (Budapest VI., Nagymező u. 45.) kaphatók különböző színű **linófestékek** (egy tubus 22,80 Ft.). Más típusú festékkel, például olajfestékkel ne is kísérletezzünk!

A metszet átmásolásához **papírra** is szükségünk lesz. Ne használjunk durva, rostos felületű papírt, például rajzlapot, mert annak mélyedéseibe nem jut festék, a nagyon sima felületűn – például a krétapapíron – viszont másoláskor elcsúszik a nyomódúc. Nagyon megfelel az úgynevezett **műszaki rajzlap**.

Szerszámok. A linóleum metszéséhez vésőkre is szükség van, amelyek éle V, illetve lapított U keresztmetszetű legyen, s éleik sugara 2 mm-től 5 mm-ig terjedjen. Készítsünk egyszerre több fazonút és méretűt (1). A vésőnek mindig a külső oldalát élezzük. Ha van nagyobb, cserélhető betétes használt csavarhúzókészletünk, az elkopott csavarhúzóbetétekből is készíthetünk 50–60 mm-es szárhosszúságú vésőket. Ha nincs, akkor 3–10 mm-es átmérőjű köracéldarabokból kovacsallással, köszörüléssel és reszeléssel alakítsuk ki a szerszámokat. Szükségünk

lesz még a linóleum lemezek darabolásához egy éles, hegyes késre és fennőkőre is.

Festékfelhordó eszközként legcélszerűbb egy fotó gumihenger. Mivel ez nem olcsó és ritkán kapható, magunk is készíthetünk ilyen. Egy $\varnothing 30$ –50×100–200 mm-es farúdra húzzunk egyenletes falú műanyag vagy gumicsövet, majd laposacélból hajlítsuk

meg a fogantyút, és azt rögzítsük – a rúd végelbe tengelyül szolgáló – facsavarokkal.

Előkészületek. Elsőként készítsünk pauszpapírra vázlatot, de már a végleges nagyságban. Egyszerűbb rajzolatú képet válasszunk, amelyen a sötét és a világos részek arányosan váltogatják egymást, és azok sem részletdúsak. Ha ezt a képet másolnánk

23

át a linóleumra, a lenyomata tükörképe lenne elgondolásunknak. Tehát fordítsuk meg a pauszpapírt, és másolópapír (indigó) aláhelyezése után helyezzük a linóleum lemezre. Így már oldalhelyesen másolhatjuk át a képet.

Ezután a lemez felületén jelöljük be – például vanalkázással –, hogy mely részekben kell a linót kivésnünk. Ez a legnehezebb feladat, hiszen „lelki sze-

meink” előtt a negatívból kell látnunk a kész pozitív nyomatot (2). Mindig arra gondoljunk, hogy a kivésett részek nem kapnak majd nyomdafestéket, tehát azokon a helyeken marad fehér a nyomat. **A metszés után már nincs javítási lehetőség,** ezért fordítsunk különös figyelmet a vázlat készítésére. Célszerű az átmásolt vázlatot fekete tussal is kihúzni, mert az in-

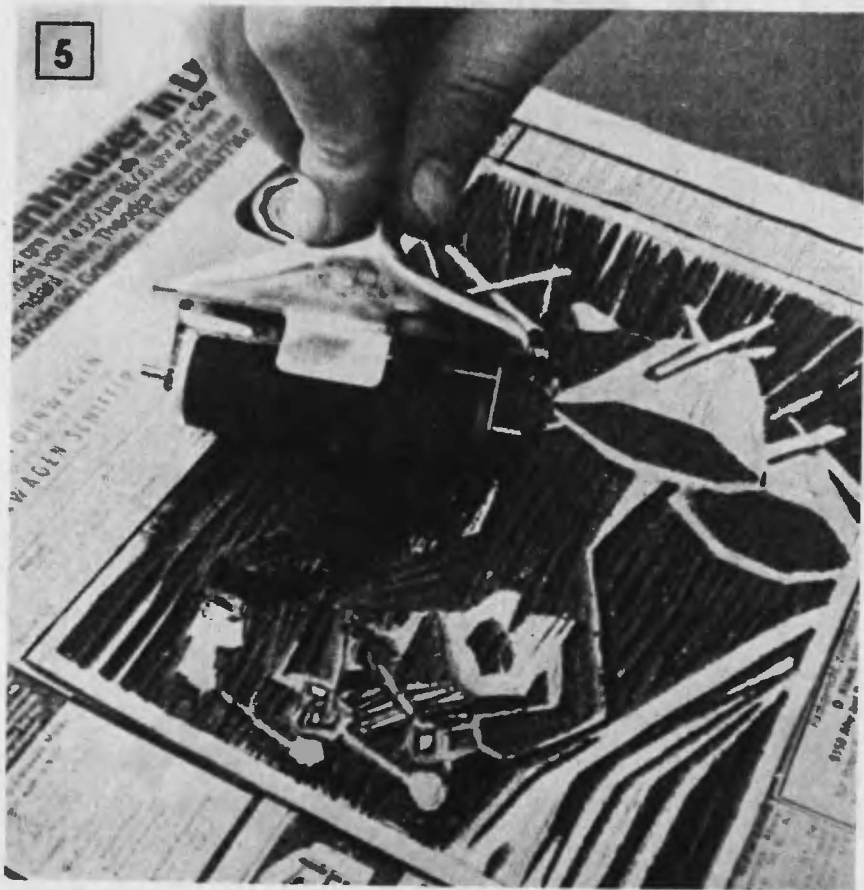
digó hagyta nyamok a metszés során könnyen kenődnek.

Metszés. Rakjuk magunk elé az előrajzolt linólemezt és a szerszámokat, majd rögzítsük a lemezt. Ha a kép vékony vonalakat is tartalmaz, használjuk a V élű vésőt. Ha folthatást kívánunk elérni, az U alakúakkal dolgozzunk. Alapvető szabály: soha ne vésünk a kezünk felé, mert az éles szerszám a rugalmas anyagból kiszaladva súlyos sebeket ejthet kezünkön. Az anyagba 1–1,5 mm mélyen hatoljunk. A vésőt óvatosan toljuk elő-

re, de bármelyik pillanatban fékezésre készen (3). Előbb egy hulladékdarabban gyakoroljunk, hogy „érezzük” a szerszámot.

A linólemezt vésés közben a vésési vonalnak megfelelően forgassuk. Ha nagyobb területet kell eltávolítanunk, azt előbb egy kisebb szerszámmal vésük körül, majd egy nagyolóvésővel emeljük ki a felesleges részt.

Nyomás. A linómetszés befejezéséhez közeledve a metszetekről készítsünk próbalenyomatot. Nagyon sima felületre, például üveglapra vigyünk

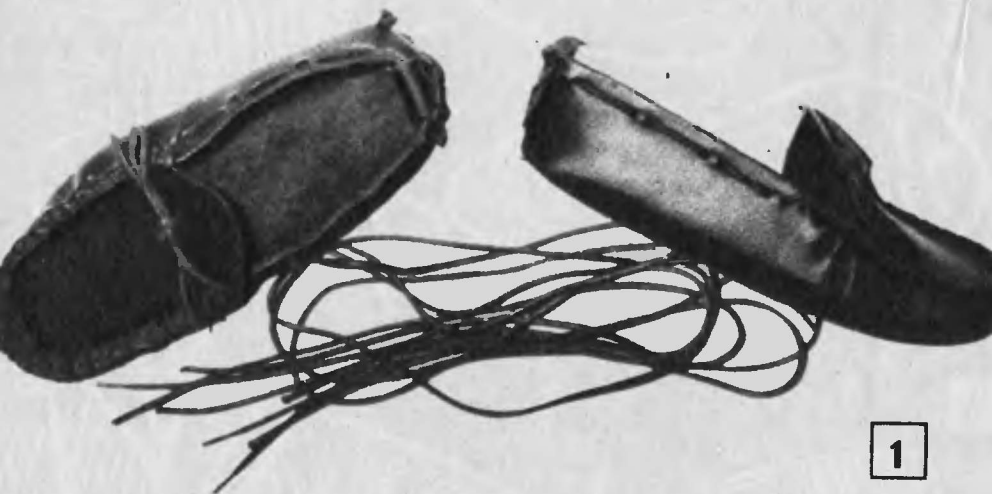

6

fel kávéskanálnyi festéket, majd azt hengerünkkel osztassuk el (4). E művelet közben minden irányban mozgassuk a hengert, hogy a festék egyenletes rétegben terüljön szét a lapon. Helyezzük ezután metszetünket egy csomagolópapírra, és a hengerrel vigyünk fel festéket a nyomáfelületre (5). Ha ezzel elkészültünk, fektessünk a metszetre fehér papírlapot, s azt hengereljük át egy tiszta hengerrel,

vagy kézzel simítsuk el. (A hengerelés szebb nyomatot ad!) Ezután vegyük le a papírlapot (levonatot) és vizsgáljuk át a képet. Ekkor még eltávolíthatjuk a felesleges részeket, de a már ki-metszett részeket ekkor sem lehet pótolni.

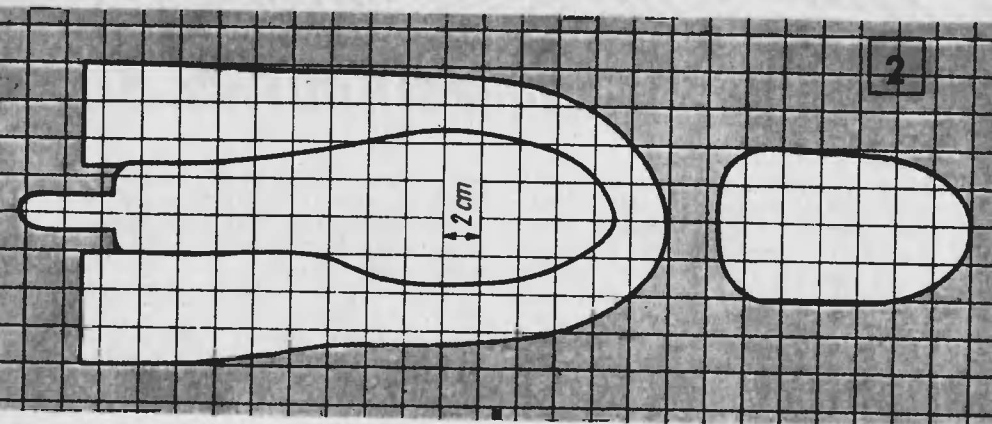
A végleges nyomatkészítés meg-egyezik az előzővel, de használjunk jobb minőségű papírt, s nagyon ügyeljünk a tisztaságra (6).

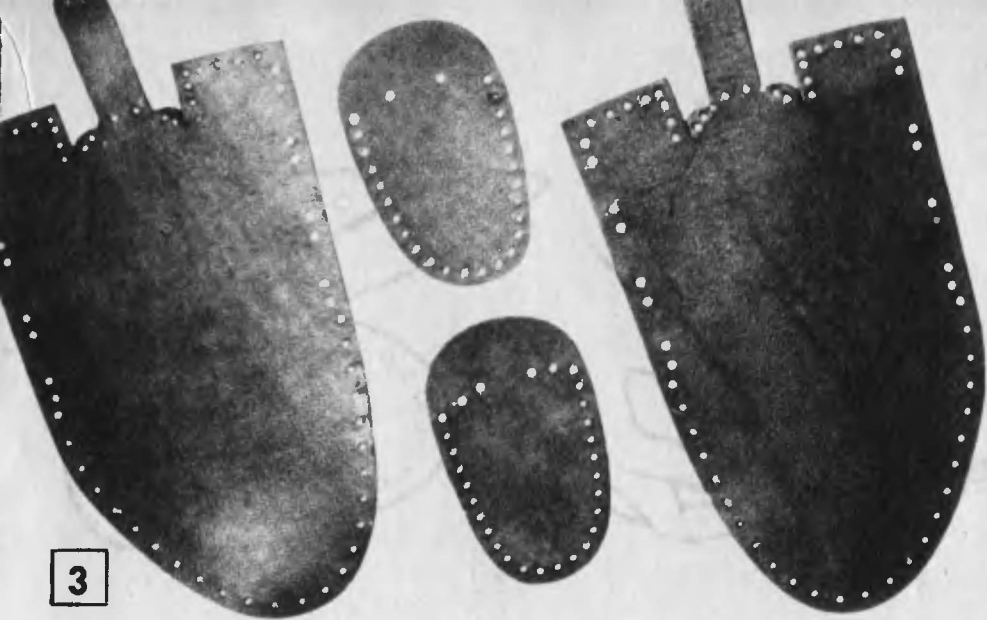

Mokasszin — házilag

E könnyű kis cipő őse az indiánok vadbőrből készített bocskora, amely az évszázadok során sokat „szelídült”, finomabb kivitelű és könnyebb lett, s a prériről bevanult a városi lakásokba. A

házipag készített mokasszin (1) a lábhoz simul, nem esik le, könnyű, egyszóval kényelmes. Elkészítéséhez nincs szükség varrógépre, roasztani sem kell, tehát bárki könnyen összeállíthatja.

3

Első teendőnk a **bőr beszerzése**. Ha jól körülnézünk a lakásban, a lomtárban, bizonyára találunk régi bőrtáskát, netán egy kidobásra ítélt hasítottbőr kabátot, amelyen még fellelhetők ép részek. Amennyiben nem akad atthan ilyen, vásároljunk anyagokat a bőr- és cipőkellék szaküzletben. Az alapanyag lehet skay, de bármilyen bőr megfelel (hulladék darabak is!), ha 1,5–3 mm vastag, eléggé puha és tartós. Szükségünk lesz még bőrszíjra is, amit magunk is felvágathatunk.

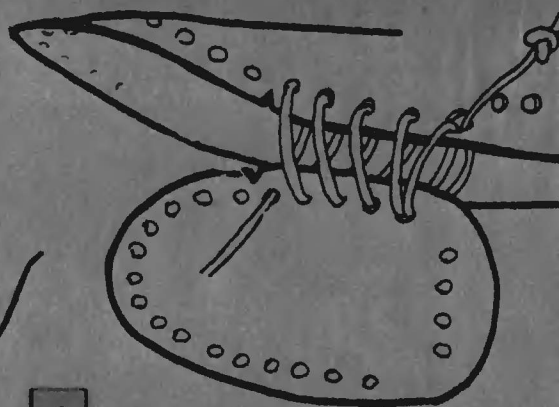
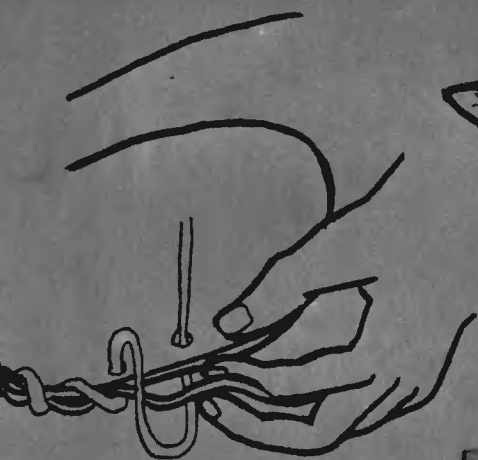
A mokasszinhoz szükséges bőr mennyiségét a **láb méret** határozza meg. Például egy 38-as mokasszin elkészítéséhez két 80×130 mm-es és két 160×340 mm-es bőrdarabka, valamint kb. 2 méter hosszú, 3 mm széles bőrcsíkra lesz szükségünk.

Szerszámunk egy 2 mm ótmérőjű

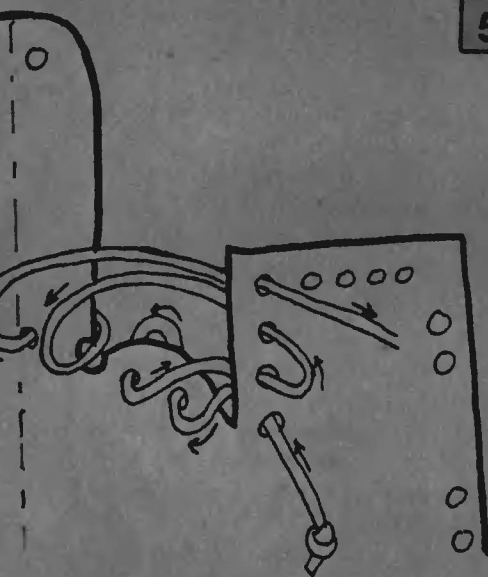
bőrlukasztó, kalapács és éles, hegyes kés. A lyukasztót magunk is elkészíthetjük, ha egy acélcső egyik végét élesre reszeljük.

Munkánk az **anyag kiszabásával** kezdődik. A bőr hátoldalára – a durvább felületre – rajzoljunk ceruzával 2×2 cm-es négyzethálót (2). Ez a gyakorlatlanok dolgát is megkönnyíti, mert a kis négyzetek segítségével könnyebb a darabok körvonalainak megrajzolása. A négyzetháló méretezése 38-as lábra vonatkozik, ezért ettől eltérő lábméret esetén a négyzeteket arányosan nagyítsuk vagy kicsinyítsük.

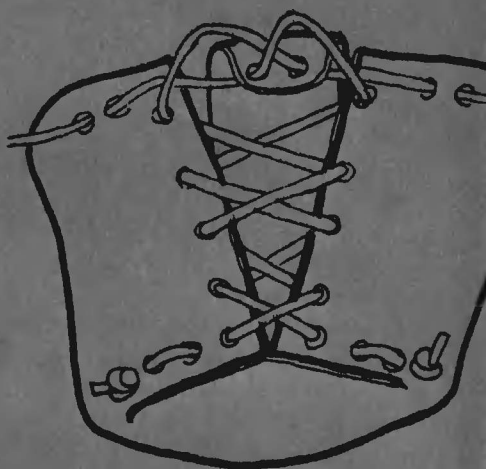
Először az egy darabból álló talp- és oldalrészt rajzoljuk fel és vágjuk ki. Hasonlóan szabjuk ki a mokasszin felső darabját is. A kivágott két bőrdarabot fordítsuk meg, úgy fektessük a maradék bőrre, majd rajzoljuk és vágjuk körül.

4

5

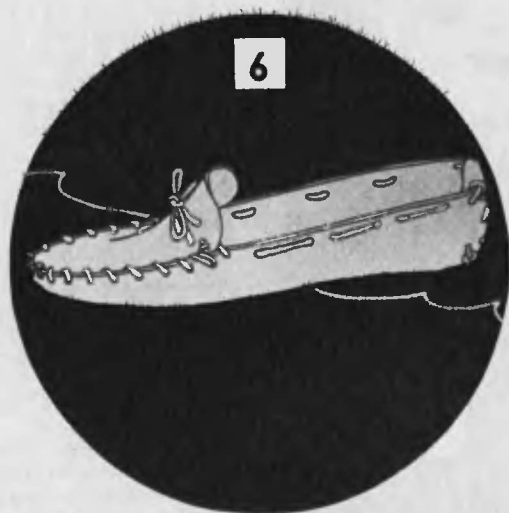
Igy kerül a bőr sima felülete kívülré a jobb- és ballábas cipőknél is.

Ezután a varrás, pontosabban az **összefűzés** következik. A bőrdarabokat körben, egymástól azonos távolságra lyuggassuk ki, 2 mm átmérőjű bőrlukasztóval (3). Ha az egyikkel elkészültünk, használjuk azt sablanként a másik lap kilyuggatásához, így a két mokasszinon a fűzés azonos lesz. Célzerű ezt a műveletet egy farönkön végezni. Ha a lyukasztással elkészültünk, hozzáfoghatunk az összefűzéshez. Ehhez egy kis segédeszközt kell készítenünk, amely a hajtűhöz hasonló és acélhuzalból hajlíthatjuk meg. Ezt akkor használjuk csak, ha a szíj nehezen bújik át a lyukakon. Először a felső részt varrjuk a talphoz, illetve a felhajtott oldalakhoz (4). A keletkező ráncokat egyenletesen osszuk

el, különösen a kis ívű arr-résznél. A fűzés menetét a 4–5. ábrák jól szemléltetik, a sarokrésznél az irányt az apró nyilak mutatják. Az oldalakat – a saroktól egyszerre indulva – szintén fűzzük végig (5) és a nyelvnél előbukkanó végeket kössük masniba (6).

Makasszinunk még kényelmesebb lesz, ha talprészére – belülről – habzsivacs lapot és arra puha bélésbőrt ragasztunk. Ha a talpra kívülről 3–4 mm vastag bőrt ragasztunk, megnöveljük lábbelink „kihordási idejét”.

Néhány tanács! A négyzethálós felrajzolása után, ráhelyezett lábunkkal ellenőrizzük, hogy a méret megfelelő-e. Szíj helyett cipőfűzőt is alkalmazhatunk. Ha régi bőrt használunk fel, a kész mokasszint kenjük át vékonyan cipőkrémmel, az felpuhítja.

Hasznos holmik hulladékból

Baba a falon

A fürdőszobában széthagyott hajcsavarók és csipeszek csúnya látványt nyújtanak. A hajberakás kellékeit célszerű egy helyen tartani, már csak azért is, mert az ilyen apró tárgyak hamar elkollódnak. A képünkön látható baba „köpenyében” jól elférnek a csavarók, zsebében pedig a csipeszek (1).

A baba fejét és testét kemény karton vagy műanyag lopból vágjuk ki. Borít-

suk ezt a bábualakot textílióval. Bármilyen anyag megfelel, hiszen úgysem látszik, csak bélés lesz. A külsőt frottírból vagy ahhoz hasonló anyagból vágjuk ki. A baba arca lehet fehér, rózsaszín vagy barna, a ruhája pedig sötétebb anyag legyen. A fejet és testet borító anyagot hátul varrjuk össze. A test mellrészén hagyunk egy hasítékot, ahol majd a zsákba rakhatjuk a csavarókat. A hasíték két oldalát szegjük be. A zsebet világos színű, előzőleg beszegett anyagból varrjuk fel. A nyakrészre erősítsünk masniba kötött zsinógot, majd varrjuk vagy ragasszuk a fejre a szemet, az arlyukakat és a száját.

A haját könnyen elkészíthetjük, ha 15–20 pamutszálat összefogunk és a „köteget” a fejtetőre varrjuk. Egy rézkarikára csavarjunk a haj fonalából – úgy, hogy a réz ne látszódjék –, majd varrjuk a fejtető középpontjára. Ez lesz az akasztó. A baba „pihenőhelye” a fürdőszoba falába vert szeg lesz, hajberakáskor pedig magunk mellé fektethetjük a toalettszalkárára.

Piperepolc

Ahol kisbaba van, ott általában kevés hely jut a tisztálkodási, ápolási kellékeknek. Ilyenek például a babakrém, a babahintőpor, a babaolaj és még sorolhatnánk tovább. Erdemes tehát a fürdőszobába zsebes piperepolcot készíteni (2).

Gyűjtsünk össze különféle átmérőjű műanyag flakonokat, majd vágjuk azokat egyforma magasságúra. Az alap és a borító anyaga lehetőleg frottír legyen. Szabjuk ki, szegjük be az alapot, majd

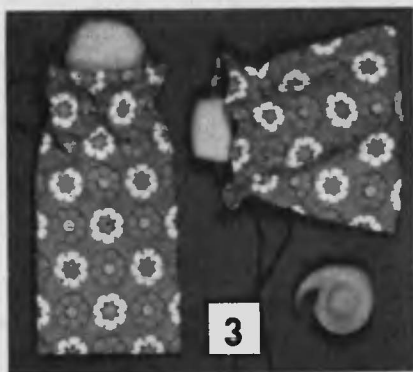

2

terítsük magunk elé, és tegyük rá – két sorban – a különféle átmérőjű dobozokat. Ezután egy-egy – dobozmagasságú – frottír csíkot fektessünk a dobozokra úgy, hogy közöttük varrjuk az anyagot az alaphoz. Természetesen a csíkok végeit is varrjuk le. A dobozok elé varrjunk U-alakú darabokat, majd a csíkok felső szélét díszítsük himzett pánttal.

Az alap szélére varrjunk sodrott selyemzsinórt, amelyből a felső sarkoknál képezzünk hurkot, az lesz majd az akasztó. A piperepolc könnyen tisztítható, hiszen a műanyag dobozok kiemelése után a frottír kimosható.

3

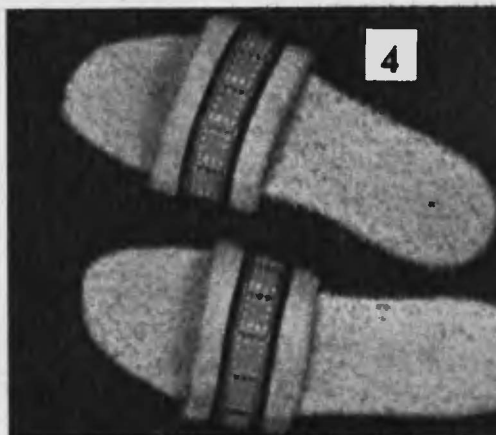
különféle színű vagy mintájú anyagból készítjük, gyorsabban meg lehet majd különböztetni azokat egymástól.

Fürdőpapucs

A fürdőszoba vizes helyiség, érdemes a család minden tagjának egy pár fürdőpapucst készíteni, amelyet csak ott használnak, így nem hordják be a vizet a szobába (4).

Vattazsák

Az arc púderezéséhez, a szemfés-ték lemosásához a szebb nem képviselői apró vattapamacsokat használnak. Ezek tárolására és az elhasználtak gyűjtésére készítsünk körülbelül 100–200 mm-es nagyságú zsákokat (3). Anyaga lehet mintás flanel, de szinte minden textil-hulladék megfelel céljainknak. Először hajtsuk vissza az anyag felső szélét – ide húzzuk majd be a sadratt selyemzsinórt –, és varrjuk végig. Ezután az oldalak következnek. A vattazsákot a szájrész visszahajtásába húzott zsinórnál fogva akaszthatjuk fel. Ha a zsákokot

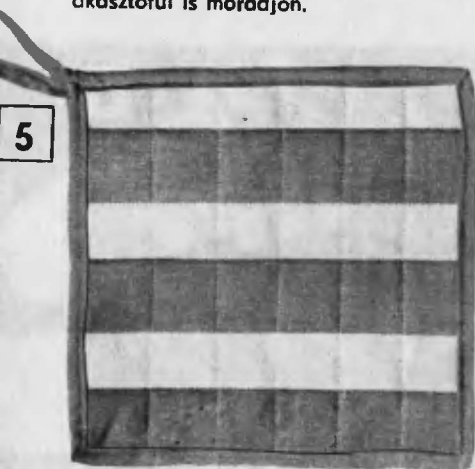
4

Szerezzünk körülbelül géppapír nagyságú, 3–4 mm vastag gumilemezt vagy hajlékony műanyag lapot. (Megfelel még a linárium lemez is.) Tegyük rá egyik lábunkat és rajzoljuk körül. Vágjuk ki, majd a kivágott talpat sablonként használva rajzoljuk körül, s a másik darabot is vágjuk ki. Szabjuk ki a talpakat borító frottírt, valamint a pántokat is. Ez utóbbiból legalább három réteget varrjunk össze, hogy elég erős legyen. A talpat barító lapok széleit úgy varrjuk egymáshoz, hogy két oldalt a pántok végei is az anyagok közé kerüljenek. Jól mutat a fürdőpapucs, ha a pántra díszes szalagot varrunk.

A papucsot időnként massuk ki és alaposan szárítsuk meg. Ha esetenként vizes lesz, hajszárítóval gyorsan megszárazíthatjuk.

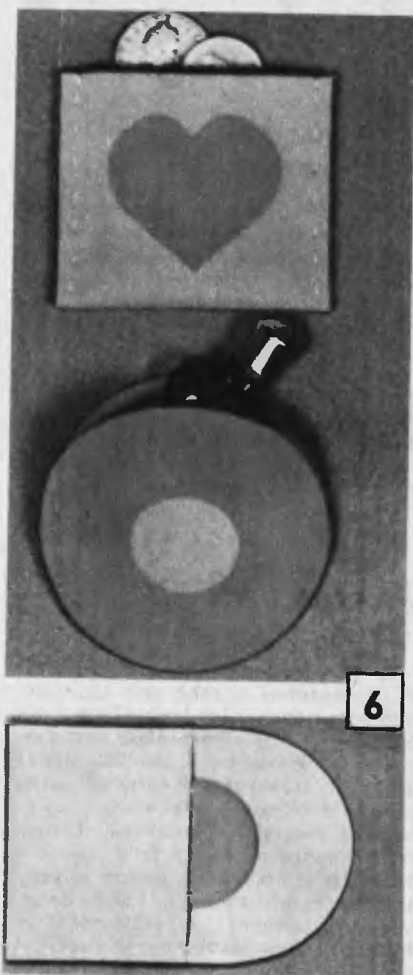
Mosdókendő

Sokan szívesen használják az erős vásznanból készült mosdókendőt (5), mert fokozza a dörzsölt bőrfelület vérkeringését. Elkészítéséhez keressünk mintás vásznat, 5–10 mm vastag habszivacsot, majd varrógéppel tűzeljük (steppeljük) a lapokat. A szegőszalagot úgy varrjuk fel, hogy az egyik sarokban akasztófűl is moradjon.

Tokok filcből

A feneketlen női kezításkákban sokszor nehéz megtalálni az éppen szükséges tárgyat, például a puderkompaktot, a kölnit vagy az aprópénzt. Megelőzhetjük a hosszadalmas kotorászást, ha a gyakran szükséges darabokat filcből bújtatjuk. A különféle formájú és

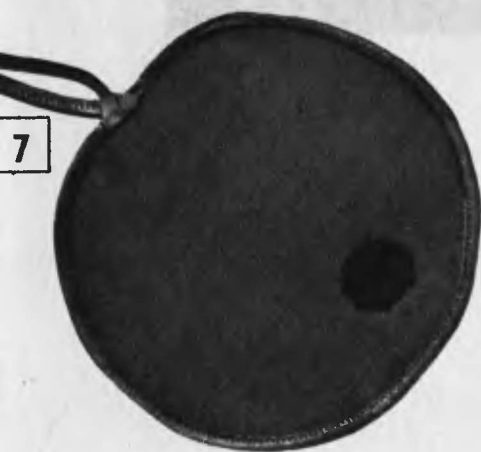
színű tokokat már könnyebben megvalósítjuk és egyúttal védjük is azokat.

A szabásminta nagyon egyszerű. A széleket kézzel varrjuk össze a filccel azonos vagy erősen elütő színű cérnával. A tokokat más színű anyagból ráragasztott kis mintákkal díszíthetjük. Jó mutatnak például a rómikártya jelei: kör, káró, treff és pikk, esetleg nagy számok vagy betűk.

Pénztárca nyílásánál hajtsuk vissza az anyagot, tegyünk bele rugalmas műanyag csíkot, és csak ezután varrjuk végig a tok két szélét. A két műanyag darabka nem engedi a pénzt kiszóródní, de ha oldalról megnyomjuk a tok száját, hozzáférhetünk „vagyonunkhoz”.

Tűpárna

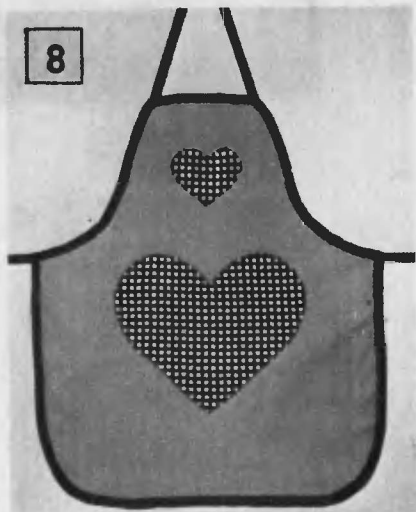
Érdekes egyszerre két különböző színűt készíteni, egyikben a gombostűket, másikban a varrótüket tarthatjuk. A képként (7) látható almát utánoz, így lehet piros és sárga színű. Két oldala közül a felsőt szabjuk nagyobbra, hogy domború legyen. Tömőanyagul filc- vagy textilhulladékot használjunk. A vatta vagy egyéb vékonyszálú anyag nem jó, mert abba a „horog végű”

gombostű beleakad. A két lapot a szélekön férceljük össze (kis nyílást hagyva), majd tömjük ki. Ezután keskeny szegőszalaggal vagy sűrű öltésekkel szegjük be. Végül díszítsük, majd varrjuk fel a „szárát”, amelynél fogva helyére akaszthatjuk.

Kötényke

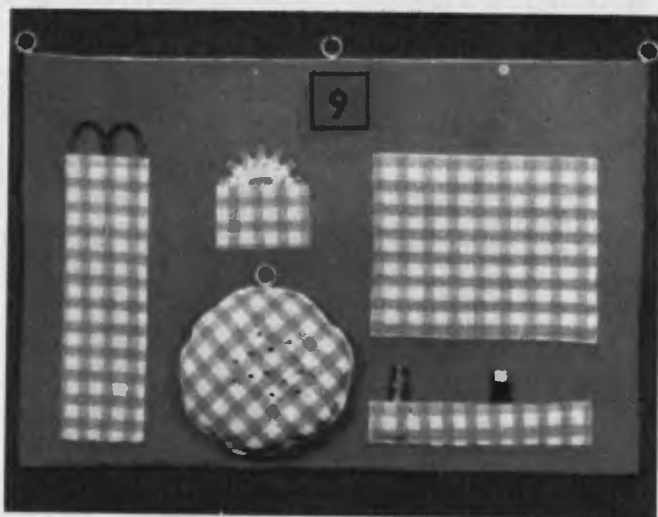
Gyerekeknek játszáshoz, anyukáknak főzéshez, varráshoz alkalmas viselet a ruhavédő kötényke (8). Anyaga élénk színű, esetleg mintás karton legyen. A kötényke szélessége a derékbőség fele, magassága pedig térdtől mellközépig terjedjen. E méretek birtokában már könnyen kiszabhatjuk az anyagot. A sarkokat kerekítsük le. Széleit eltérő színű szalaggal szegjük be, abból csináljuk a nyak- és derékpántot is. A köténykén bőven elfér két zseb, amely legyen például szív alakú és domináns színe egyezzen meg a pántéval.

Zsebes varrókészlet

Igen bosszantó, amikor egy „össze-
kuszált” varródobazban apró tárgyakat,
példóul tűt kell keresnünk. Néha már
azt gondoljuk, hogy egy szénaboglyó-
ban hamarabb megtalálónánk. Ha elké-
szítjük a zsebes varrókészletet (9), rög-
tön a szemünk elé kerül a keresett da-
rab, legyen az olló, tű vagy cérna.

Szeggünk be egy körülbelül 200×300
mm-es, erős, keményített vászondara-
bot, majd keresünk olyan zsebek való-
kat, amelyek illenek az alaphoz. Az olló
tárolására hosszú keskeny, a cérnákhoz
alacsony keskeny csíkra lesz szükség-
ünk. A tárolandó darabokat előbb
próbáljuk a zsebekhez, s csak utána
varrjuk fel azokat. A zsebek anyagából
készítsük a tűpárnát is. Az alapvászon
felső széléhez varrjunk rézkarikákat és
azoknál fogva akasszuk a falra.

Plexit a ventillátornak

Az ablaktáblára szerelhető ventillátor valóságos jótétemény a szellőztelen konyhában dolgozóknak. De ha a szél becsapja az ablakot, szinte óhatatlanul kitörik belőle a ventillátor. S jó, ha csak kárt, nem sérülést okoz.

Ezért célszerűbb az (amúgy is nehezen „körbe” vágható) üvegtábla helyett a szellőzős ablakot plexiüvegesre átalakítani. Ehhez távolítsuk el a keretből az üveget tartó gittet, lécet,

szegeket, s egy rányomott gittzsemlével vagy két tapadókoronggal eltörés nélkül emeljük ki az üvegtáblát.

A helyére kerülő plexilemezbe (kapcsolható az EM-boltokban!) nagy, karctűhegyű körzővel jelöljük be, majd karcolgassuk ki a ventillátor helyét.

A plexi sokkal szilárdabb az üvegnél, viszont puhább, a megkarcolásra igen érzékeny.

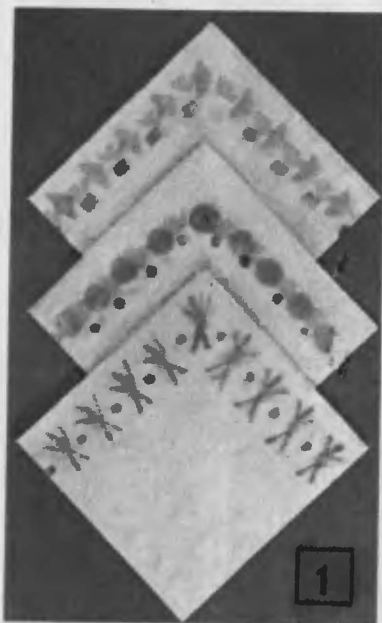
Textilfestés bélyegzővel

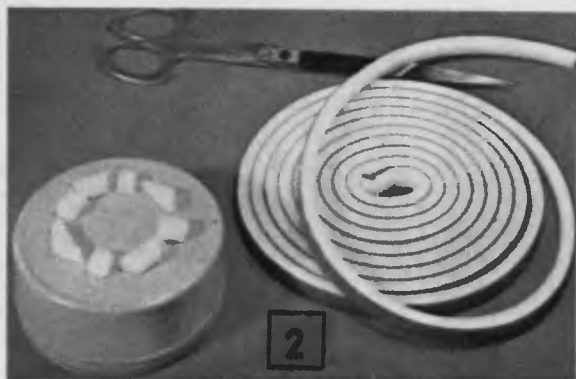
A kirakatokban vagy az eladópu-
tok üveglapja alatt látható szebbnél
szebb kézzel festett kendők, sálak (1)
többnyire iparművészek által megter-
vezett és kivitelezett darabok. Terve-
zésükhöz fejlett formaérzék és rajz-
képesség szükséges. Ha hasonlókat sze-
retnénk készíteni sorozatban, de nem
bízunk rajz-, illetve festőtudásunkban,
készítsünk habszivacs nyomóformákat,
amelyeket majd bélyegzőkként hasz-
nálhatunk.

Először szerezzük be a szükséges
anyagokat (2). A kendőhöz minden
vékony textília megfelel, de legjobb
a sűrű szövésű selyem vagy batizst.
Vastag, durva szövésű anyagot ne vá-
sároljunk.

A mintákat habszivacsból vágjuk ki,
tehát vegyünk Purfixet vagy habszivacs-
lapot. A daraboláshoz és kivágáshoz
ollóra lesz szükségünk, majd néhány
műanyag dobozfedélre és Technokol
Rapid ragasztóra. Természetesen leg-
fontosabb a festék, amely közönséges
— háztartási boltokban beszerezhető
— ruhafesték. Ebből minél többféle
színt vásároljunk.

Vágjuk ki a megfelelő méretű tex-
tíliát, majd egy hasonló nagyságú
papírlapon tervezzük meg a minták
elhelyezési rendjét és a színeket. Mi-
nél egyszerűbb motívumokat keressünk,
például levelet, virágszirmokat, csil-
lag alakzatot, köröket, négyzeteket. Az
elképzelt darabokat vágjuk ki a kb. 10
mm vastag habszivacs lapból, majd
rakjuk fel a műanyag dobozfedélre és
ott igazgassuk el tetszetős alakban.
Ha elégedettek vagyunk a kialakult
képpel, a habszivacs darabkákat egy-
egy csepp Technokol ragasztóval rö-
gzítsük. Készítsünk több nyomóformát.
Ezután oldjuk fel a festéket langyas
vízben, majd mártsuk bele a nyomó-
formát, de úgy, hogy a habszivacs-
darabkák éppen csak a festékbe érje-
nek. Először egy hulladék textildara-

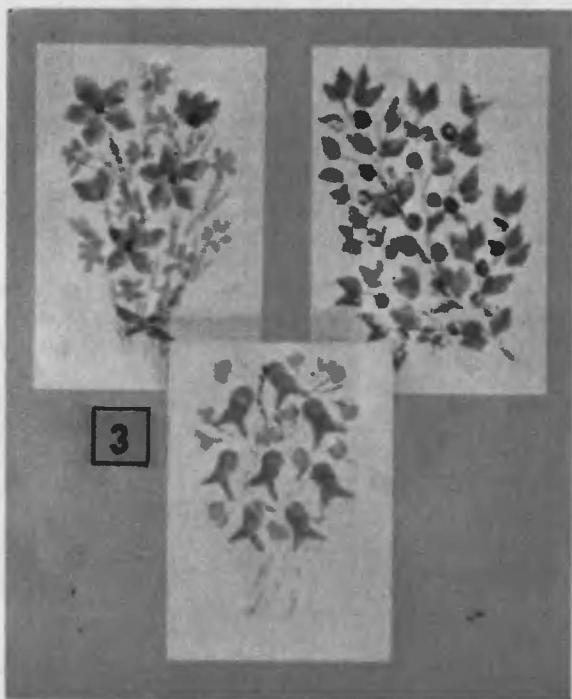

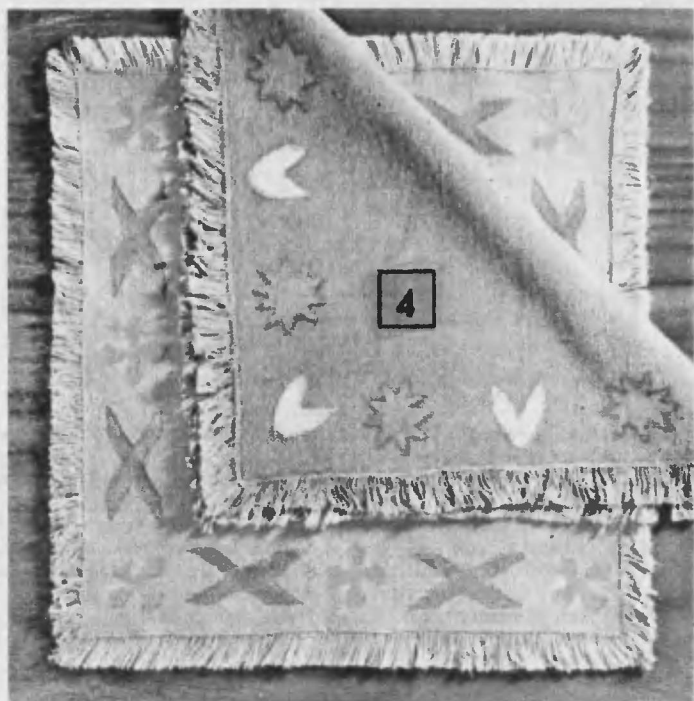

bon próbáljuk ki a bélyegzőt, majd nyomjuk a mintát a kendő megfelelő részére. (A bélyegzőt nem szabad egyből a kendőre nyomni, mert a sok festék szétfolyna.) Csak egy-egy szín teljes száradása után vigyük fel a következő színt. Ecsettel is besegíthetünk, például ha egy virágcsokornál a virágok szárait kell kihúznunk (3).

Ruhafesték helyett Wallkyd színe-

zapasztát is használhatunk. A különféle színeket keverhetjük egymással. Ha a paszta túl sötét, tegyünk bele fehér Wallkyd festéket. Ezzel szép világos pasztell színeket érhetünk el. Ha ki-kevertük a kívánt színárnyalatot, tegyünk kevés pasztát egy üveglapra és ott gumihengerrel oszlassuk el egyenletesen. Ha ebbe mártjuk a nyomóformót, szép, egyenletes lesz a kendőn

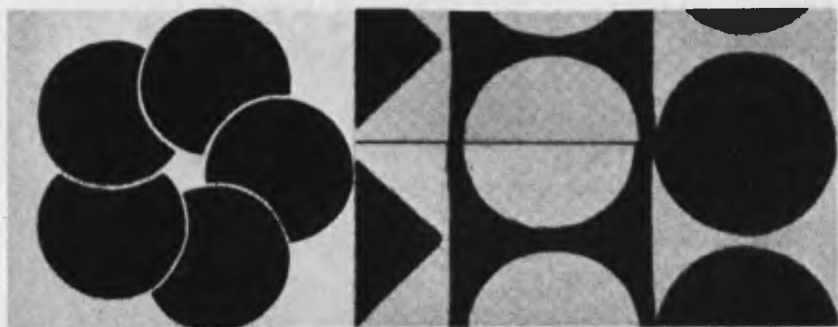

a festékfelület. Ebben az esetben nem kell minden bélyegzés előtt próbát végeznünk. Ha a minták nem érnek össze, nem kell kívánnunk míg egy-egy szín megszárad (4).

Bölcsődékben, óvodákban elvőrlők a szülőktől, hogy gyermekeik ruháiba apró jelet hímezzenek vagy rajzolja-

nak. A legismertebb jelek: körte, alma, ház, hóvirág, hajó stb. könnyen kifaraghatók például egy radírgumbóból. De ehhez kimoshatatlan ruhajelző festék szükséges. A jelet 10–20 mm széles fehér szegőszalagra is rányomhatjuk, és azt varrjuk majd a ruhára.

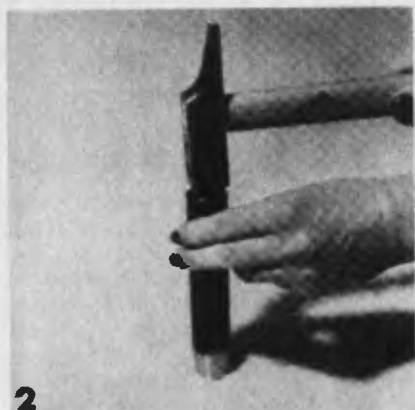

Kiégett padlószőnyegek javítása

Gyakran előfordul, hogy a lehullott cigarettaparázs lyukat éget a szőnyegen. Természetesen a drága keleti szőnyegeket szakemberhez kell vinnünk, de a szőnyegpadlót – amelyen a szemmel is látható lyuk éppen alyan

bosszantó, mint az eredeti perzsán – magunk is megjavíthatjuk. Csak legyen a háznál egy kis darab maradék a szőnyegpadló anyagából.

A javításhoz szükséges eszközök: lyukasztóvas (Ø 5–50 mm-es nagyság-

ban kapható minden szerszámszakküzletben), reszelő (az utánélezéshez), kalapács, csavarhúzó és ragasztó (1. ábra).

A lyukasztóvasat helyezzük pontosan az égési helyre, majd a kalapáccsal erőteljesen üssünk rá (2. ábra). A lyukasztóvas forgatásával vágjunk egy kör alakú lyukat (3. ábra). A lyukasztó éles pereme vágja át a szőnyegpadló gumi- vagy szövetalátétjét is. A kivágott darabot a lyukasztóvasból csavarhúzóval nyomjuk ki (4. ábra).

Ezután vágjunk ki egy azonos nagyságú, tiszta, ép, kör alakú darabot a szőnyegmaradékból vagy a szőnyeg szegélyléc alatti, nem látható részéből (5. ábra). A foltra és a lyuk helyére cseppentsünk kevés ragasztót (6. ábra), majd az új darabot illesszük a régi helyére.

Beillesztéskor figyeljünk a szőnyeg rostjainak szálirányára. A régi és az új szálak széleit csavarhúzóval igazítsuk össze (7. ábra).

Kijavítás után – ha a folt színe nem üt el a régi szőnyeg színétől – senki sem veszi észre, hogy a szőnyegen nemrég még kiégett lyuk volt.

PUHA ÉPÍTŐKOCKÁK

Nem üti meg a kisgyerek fejét a rápottyánó építőkocka, ha habszivacs-ból készült. Ha el is botlik benne, nem esik éles, kemény tárgyra. Az is előnye a habszivacs építőkockának, hogy a belőle épített torony nem omlik le zörögve.

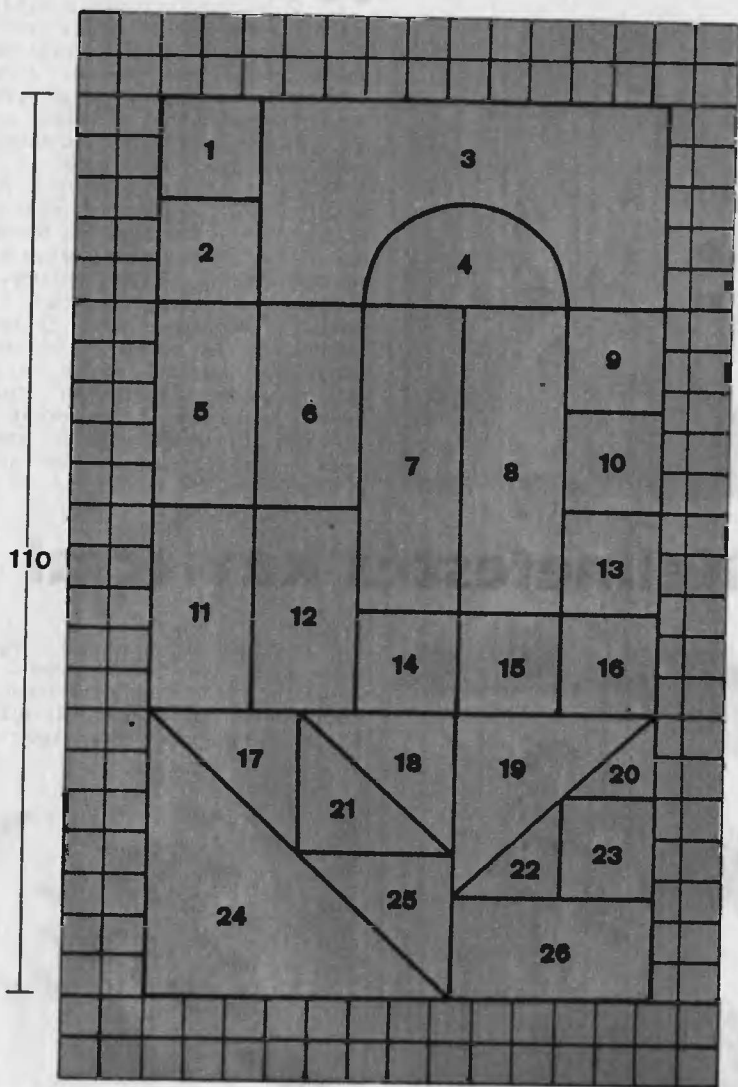
Mindössze egy 110×62 cm-es felületű, 12 cm vastagságú habszivacs lap, valamint különböző színű és méretű karton, vagy más vékonyabb anyagmaradék szükséges elkészítéséhez. Széles és nem hajlékony (pl. fából készült) vonalzó mellett, az anyagot erősen összenyomva, zsilettpengével vághatjuk a habszivacsot.

Az építőkockák készítéséhez a négyzethálós ábrát (1) nagyítsuk fel, majd filctollal, vonalzó mellett rajzoljuk a habszivacs lap felületére. A lapot a vonalak mellett daraboljuk fel, és az egyforma méretű, alakú kockákat tegyük egy-egy csoportba. Ezután kezdjük hozzá a huzatok készítéséhez.

A kockák méretének néhány mm-es eltérését az egyforma nagyságúra

varrt huzattal korrigálhatjuk. A szivacs-idomok bevonásához egészen kicsi (pl. 12×12 cm-es) anyagdarabkákat is felhasználhatunk. Az idomoknak akár minden oldala más-más színű lehet. Nem szükséges a huzat darbjait fércelni, vagy előrajzolni, ha pontosan (pl. 1 cm-es ráhagyással) szabjuk ki azokat. Összevarrásnál bízhatunk szemmértékünkben. Mindegyik idomnál elegendő egy-egy élt nyitva hagyni, ezen keresztül a könnyen összenyomható szivacs idom egyszerűen behelyezhető. Igazítsuk el a sarkokat, majd a nyitva hagyott éleket kézzel, esetleg – a két egy-egy cm-es vágott szél befelé hajtása után – a varrógép cikcakk öltését használva varrjuk össze. Ha gépeljük, akkor a huzatot kissé húzzuk meg, nehogy a habszivacsot hozzávarrjuk az anyaghoz.

Hosszabb használat után a puha építőkockákat ki is moshatjuk. Ha öblítés után a vékony huzatban levő szivacs idomokat centrifugázzuk, igen rövid idő alatt megszáradnak.

62 cm

Melyik nő nem örvendezik, ha öltöztéke nemcsak csinos, de egyedi is. Annál kevésbé örülünk, ha ruhánk „mellettünk ül”, vagy szembejön az utcán. A csinos, előnyös fazanokat érdemes utánazni, de a ruha anyaga legyen egészen különleges – magunk mintázzuk! A cím talán meglepő, de leírásunk alapján bebizonyosodik, hogy szóról szóra igaz.

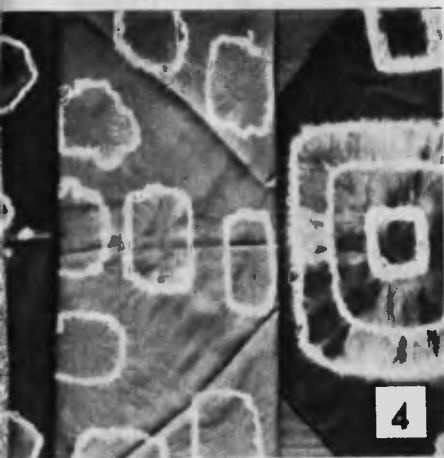
Az itt ismertetett eljárásnál valóban kavicsok segítségével mintázzuk az egyszínű alapanyagot. Ha alakunkhoz például az egyszínű szoknya és a mintás felsőrész előnyös, érdemes ez utóbbira szánt anyagot mintázni. Fantáziánk szerint egyedi kiegészítőket is készíthetünk. Az egyszínű ruha anyagának egy részéből mintás vállkendőt, hosszú sálát, nagyméretű strandtáskát varrhatunk. E kiegészítők jól mutatnak az alapanyagával azonos színű mintával, tetszés szerinti színűre festett alapon.

Kelmefestés kavicssal

A mintázást azzal kezdjük, hogy a sima felületű, különböző méretű kavicsokat (1) az anyaggal nem túl szorosan beborítva erősen kötözzük át (2). A kisebb és nagyobb kavicsokat

váltakozva helyezhetjük az anyagba, tetszés szerinti elosztásban. A festés során a kavicsokat barító anyagot a kelmefestékekkel megfestjük. A szorosan összekötött anyagrészt a festék ugyanis nem színezi meg, mert oda a festéklé nem hatol be. Az elkötözött részek – a festés után kibontva – megőrzik az anyag eredeti színét. Az eljárásnak megfelelően a minta színes központú, körülötte sugarasan világosabb alapszínnel keretezett, kissé elmosódó körvonalú lesz, mint az fejkendőcs címképünkön is látható. Az elkötözés sűrűségétől, a kavicsok nagyságától függően igen sokféle, érdekes mintázatot készíthető. Egymás fölé kötözött több kavicsal készített minta például a kibontás után koncentrikus, halványabb színnel érezet foltokat eredményez (3). Több színnel tartózkodunk is mintázhatunk egy-egy sálát, kendőt. A sálnak pl. egyik végét mártjuk az egyik festékalatba, másik végét másik színűbe. Érdemes az eljárást batikolással kombinálni. Egy darab egyszínű selyemből egészen különleges fejkendő vagy hosszú sál készíthető. Nemcsak ruhadarabok, hanem asztalterítők, kisebb étkezések alkalmára szettek (4), asztalkendő is mintázható.

A festéshez vásároljunk NDK-gyártmányú „Citocol” márkanévű ruhafes-

téket, amely minden háztartási balban kapható. A festéshez só, vagy paliamid anyag festése esetén ecet szükséges. A mintázás eszközei: kerek lapos kavicsok (lehetőleg sima felületűek), egy kisebb gombolyag vékony spárga, vagy vastagabb pamutszál.

A festendő anyagot fektessük az asztalra. Egy-egy betűzött gombostűvel jelöljük meg a kavicsok leendő helyét. A jelölt helyeken kössünk az anyagba egy-egy kavicsot. A kötözés szélességétől függően a festetlen rész (a mintázat) különböző lesz. Szélesebb elkötözés vastagabb keretet eredményez a színes mintaközpont körül. A kavicsok elhelyezése után az egész kelmét nedvesítsük meg, majd helyezük a festék csomagolásán előírt módon elkészített festékfürdőbe. Ezt 30–60 percig (az anyagtól függően) melegeztük. Festés közben mozgassuk és mártogassuk egy fakanál segítségével az anyagot. A kívánt színárnyalat elérése után a festett kelmét többször öblítsük ki. (Vigyázzunk, a nedves anyag mindig sötétebb színűnek látszik!) Ezután bontjuk ki az elkötözött részeket, újabb öblítés után terítsük ki száradni az anyagot. Mielőtt teljesen kiszáradna, vasaljuk simára. A meleg vasaló teljesen elsimítja a kötözés okozta gyűrődéseket, s egyben rögzíti a festéket az anyagban.

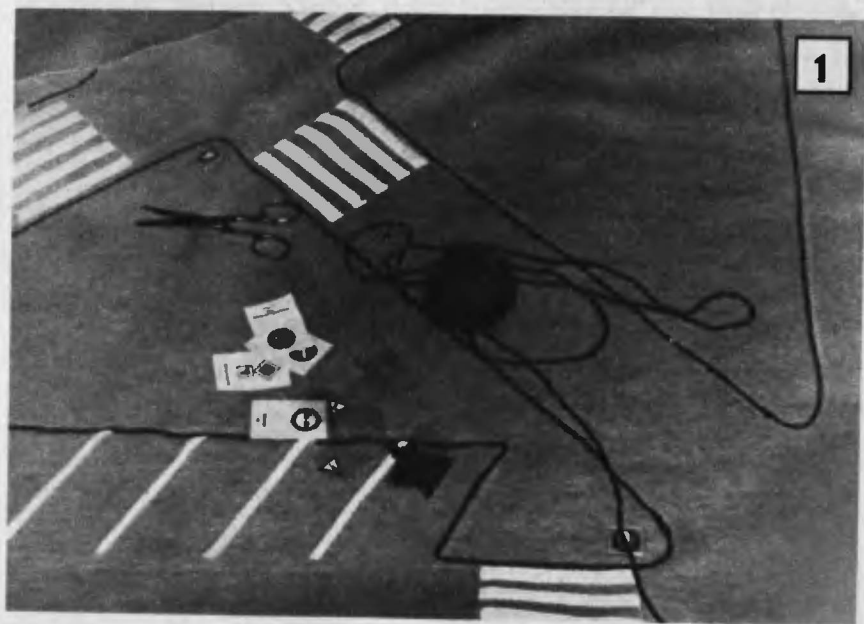
KRESZ-pléd

A gyerekeket köztudottan az a játék káti le legjobban, amellyel játszva fantáziájuk is működhet. Nos, ilyen az ötletes, hasznos, amellet könnyen elkészíthető KRESZ-jelekkel televarrt játszóppléd. Nemcsak a képünkön (1) látható „terep” készíthető el a szövetségdarabban, hanem bármilyen elképzelt vagy valós utca, tér részlete. Leghasznosabb, ha azon lakóhelyünk környékét, iskolás gyerekünk mindennapi útvonalát „ábrázoljuk”. Végigsétálva ezen az úton, feljegyezhetjük a közlekedési táblákat, jelzéseket, s annak alapján a takoróra igen hasznos „minitérkép” varrhatunk (2).

Az így kialakított terepen a gyerekek építőkockákból házakat, tornyo-

kat építhetnek, kis „játékembereket”, benzinkutat, újságos pavilant, telefonfülkét stb. helyezhetnek el – játékautóikkal az utakon „közlekedhetnek” is. De ne zsúfoljuk túlságosan össze az utakat, mert akkor kevés hely marad az „építkezésre”, autázásra. Ha a terepet modellvasút számára alakítjuk ki, ott a modellben vasúthoz illő méretű modellházak, autók stb. helyezhetők el. Az egész takaró a játék végeztével – a körbefutó zsinárt, mint a táska füleit megfogva – zsókká alakítható (3, 4). A nem tőrekeny játékok így egy mazdulattal begyűjthetők, s a játékoszák a szekrényben felakasztva tárolható.

Készítéséhez 140×140 cm szövetségda-

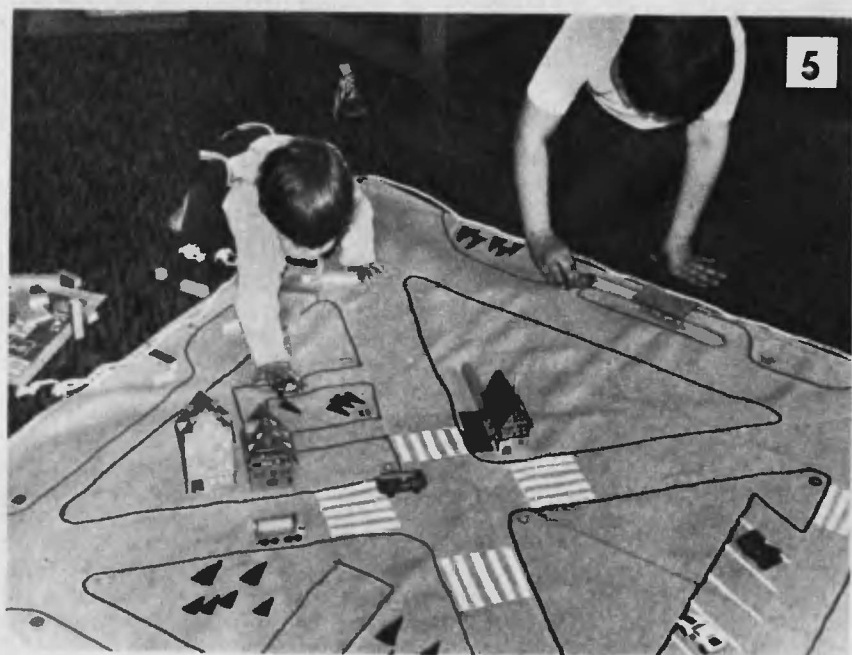
2

rab vagy laminált (szivacsra dolgozott) textilra, esetleg ilyen méretű egyszínű pléd szükséges. A terep kialakításához kb. 15 m zsinór vagy sujtás, esetleg vastagabb fonál, kb. 4 m hosszú, 1 centiméter széles fehér szalag (a zebra-hoz), zöld színű filcdarabkák, 12 db rézkarika, 5,6 m hosszú vastagabb zsinór, vagy kötél, kevés hímzőfonal szükséges (5). A KRESZ-táblákat, jelöléseket hímzéssel is készíthetjük. Egyszerűbb azonban, ha színes nyomtatott jeleket vágunk ki, és azokat dolgozzuk az anyagra. Így a jelzések is jobban felismerhetők, szembetűnőek és hasonlítanak az igaziakra. Ehhez zsebnaptárból, KRESZ-tankönyvből, esetleg plakátról vágjuk ki a jelzéseket. A papírdarabkákat takarjuk le átlátszó fóliadarabbal és nagy öltésekkel, géppel varrjuk körbe. Fákat, bokrokat filcből vágjunk ki és azokat néhány öltéssel rögzítsük az alapra. Nem szükségesek, de élénkítik, díszítik a terepet.

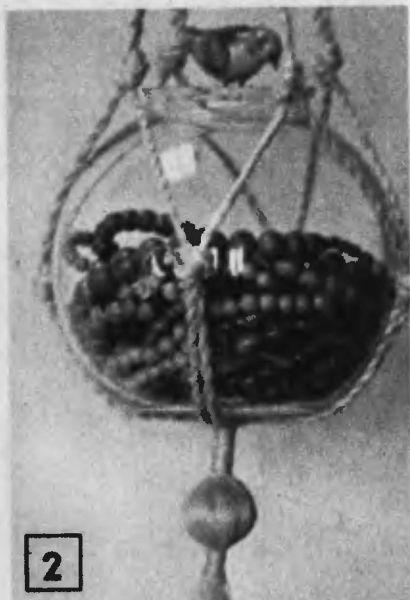
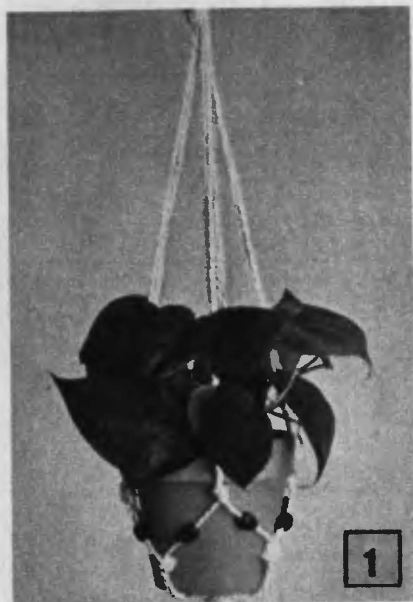
A 140×140 cm-es szövetdarabra előzetes vázlat alapján szabókrétával rajzoljuk fel az elképzelt terepet. A

vékony zsinárt, sujtást vagy vastagabb fonalat (mellyel az utakat határoljuk) a felrajzolt vonalra fektetve cikcakkban gépöltéssel, vagy a zsinár közepén sima öltésekkel varrjuk fel.

Ezután fektessük a zöldterületnek szánt részekre a kis fákat, bokrokat jelképező filcdarabkákat, majd tűzzük helyükre azokat néhány öltéssel. Nagyobb filc- vagy szövetdarabból fűfaltokat is varrhatunk a terepre. Járdákat, járdaszígeket, sőt villamosíneket is varrhatunk a minitérképre. A zebrát nemcsak keskeny szalagokból, hanem pl. fekete-fehér csíkos anyagdarabkákból is készíthetjük. Az előre kivágott – KRESZ-jeleket ábrázoló – képeket a fálíával borítva varrjuk fel az előre megállapított helyükre. Ha színes fonallal hímezzük a jelöléseket, körvonalukat előre rajzoljuk fel az anyagra. Miután a terep jelölésével elkészültünk, szegjük be a takarót. A szélekre egyenletes eiosztásban varrjuk fel a 12 db rézkarikát. Fűzzük az 5,6 m-es (a takarót körbeérő) zsinórt a karikákon át, két végét csomózzuk össze.

Kössünk csomókat

Vékony, sodrott kenderkötél négy 1,5–2 méteres darabjából mutatós virágtartót készíthetünk (1). A négy szálát hajtsuk ketté (itt lehet majd felfüggeszteni) s e huroktól kb. 10 cm-re kössünk a már nyolc szálból egy nagy csomót. Ettől 30–40 cm-re (egyenlő távolságban a nagy csomótól) a kötélt két-két szálát újból csomózzuk meg. Ezután a nyolc kötéllágra fűzünk nyolc nagyméretű fagyöngyöt és 8–10 cm (a cserép méretétől függően) távolságra az előzőtől a szálakat szétválasztva, s a szomszédossal össze-fogva kössünk újabb csomót. Helyezzünk el egy üres virágcserepet a kötelek közé, majd a nyolc szálát a cserép aljánál egy újabb csomóval fogjuk össze. A kötélvégeket vágjuk le. Végül helyezzük el a virágot (vigyázva

a levelekre) a kötéltartóban. (A képtől eltérően, tegyük a cserép alá kis tálkát is.)

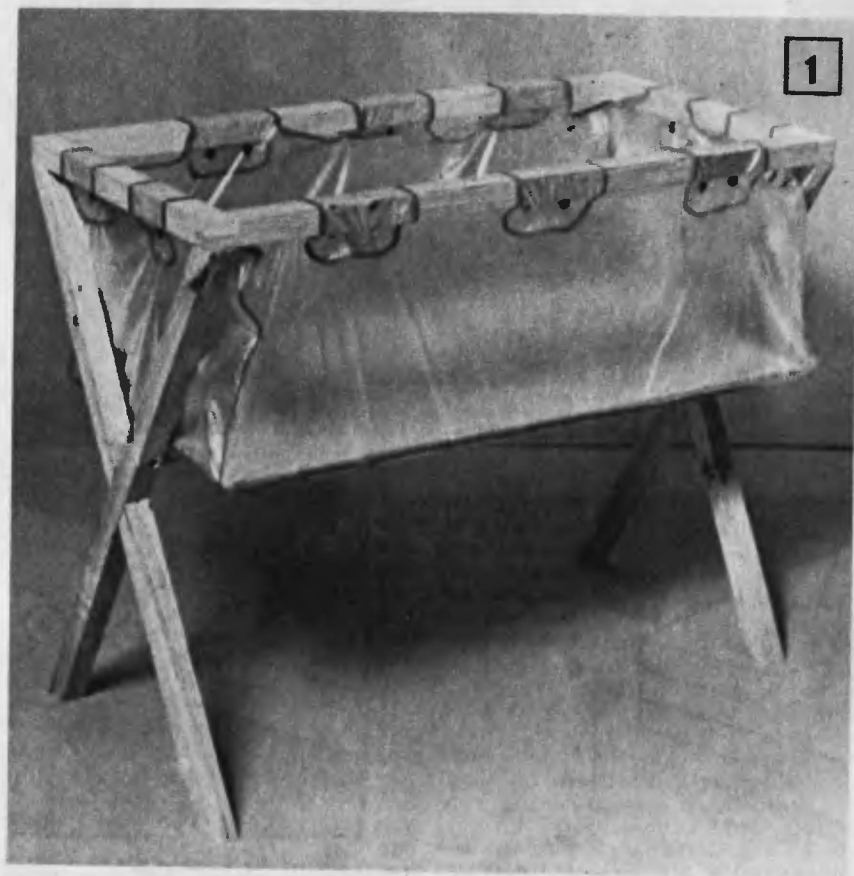
Ugyanezzel a módszerrel készül a különleges alakú kis üvegballon vagy befőttesüveg bevonata is (2). Diszpárnaszegő zsinórból daraboljuk le az előre kimért négy szálát. A zsinórvégeket alul ne csomózással, hanem saját szálával körbetekerve fogjuk össze. A rögzítés helye alatt a zsinórt „fésűljük” szálaira, és a szálakkal bozitsunk be egy dió nagyságú fagyolyót vagy egy pingponglabdát. A bevont gömböcske alatt újra szorosan feltekert szálakkal fogjuk össze a kibontott zsinórvégeket. Nemcsak gyöngy-sor, hanem vágott virág is tartható a felfüggesztett üvegben.

Fóliabölcső

Egyes növények kitűnően nevelhetők fóliasátor alatt. De az ember gyermeke is nagyon jól érzi magát fóliabölcsőben. Előnye, hogy hordozható, könnyen tisztán tartható, és olcsón, egyszerű eszközökkel elkészíthető (1).

Anyagai: 3 db 35X40X1000 mm-es, 2 db 35X40X500 mm-es és 4 db 35X

40X940 mm-es lécs (2). Megfelel a fenyő is, de ha sikerül megszerezni keményfát, akkor abból készítsük. A bőlcső ágyrészét 1500 mm széles, vastag, de puha (nem zörgő) fóliából szabjuk ki. Szegéséhez kb. 3000 mm hosszú, élénk színű szegőszalag kell. A fólia felerősítéséhez vegyünk 16 db nagy-

méretű patentpárt, az állvány össze-
erősítéséhez pedig 6×60 -as szüllyesz-
tett fejú facsavarokat.

Az állvány lécein róka farktűrésszel és fávésővel alakítsuk ki a lapoláso-
kat. Először a felső keret léceinek vé-
geit lapoljuk. Ezután a 940 mm hosz-
szú lábakat tegyük keresztbe egymá-
son, felezőpontjuknál, és jelöljük be,
hogy milyen szögűre kell kialakíta-
nunk a keresztlapolást és a lábvége-
ket. Az alsó összekötőléc két végét 35
mm hosszán úgy alakítsuk ki fűrész-
szel és vésővel, hogy azok a lábak
közé illeszkedjenek.

Ezután az összeállítás következik.
Fúrjuk elő a csavarhelyeket, majd
hajtsuk be a csavarokat az összelapo-
lások és a két keresztlapolás helyén.
Célszerű előtte enyvezni vagy ragasz-
tóval bekenni.

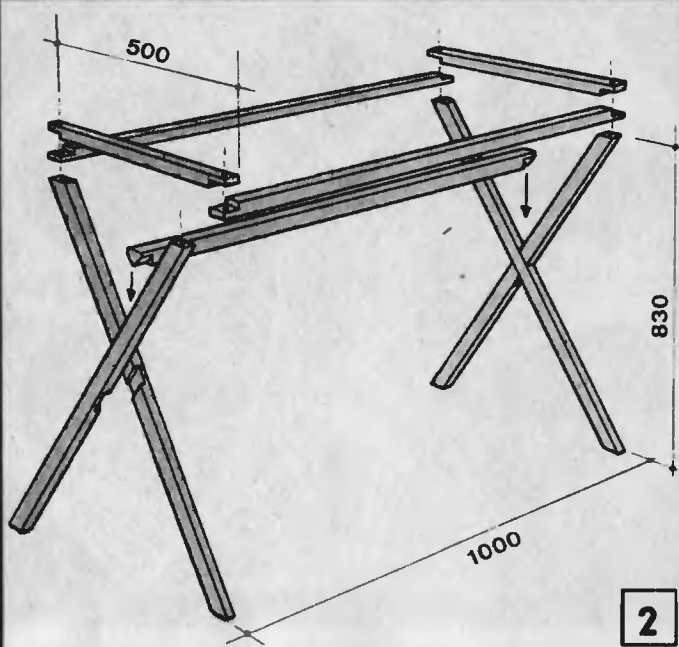
Amíg a keret ragasztója megszárad,
szabjuk ki a fóliát. A fóliadoboz szé-
lessége 420 mm, hosszúsága 920 mm,
mélysége 400 mm. Ehhez szabjuk ki –
ha lehet egy darabból – a doboz ke-

reszt alakú, kiterített oldalait. Termé-
szetesen a 130 mm széles és 200 mm
hosszú füleket is számítsuk be a sza-
básmintába. (Ha bizonytalanok va-
gyunk a szabásminta méreteiben, ké-
szítsünk inkább sablont csomagolópa-
pírból.) Szabás után varrógéppel varr-
juk fel az élekre és a fülekre a szegő-
szalagot.

Ha elkészültünk, tegyük fel a bölc-
sőt, majd ideiglenesen rögzítsük gom-
bostűvel. A fóliadoboz magasságát
úgy állítsuk be, hogy alja az alsó léc-
re feküdjön fel. Így már bejelölhetjük
a potentpárok helyeit, amelyeket az-
után már fel is varrhatunk. A gombos-
tűket távolítsuk el, majd a bölcső al-
jára tegyünk egy 420×920 mm-es ré-
tegeltlemez-lapot, s erre egy hasonló
méretű habszivacsdarabot.

Végezetül kapcsoljuk le a bölcst,
és a vózat csiszolás után lakkozzuk
le.

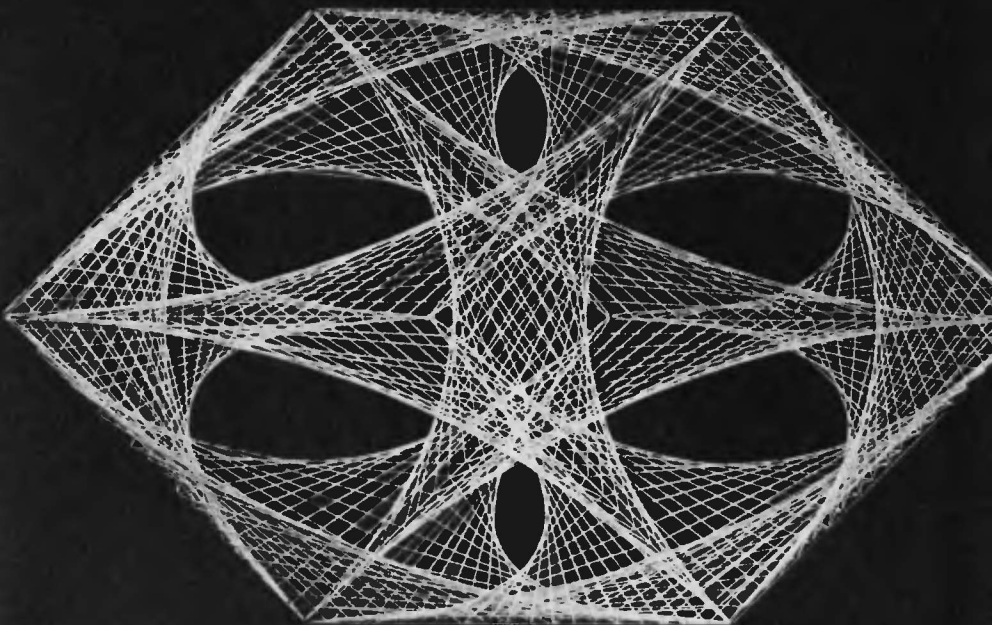
A fóliabölcsőben levő kisbabát ol-
vasás vagy tévé nézés közben, még
alacsony fotelben ülve is szemmel
tarthatjuk.

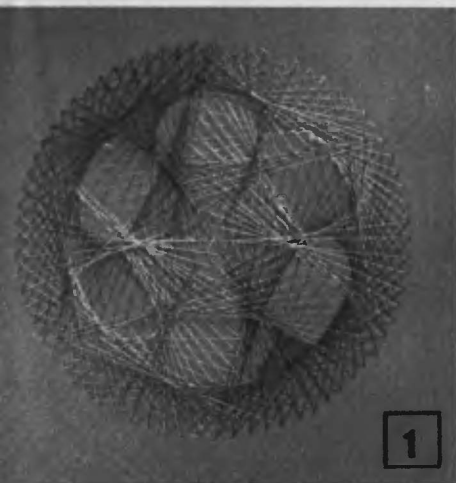

Fonalgrafika

Modern bútorral berendezett szoba díszítésére a képünkön látható – anyaga, megoldása és formája révén meglepő hatású – plasztikus, hálórélief faliképet ajánljuk. A kép egyszerű geometriai idomokból áll, de készíthetünk figuratív hálóréliefeket is. Munkánkhoz 40–50 mm hosszú varrástű, hímzőfonal, színes vászon és kb. 20×20 mm-es lécszükséges. Az előrajzoláshoz körzőt, vonalzót és ceruzát használjunk.

A keret tetszőleges nagyságú lehet. Formáját a téma határozza meg. Az 1. ábrán bemutatott kör alakú hálórélief mind négyzet, mind téglalap alakú lapra elkészíthető. A 20×20 mm-es oldalléceket csapozással rögzítsük egymáshoz. Szabjuk ki a színes alapvázsnat és fektessük rá a keretet. A vászon széleit hajtsuk vissza és szegeljük a keret hátoldalára úgy, hogy a vászon jó feszes legyen! (Keretnek megfelelő a Képcsarnok Vállalat de-

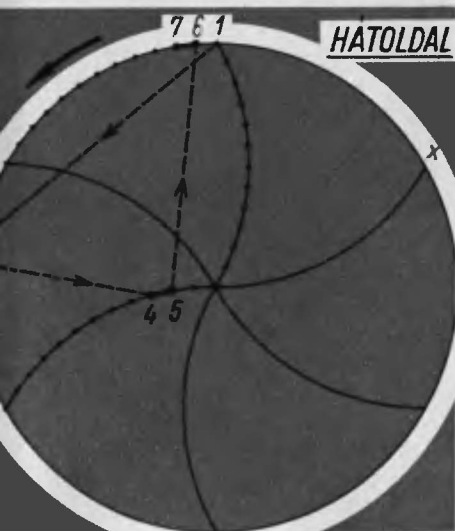

1

korációs boltjában – VI., Nagymező u. 45. sz. alatt – kapható blind-ráma is.)

2

A hálórélief készítését a kör alakú hálódíszon mutatjuk be. A keretre fe-

HATOLDAL

szített vászon hátoldalán a középpont bejelölése után körzővel rajzoljunk egy kört, amelynek szélei 10–20 mm-re közelítsék meg a keretet. Jelöljük be a 2. ábrán látható 1-es pontot, majd a sugarat felmérve, húzzunk körívet a kör középpontjáig. Tegyük körzőnk tü-

3

jét az X-szel jelölt pontra és húzzuk meg a következő körívet is. Így osszuk fel a kört hat egyenlő „szeletre”. A kapott köríveket osszuk 12 szakaszra.

Lényeges a fonal színének megválasztása. Feltétlenül az alaptól elütő színű hímzőfonalat vásároljunk, de a

kettő harmóniában legyen. Fehér, illetve fekete fonalat bármilyen vászonhoz alkalmazhatunk. A körrelief többféle színű fonalból még hatásosabb.

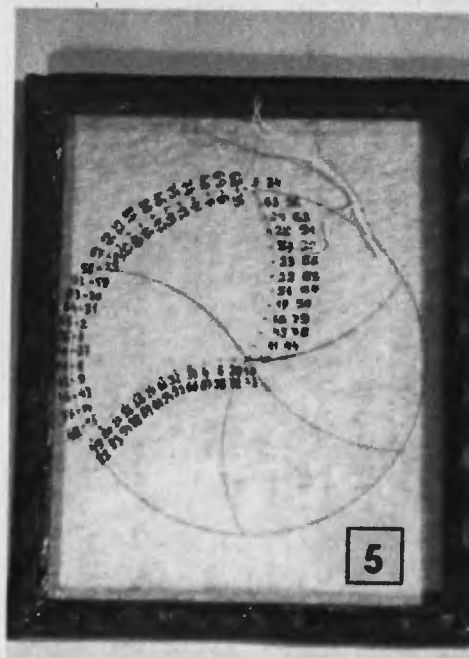
Fűzzük a tűbe kb. 1 m hosszú fonalat, s a végére kössünk csomót. Vegyük kezünkbe a keretet, majd a fonákján (a hátoldalon) az 1-es pontnál húzzuk át a fonalat. Most az 1-es ponttól – az óra járásával ellentétes irányban haladva – számoljunk 16 osztást, s ott bújtsuk vissza a tűt (a helyet 2-es számmal jelöltük). Az

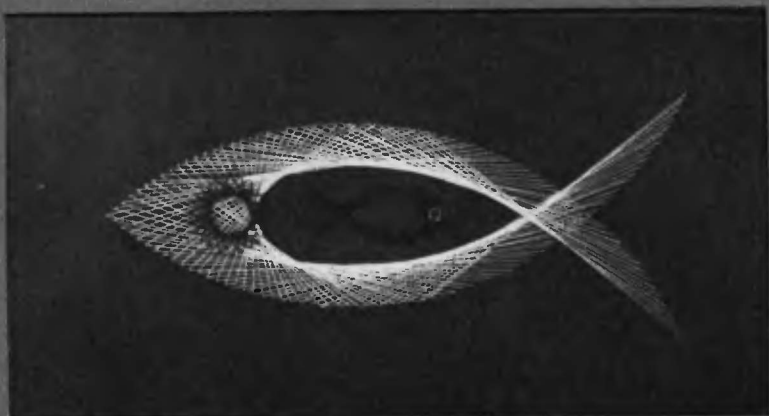
átfűzött fonalat húzzuk meg, hogy a kép felőli oldalon feszes legyen, majd dugjuk át a tűt a következő (3-as) ponton. Ettől a ponttól szintén számoljunk 16 osztást és ott bújtsuk vissza a tűt. (Rajzunkon a színe oldalán lévő fonalszakaszokat szaggatott vonallal jelöltük.) Vigyázzunk, mindig pontosan számoljuk ki a 16 osztást, mert már egy eltérés is felborítja a fűzési rendszert!

Ha jó sorrendben haladtunk, tűnk az 1-es alatti pontnál tűnik elő utoljára (3). Ezután más színű fonallal is folytathatjuk a munkát. Az X-szel je-

lölt pontnál dugjuk át a tűt és kezdjük el a következő hálórendszer kialakítását (4). Munkánkat megkönnyíthetjük, ha a hátoldalon számokkal előre megjelöljük a fűzési sorrendet (5). A fűzés eléggé hosszadalmas művelet, de a munka eredményeként kialakult hálórélief látványa kárpótol bennünket a fáradságért.

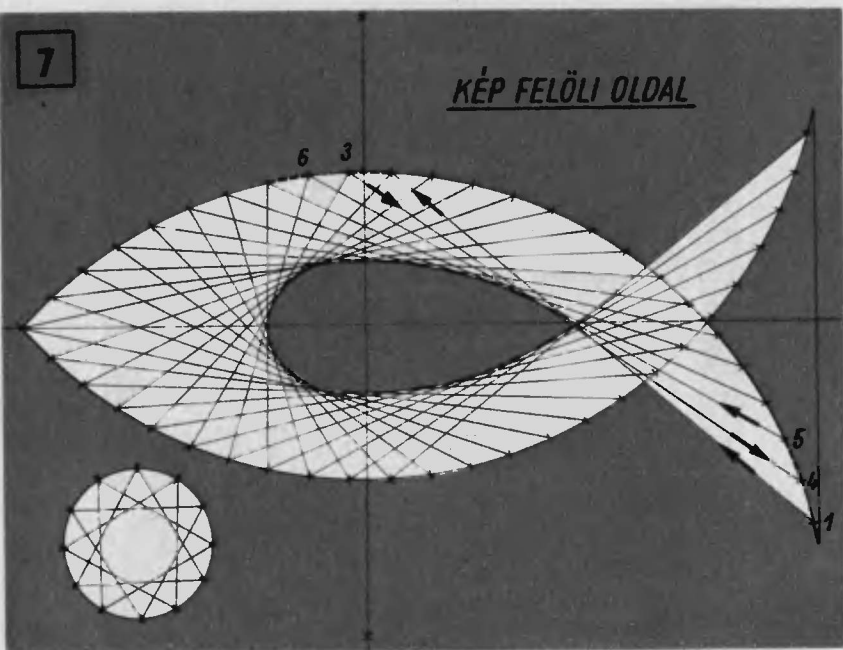
A halat ábrázoló hálórélief (6) már könnyebben és gyorsabban elkészíthető. Megszerkesztéséhez segítséget nyújt a 7. ábra. A hal oldalvonalait jelölő köríveket osszuk fel egyenlő szakaszokra. Ugyancsak a keretre feszített vászon fonákján szerkesszük. Ábránkon a kép felőli oldalt látjuk. A hímzőfonal fűzését az 1-es pontnál

6

7

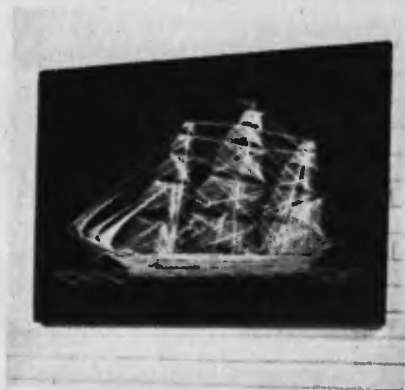
KÉP FELÖLI OLDAL

kezdjük. A 2-es pont helye tetszőleges lehet. A 2-esen átbújtatott tűt a 3-as pontnál dugjuk vissza, s a nyíl irányába haladva vezessük fonalunkat a 4-es ponthoz. Ha ezt a fűzési sort befejeztük, már könnyen rájövünk a további sorrendre.

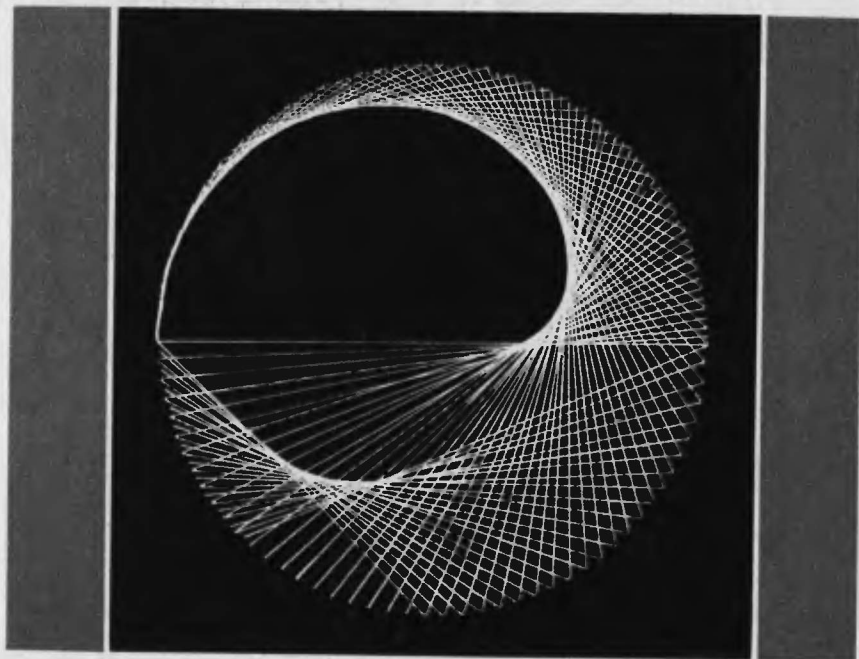
A hal testének elkészítése után alakítsuk ki a szemét is. A hátoldalra szerkesszünk egy sokszögű csillagot (pl. 12 ágút). Ezt eltérő színű hímzőfonallal varrjuk ki. Háltémánkat még variálhatjuk is, például „gyomrába” egy kisebb halat ölthetünk, hiszen közismert mondás, hogy „a nagy hal megeszi a kis halat”. A kis hal megszerkesztése az előzők ismeretében nem okozhat gondot.

Természetesen más alakzatú vagy témájú reliefeket is készíthetünk (8).

8

Azokat is tervezzük meg előzőleg a bemutatott két példa alapján. A terven a körvonalak megszerkesztése után a fonal fűzési sorrendjét is előre határozzuk meg.

Mozaikot, csempét az asztalra!

A mozaik és a csempé már az ókorban is kedvelt alapanyaga volt a művészeknek. Általában külső vagy belső fal-, illetve padozatfelületeket díszítettek vele. Valóban, az apró színes lapocskák nagyon dekoratív hatásúak, akár képeket, akár különböző mintákat alakítanak ki belőlük. A színes mozaikokból asztallapokat (1), tálcákat vagy falképeket rakhatunk ki, nagyobb felületek borítására csempét is használhatunk (2). A 21×21 mm-es üveg-, illetve kerámia mozaikok az AMFORA Vállalat és a FAERT szaküzleteiben szerezhetők be.

Képsorunkon egy kis asztalka (3) borítását mutatjuk be. Az asztal lemosható, így tálaláshoz vagy virágtartóként is jól alkalmazható, mert a víz nem tesz benne kárt. Első dolgunk, hogy az asztalkának peremet készítünk (4). Mérjük le az asztallap vastagságát, adjunk hozzá 5 mm-t (a lapocskák vastagsága + a diszpergumos alapozás). Ez legyen a keretléc szélessége, vastagsága pedig 6–10 mm között változhat, az asztal nagyságához illően. Az oldalléc végeit fűrészszeljük 45 fokra, majd a darabokat ragasszuk az asztallap élére. Ne szögeljük, mert a szegek feje kilátszik. A felerősítés után a keretet kenjük be szintelen lakkal vagy fessük be az asztalhoz illő színűre. Ezután mérjük le a kereten belüli oldalhosszakat és egy ezzel megegyező méretű papírlapra rajzolunk kb. 22 mm-es négyzethálát (5). Ha nem jön ki pontosan, ne aggódjunk, mert a fugák 0,5–2 mm-esek lehetnek és ez lehetőséget nyújt arra, hogy igazodjunk a kész méretekhez.

Ezután válogassuk szét színek szerint a mozaiklapocskákat. Amelyik szí-

nűből a legtöbb van, az lesz mozaikunk uralkodó színe. A diszharmonikus színek párosítását kerüljük. A négyzethálóra az egyik sarokból kiindulva „szárazon” rakjuk ki a mozaikkockákat (6). A mintát mutassuk

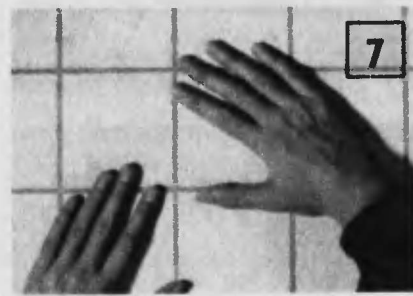
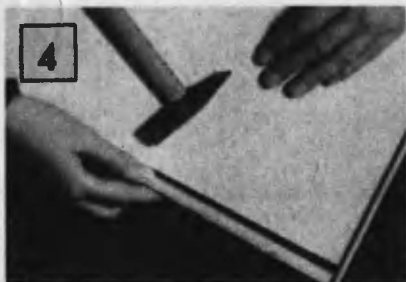

meg közvetlen környezetünknek, családunknak, zsűrítettessük le a „több szem többet lát” elv alapján. Ilyenkor még változtathatunk a mintán vagy a színösszeállításon.

Ha a kompozíció elnyerte tetszésünket, kezdjük el a lapocskák **felragasztását**. Vágjunk le a négyzethálával azonos nagyságú csomagolópapírt, s annak egyik oldalát vonjuk be vékony réteg, vízben oldódó ragasztóval, pl.

fel, majd fektessük az asztallapra (9) és ott egy deszkalappal ütögetjük le (10). Következő lépésként vizes szivaccsal nedvesítsük be a felületen levő papírlapot, hogy a ragasztó feloldódjon. Ha a papír átázott, húzzuk le a lapocskák felületéről és egy késpenge hegyével úgy igazgassuk el a mozaikokat, hogy azok között azonos széles hézogs (fuga) moradjon. Ezután várjunk 48 órát, amíg a Diszpergum

kristályragasztóval vagy halenyvvel. A ragasztózott papírt fektessük a kirakott mozaikra, majd kézzel simítsuk le (7). Amíg a ragasztó megszárad, készítsük elő az asztalka felületét.

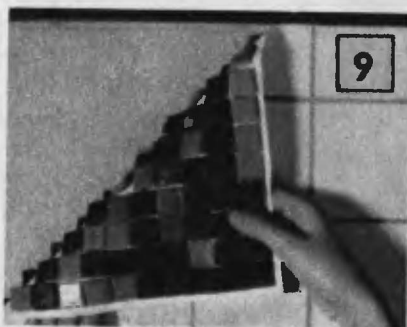
A mozaiklapocskák ragasztásához nagyon jó a Háztartási Boltokban beszerezhető Diszpergum, amelyet egyenletesen kenjünk szét (8), körülbelül 1 mm vastagon. Ezután a papírra felragasztott mozaikokat óvatosan emeljük

megköt, azaz oldószere a mozaiklapocskák hézagain át elpárolog.

A fugákat gipszszel töltjük ki. Keverjünk híg gipszpépet az asztal felületére. A pépet szivaccsal vagy műanyag lappal kenjük a fugákba. Ezután a felületet dörzsöljük át száraz ruhával, majd várjuk meg a gipsz megkötését. A fugákat kitöltött gipszcsíkok felületét nitrolokkba mártott ecsettel húzzuk át.

8

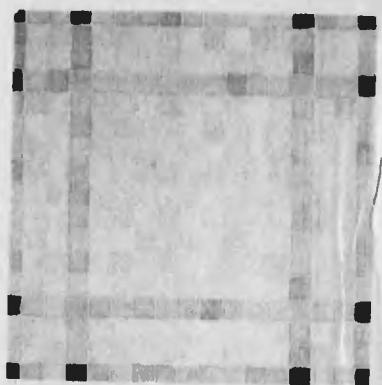
9

10

Az üvegmozaik fényesebb, tetszetősebb és időállóbb, mint a kerámiából készített (11). Sajnos áruk is magasabb. Most egy olyan technológiai sort írunk le, amely eltér az előzőtől és talán tartósabbnak is bizonyul.

Az asztallapunknak megfelelő nagy-

11

ságú lapra rakjuk ki magunk elé – esetleg négyzethálós papírra – az üvegmozaikokat. Hagyjunk 2–3 mm-es fugákat. Ezután kenjük be – legalább 1 mm vastagon – asztalunk felületét epokittel, majd rakjuk át a lapocskákat. A pontos hézagokat egy 2–3 mm vastag lécdarabbal, pl. vonalzóval vagy gyufaszálakkal alakítsuk ki. Várjuk meg az epokitt teljes megkötését, majd keverjük ki a fugákat kitöltő anyagot.

Szítált homokot és cementet keverjük össze 1 : 1 arányban, majd any-

12

nyi vizet adjunk hozzá, hogy a keverék híg, pépes legyen. Öntsük a felületre és egy textildarabbal dörzsöljük a fugákba. Nagyon dekoratív hatást érünk el, ha fehércementet használunk és abba oxidfestéket keverünk. Jó a vasoxidsárga, a bauxitvörös és különböző földfestékek. Ezeket az anyagokat is Háztartási Boltokban szerezhethetjük be. A szín megválasztásánál vegyük figyelembe a mozaiklapocskák színeit is.

Végezetül a kirakott felületet száraz ruhadarabbal töröljük fényesre és már használhatjuk is (12).

Csempékkel is boríthatunk asztal-felületeket (13). Egy feltétele van, az asztalélek legyenek a 150 mm-es csempeméret többszörösei. Ez természetesen ritkán adódik, így ezt a módszert inkább a magunk készítése asztalok borítására ajánljuk, hiszen akkor a méreteket a csempeméretekhez igazíthatjuk.

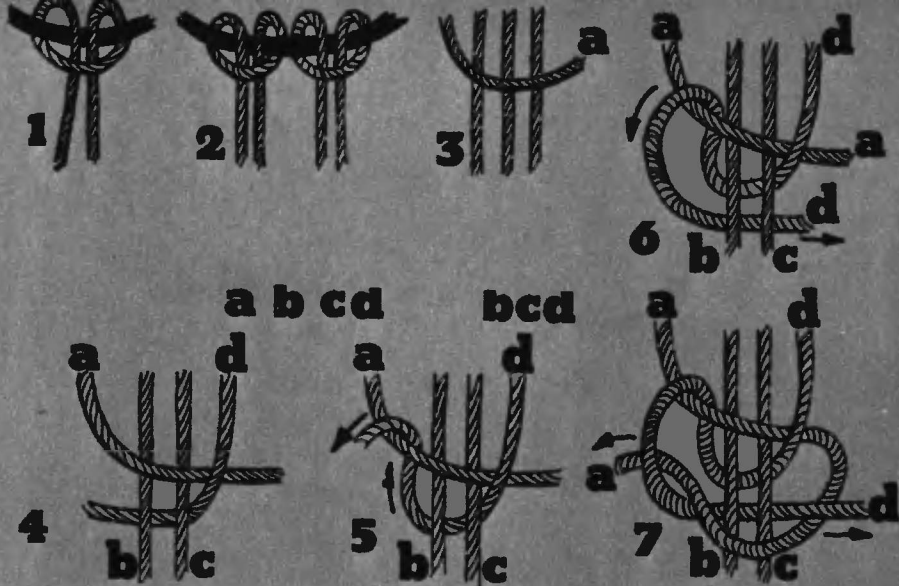
Szaküzleteinkben bő választékban kaphatók a szebbnél szebb mintázattal és színű csempék, így könnyen kiválaszthatjuk a szoba vagy más helyiség hangulatának megfelelőt. Asztalunknak készítsünk keretet, majd kenjük be a felületet Mozaik, Diszpergum vagy más műanyag alapú ragasztóval. A réteg 1–1,5 mm vastag és egyenletes legyen. Rakjuk fel a csempéket, majd a fugákba dörzsöljük az előzőekben felhasznált ragasztóból

(14). A felesleget a ragasztó megszáradása után töröljük le oldószeres ruhával.

A borításra kerülő felületek lapja ne legyen túl vékony, mert az vete-medhet és akkor „ledobja magáról” a mozaikot vagy a csempét.

Függőágy — napsütéses napokra

Függőágy... már a szó is a trópusi lustálkodás egzotikus képeit idézi. De ne álmodozunk róla, hiszen nem elérhetetlen, magunk is könnyen elkészíthetjük. Munkánk kellékei egy kis türelem, 4 szál spárga és hamarosan

felfüggeszthetjük függőágyunkat a kert fáira.

Az elkészítéshez szükségünk lesz körülbelül 450 méter hosszú pamut-, juta- vagy keverékből készült spárgára, 2 db 12 cm átmérőjű karikára, és 2 db 2,5 cm széles, 2 cm vastag és 85 cm hosszú lécre, amelyekbe 15 db 8 mm-es lyukat kell fúrunk egymástól 6 cm-es távolságra.

Nézzük most a felsorolt anyagok felhasználásának módját: A csomózandó spárgából 26 db 15,5 m hosszú szálát kell vágnunk. Mind-egyik szálát hajtsuk félbe és a rajz (1) alapján fűzzük fel a karikára. Jól húzzuk meg mind az 52 szálát, hogy a kötések megszoruljanak. Azért, hogy a szálak összekuszálódását megakadályozzuk, csavarjuk fel azokat egyenként, gombolyagba, és ott gumikarikával rögzítsük.

Munkánkat 13 köteggel kezdjük el, tehát egy kötegben 4 szál spárga legyen. Az első négyszálas kötegből 13

db sima csomót kössünk egymás után, majd ezt a fennmaradó 12 kötegnél ismételjük meg. Ha ezzel elkészültünk, akkor az első köteg 4 fonalót bujtassuk át az egyik lécs második furatán, majd folyamatosan a többieket is.

A lécet feszítsük meg egyenesen úgy, hogy a középső köteg alsó csomója és a lécs között kb. 10 cm-es távolság legyen. A lécet tartsuk vízszintes helyzetben és minden kötegre a lécs előtt és után kössünk csomót. Mielőtt továbblépnénk, sajátítsuk el a hálós csomóinak készítése módját egy próbadarabon.

Fogjunk 2 db 50–60 cm hosszúságú szálcakát és fűzzük fel azokat az órára (1) látható módon egy kis darab fára, vagy kifeszített kötélre. Így 4 szálal nyerünk: „a”, „b”, „c”, „d” (2). Ebből csináljuk a próbacsomót. Az „a” fonalat áttesszük a „b”, „c” és „d” fonál fölött (3), a „d” fonalat pedig átvezetjük az „a” fonál fölött és a „b”, „c” fonál mögött (4) úgy, hogy újra feltűnjön a „b” és az „a” között (5). A „d” fonál visszamegy újra hátra a „b” és a „c” mögött (6). Ezután az „a” fonalat átbujtatjuk a „d” fonál mögött a „c” és a „b” előtt, és át-dugjuk a „d” fonál hurkán (7). Húzzuk meg végül a két szálal („a” és „d”), hogy a csomó megszoruljon. Ezután következhet egy új csomó készítése, illetve némi gyakorlás után kezdjük el a függőágys hálónak kialakítását.

Hagyjuk szabadon a két első szálal és a következő 4 szálal dolgozzunk (2 az első kötegből, 2 a másodikból). Folytassuk így a sor végéig, ahol ismételtén kimarad 2 szál. A sor csomóját ne szorítsuk az előzőhöz, hanem egy 5 cm-es sima szálrészt hagyjunk üresen. Már is jöhet a következő sor.

Folytassuk ugyanúgy, mint az első sorban, de itt is az 5 cm-es szálrészt hagyjuk simára. Most már használjuk az oldalt szabadon hagyott szálcakat és figyeljük, ahogy a motívum kirajzolódik. Ne felejtsük el sohasem, hogy egy köteg mindig 4 szálból áll. Folytassuk így módon munkánkat 43 soron keresztül. Ha végeztünk, húzzuk át a szálcakat a második lécs lyukain, úgy

ahogy az első lécsnél is csináltuk. Ezután kössük oda a középső megcsomózott köteget a karikához. A többi is úgy erősítsük oda, hogy a második lécs is vízszintes helyzetbe kerüljön. Közben csomózzuk a kötegeket. A szálcakat úgy vágjuk el, hogy kb. 15 cm-es rojrt maradjon.

A feszítő oldalfonalhoz az eredeti fonalból vágjunk le 6 db 10 m hosszú szálcát, s azt vegyük ketté. Kössük a három szálcát a karikára, s fonjunk egy kb. 25 cm hosszú részt. Csináljunk rajto csomót és bujtassuk át a szálcakat a lécs felső lyukán. Körülbelül 28 cm kihagyása után ismételtén készítsünk egy csomót, majd fonjuk össze a szálcakat kb. 150 cm hosszan. Itt újra készítsünk egy csomót. Bujtassuk át a fonatot minden szélső hálószeremen (alul, felül). Ezután a feszítő szálcakat húzzuk át a második lécs szélső furatán, kössünk csomót s dolgozzunk hasonló módon, az előzőkhöz. Feszítsük ki és erősítsük fel a feszítő kötelet a második karikához s végül a másik oldal feszítő kötelét hasonló módon készítsük el.

Van egy tippem...

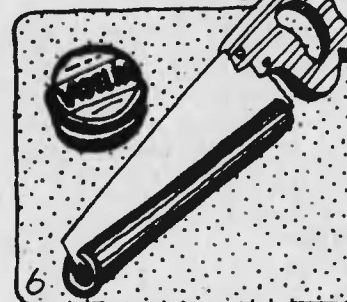
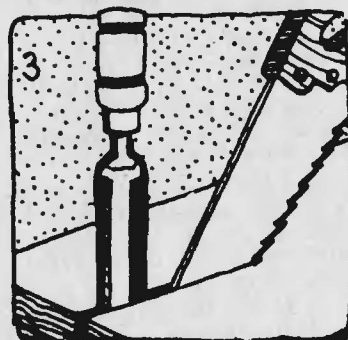
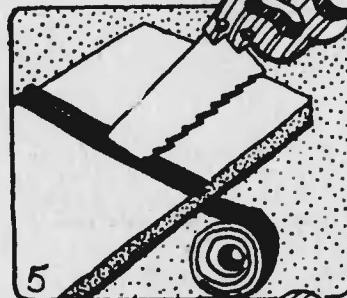
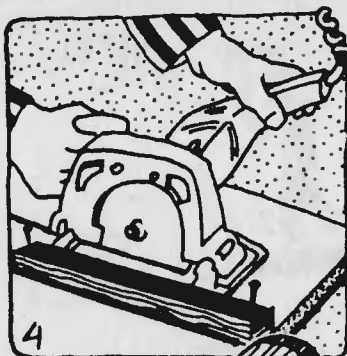
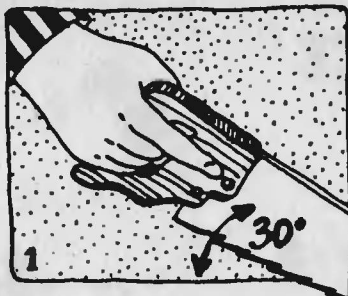
A gyakorlatlan, szerszámforgatáshoz nem szokott háziasszony nemegyszer hátról meg riadtan egy-egy – a család férfitagjai által gyerekjátéknak tartott – munka elől. Pedig a modern szerszámokat, anyagokat a kecses női kacsók is engedelmességre szoríthatják, ha tudják, miként lehet a hibákat elkerülni, milyen fogásokkal lehet a szerszámból a rejtett tartalékokat is kifacsarni.

Persze a háztartásban előfordulható valamennyi munka csínjának-bínjáj-

nak elsajátítása eleve kilátástalan vállalkozás lenne.

Am já néhány kis fogáson is sok múlik, s a kis fogásokat, ötleteket, tippeket érdemes megjegyezni. Hogy aztán nemsokára a háziasszony mondhasa, például a székragasztás mikéntjén töprengő férje urának: „Lajoskám, van egy tippem!...”

S ahhoz, hogy legyen egy-egy jó tippje is, a következő oldalak rajzos tippjeivel igyekszünk hozzásegíteni.

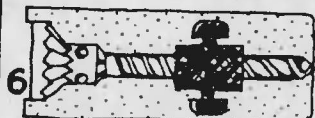
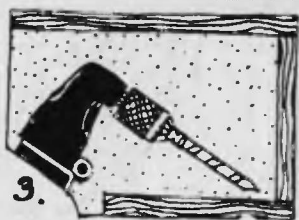
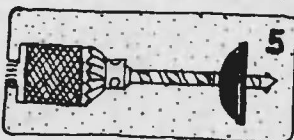
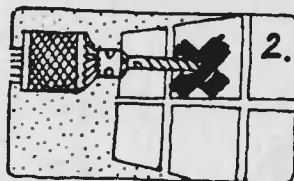
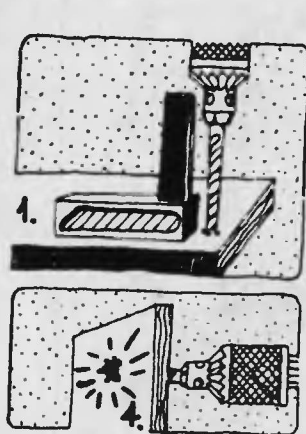
A fűrészelés

a leggyakoribb munkák egyike. Jó tudni, hogy a sűrű fogú fűrészt „illesztőnek”, „pásztónak” nevezik, a közepes fogú a **hosszvágó** (a deszkák szálirányban vágására) és a ritka fogú a **keresztvágó**.

Kezdéskor kb. 30°-os szögben vezes-

sük a fűrészt a felfelületen (1). Az indításkor a bal kéz begörbített hüvelykujjának a büttykét támasszuk a fűrészpenge oldalának (2), így elkerüljük a kéz sérülését.

Sűrű fogú fűrészünk a maga vágta részben könnyen megszarul. Különösen,

Ki ne tudna fúrni?...

ha vékony lemezt vágunk, aminek bevágott lapjai még le-fel lengenek is. Éket (pl. vésőt) szorítsunk a vágatba (3), az rögzíti a lengő oldalakat és szétfeszítve tartja a rést.

Körtárcsás, gépi meghajtású fűrészsel nehéz pontos egyenest vágni, pedig az iránytól eltérő fűrészlap a vágatba szorul. Ezért a vágandó vonal mellé szegeljünk – ideiglenesen – egy vezetőlécet (4). Az annak nyomott fűrészét egyenesen, a lécc jól vezeti.

Műanyag bevonatú (laminált) táblák fonákját, visszáját a vágandó vonalon ragasszuk körül szigetelőszalaggal (5). Az megvédi a vágat peremét a feltöredezéstől.

Tárolás idejére húzzunk a fűrész élére védőt (pl. hosszában felvágott használt gumicsövet), a pengét meg vékonyan kenjük be vazelinnel.

Ha beolajosodott a reszelő, krétát húzogassunk rajta, majd amikor az magába szívta az olajat, keféljük ki a fogközőket (8).

Nagyobb sík felületet váltogatva, átlósan (9) vagy körbejárva minden irányból reszeljük, úgy nem fordulhat elő, hogy túl mély „árkot” reszelünk el anyagba.

gondoljuk. Persze más dolog hibátlanul fúrni.

Igen gyakori hiba, hogy a furat a felülethez képest ferdére sikerül. Megelőzéséhez nem elég a szemmérték, folyamatosan ellenőrizzük a munkát derékszöggel, vinklivel (1).

Lassú fordulattal a csempe is fúrható. Am induláskor „elmászik” rajta a fúróhegy és összekarcolja a mázt. De akkor nem, ha szigetelőszalagból X-et ragasztunk a furat helyére (2).

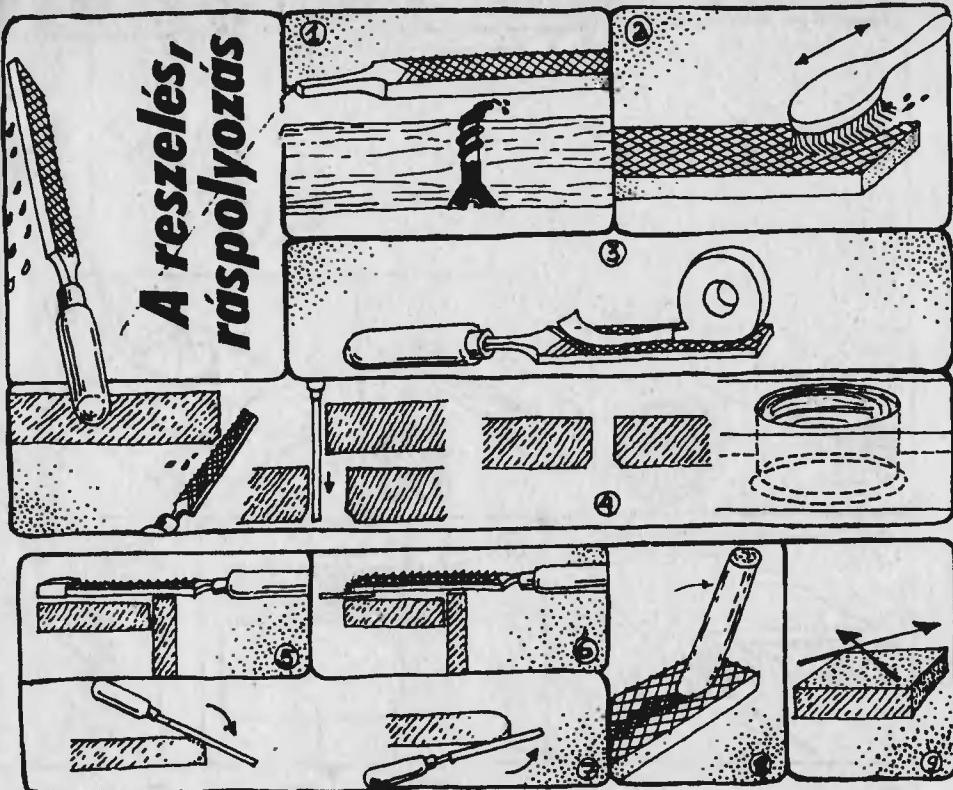
Az egykori inasokat az öreg szakik ugratásból küldték „kanyarfúróért” a raktárba. Am jó tudni, hogy a fúrópisztolyokhoz ma már kapható sarokfúró tartozék (3) is.

A fúró a túloldalon „szakít”, ezért a munkát mindig a színelőoldalon kell elkezdni. Ha mindkét oldal fontos, innen is, onnan is kezdünk furatot, még mielőtt valamelyiket is áttörnénk (4).

Fal vagy mennyezet fúrásakor egy negyednyi gumilabda darabot húzzunk a fúróba (5), az megvédi az amerikánert a belehulló portól.

A „túlfúrás” a fúróra húzott és a kívánt magasságban csavarokkal rögzíthető hüvellyel akadályozhatjuk meg. Ez a furat peremén felfekszik és nem engedi az óhajtottnál mélyebbre nyomni a fúrót (6).

A reszelés, ráspolozás

látszólag a legegyszerűbb műveletek egyike. A valóság azonban más, mert a reszelésen múlik, hogy miként illeszkednek majd egymáshoz a felületek, hogyan terül majd a festék a fán.

Ráspolygyilkosnak nevezik a fában „felejtett” szegeket, csavorokat, pántdarabokat, mert rágcsálóként eszik a vágóéleket. Első feladatunk az „acél-gátak” eltávolítása legyen (1).

A fűrészport – bocsánat, reszeléket – erős gyökekefével kell a recék közül eltávolítani. Gyantás fenyő reszelékéhez drátkefe szükséges (2).

Jó portalanító a ragasztós papírszalag vagy szigetelőszalag is (3).

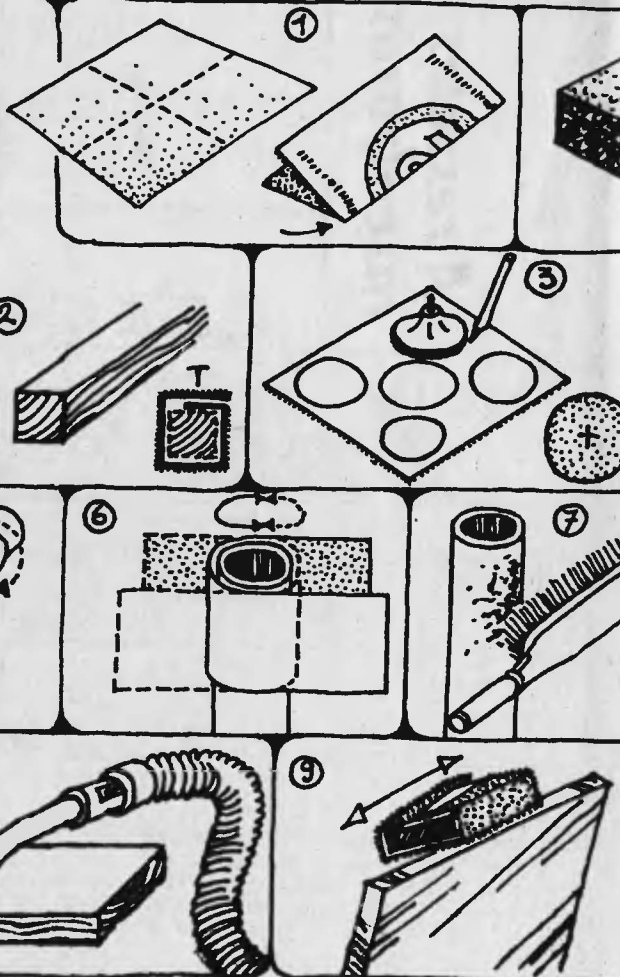
Ráspolyozáskor a faanyag éles sar-

kai könnyen letörnek. Ezért először „törjük le” (reszeljük le) 45°-ban az éleket, s csak azután simítsuk el a bütöket. Ha fontos, hogy a fa „színén” a darabok teljesen egymáshoz simuljanak, a bütöket onnan lefelé reszeljük, így a letört élek a fonákoldalra kerülnek. „Befelé” reszeléskor az él kevésbé sérül (4). Átfűrészkor a nagyobb furatok éleit is célszerű „letörni”.

Oldalél reszelésekor a ráspoly végére tekerjünk szigetelőszalagot (5) vagy a felső lapra illesszünk rétegelt lemez védőlapot (6). Így nem sérti meg a felső lapot a ráspoly hegye.

Gömbölyítést alulról-felülről változtatva ráspolyozzunk kívánt íveltségűre (7).

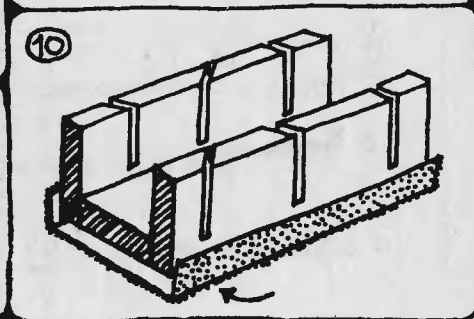
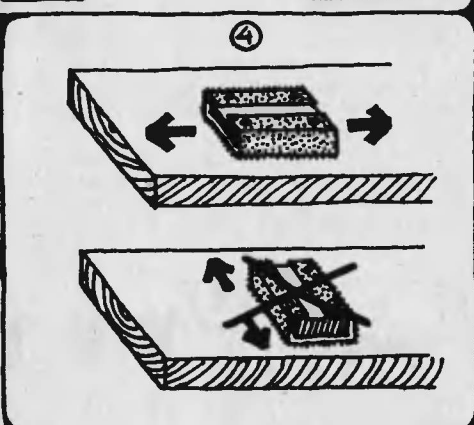
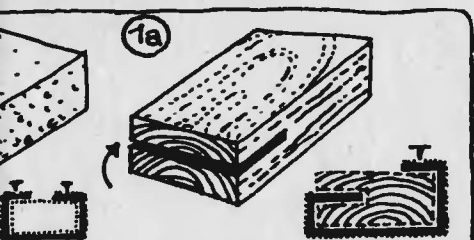
Csiszolás

Csiszolt elmével a csiszolás munkája is eredményesebb lesz. Ehhez először is meg kell különböztetnünk a finom, vizes csiszolásra is alkalmas (water-proof) papírokat, a fémekre használatos csiszolóvásznakat (smirgli) és a fát durván, de gyorsan csiszoló üvegpapírokat.

Ezeket sohase tépjük, de főként ne vágjuk ollóval, mert aztán kivághatjuk... az ollót. Ezért a csiszolópapírokat behajtogatás után törhetjük (1) vagy ráfektetett vasfűrészlap mellett téphetjük egyenes darabokra.

Célszerű a papírt fatömbre csavarva használni. Segít, ha a papírt rajz-

szegekkel a tömbre rögzítjük. Még jobb, ha a tömbbe befogórést fűrészlünk (1a).

Furatok belsejét egy befűrészelt seprűnyélre tekert papírral csiszolhatjuk simára. Deszkák élének, bütijének csiszolásához négyzet keresztmetszetű lécre rajzszegezzük a papírt (2).

Gépi csiszolókorongra a korong körülrojzolásával vágthatjuk ki az ívből a méretpontos korongokat. Az azok közepébe hasított keresztvágás segít a korongnak a gumi csiszolóképro illeszkedésében (3).

Deszkát mindig szőlirányban (4), hosszú mozdulatokkal és ne keresztben csiszoljunk!

Legömbölyített élekre borítsuk rá a papírt és az élt „félkörbe ingózva”, olulról felfelé és vissza dolgozzuk meg (5).

Hengeres rudak, csövek végét két csiszolólap közé szorítva pörgessük ide-oda (6), de a durva rozsdát előbb drótkéfézzük le azokról (7).

Csiszoláskor igen finom por is keletkezik, amin a lakk, a festék összecsomósodik. Ezért a port puha kefével, porszívóval távolítsuk el (8).

Ne feledjük a deszkák éleit se lecsiszolni, „letörni” (9). Végül: csiszolópapír más célra, a gérbévágó fűrészládára szemcséivel kifelé szegelt csiszolópapír a ládót a munkapad felületére „horgonyozza” (10).

Csavaros

észjárás lehetett annak az ősrúnak aki feltalálta a csavarmenetet, ezt a – szaknyelven – oldható kötést. Nagyon fontos tudni, hogy manapság három fő csavarféleség kerül a kezünkbe, amelyek alapvetően eltérőek, egymás helyére még azonos méretűek sem hajthatók be.

A fűcsavarok (122. old. X.) menete kissé kúpos és így a fába előfúrt lyukba (vagy műanyag tiplibe) közvetlenül behajthatók. Ábrónkon egy lenyce- és egy süllyesztettfejű látható.

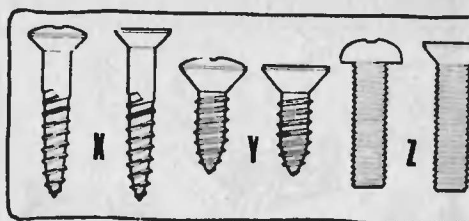
A lemez- vagy karosszériacsavarok (Y) hasonlóak, de csak a végük kúpos. Így vékonyabb fémlemezbe hajthatók – ugyancsak közvetlenül. Főleg az autókarrsziériákhoz használatosak és a legtöbb fején kereszt alakú a hasítás, tehát keresztfejű (v. csillag) csavrhúzóval forgathatók.

A gépcsavarak (Z) hengeres szórúak és csak menetes furatba vagy anyába hajthatók. (A rajzon a bal oldali félgömbölyű fejű!) Igen sok méretben és (nálunk) ötféle menetprofillal gyártják.

A háztartásban szinte kizárólag a facsavarakat használjuk. A csavar legfontosabb eleme a kúpos menetes rész (1a). A hengeres szár a furatban megszorulva tartja a csavart (b). A fej hasitéka, rése (c) a forgást biztosítja.

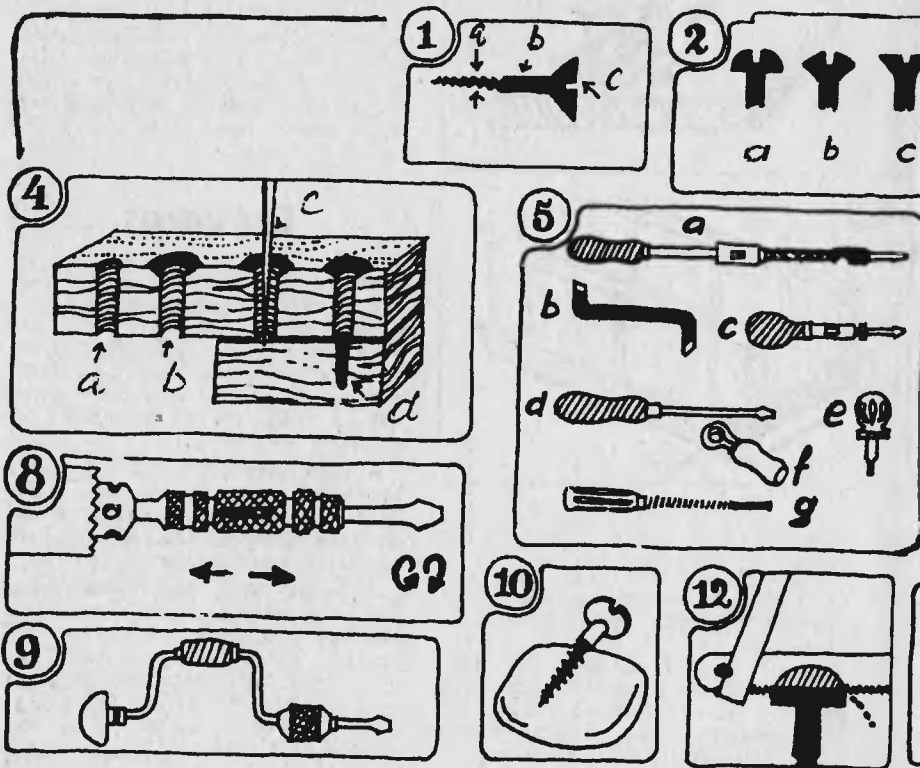
A 2. ábrán a fejformák láthatók. Félgömbölyű (a), lencse- (b), sülyesztett (c), hengeres (d), recézett (e), kárpitas (f), takaró (g) és keresztfejű csavaré (h).

A sülyesztettfejűek számára rózsamáróval (3A), központfúróval (B) vagy lépcsős csavarhely-előfúróval (C) készíthetünk fészket.

Ha „átmenő” a csavar szórának hengeres (4a), a fejének sülyesztett (b) furatot készítsünk. A csatlakozó darabba árral (c) előre jelöljük át az előfúrot (d) helyét.

A csavarok behajtására pergőfúrot (csavarhúzó betéttel 5a), mély sarkokba Z-húzó (5b) használunk. Van cserélhető pengéjű (c), hosszú szárú (d),

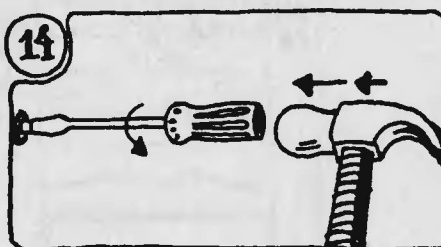
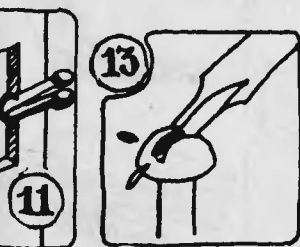
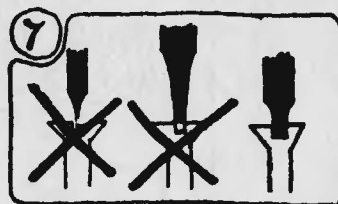
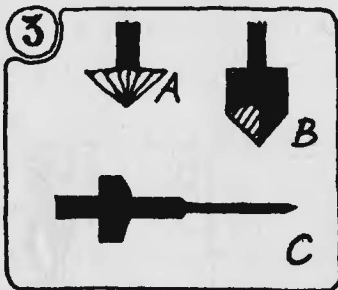
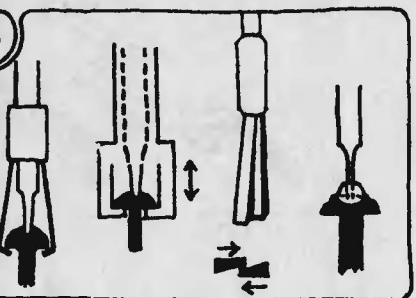
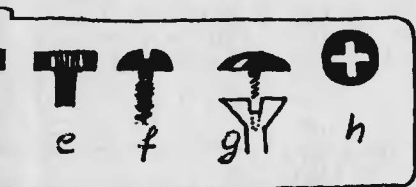
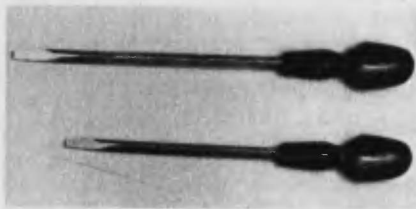
„marok” vagy „körte” (e) és hajlékony szárú (g) csavarhúzó is. A csavarzár megfogására kis hurkos szerszám használatos, a csavarfogó (5f). Kis csavarok szűk helyre behelyezéséhez kettőskarmú, csőtoldatos vagy lemezrugós csavarhúzó a célszerű (6). De ha nincs, egy darabka gitt vagy „mégdolgzott” rágógumi is megteszi.

Nagyon fontos, hogy a csavarhúzó éle pontosan illeszkedjék a csavar hositékábo (7). Ma már kapható lassú fordulatú fűrógépek tokmányába fogható, irányváltós csavar ki-behajtó is (8). Nagy csavarok behajtására célszerű a mellfűróba (furdancsba) fogott csavarhúzó (9.) Simábban megy be a csavar (főleg a már egyszer hosznált vagy rozsdós), ha szappanon meghengergetjük (10).

A kitágult résű csavarfej hositékát

érdemes vosfürésszel felújítva beljebb mélyíteni (12). A kitágult furotbo dugjunk gyufaszólat, attól ismét szorosan megy bele a csavar (11).

A festéktől betömődött hositéket tisztítsuk ki (13). Ha befestett fejú csavart akarunk kihajtani, üssünk a rére illesztett pengéjú csavarhúzó végére rövidet, erőset kalopáccsal (14).

Hogy hol szorít

a cipő – azt tudjuk. Am, hogy hol s miként ragasszuk, majd szorítsuk össze az egymáshoz ragasztandó faanyagokat, az „illesztéket” – már kevésbé tudjuk.

A beragasztózásnál gyakori gond, a sűrű ragasztó szétzilálja az ecset szór-zetét – különösen ha lyukakba kell behordani a ragasztót. Ezért inkább egy vastag, sokeres villamoskábelből csináljunk ragasztós-ecsetet (1).

A pillanatszorítók tappancsaira erősítsünk kis fadarabkákat (2), mert a fém tappancs alaposan „benyamulhat” az értékes fába.

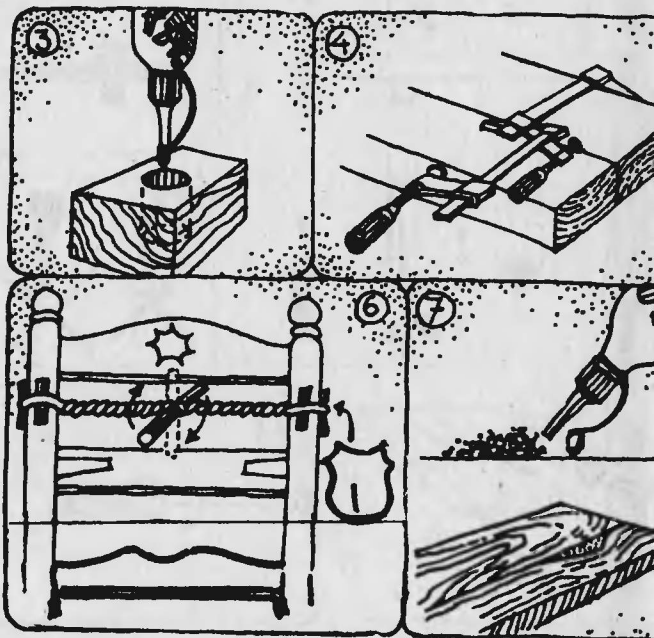
Vakfuratokba jó előre folyassuk be a ragasztót (3). Ha nem fogat eleget a szorítónk, kettő is összekapcsolhatunk (4).

Az illesztéket a padlózatba (a por-kettőbe azért ne!!) szegelt lécek mellé kétoldról beütött ékekkel szoríthatjuk össze (5a). A fal mellé és a padlóra helyezünk használt szőnyeget.

Ha nincs fal, négy lécből szegeltünk össze szorítót (5b). Ugyes szorító egy kétágú kötél, amit egy forgató-fával (mint a fűrészkereket feszítő) szorosra pörgethetünk (6). A munkadarabra a kötélvég hurkai alá „védő-pajzsként” csúsztassunk fadarabkákat.

Nagyobb lyukat fűrészpor és ragasztó keverékével tölthetünk ki (7).

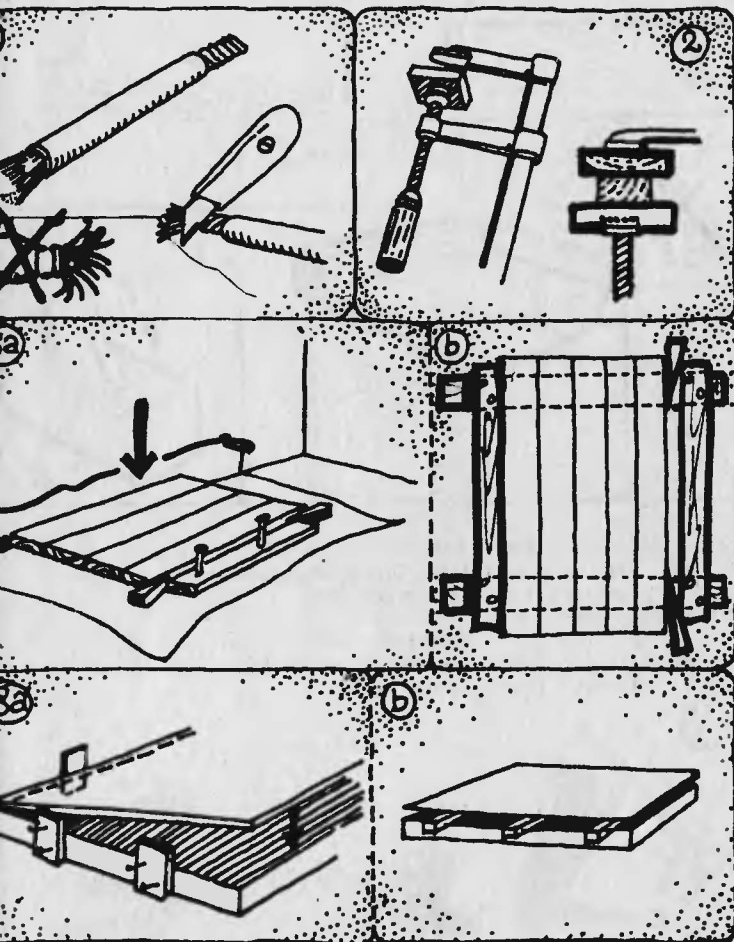
Az egymásra ragasztandó nagyobb tábláknak is csak feleakkora hely kell a bekenés után az előszáradásig, ha szegelt tartóbakot (8a) vagy vékony köztartó léceket használunk (8b).

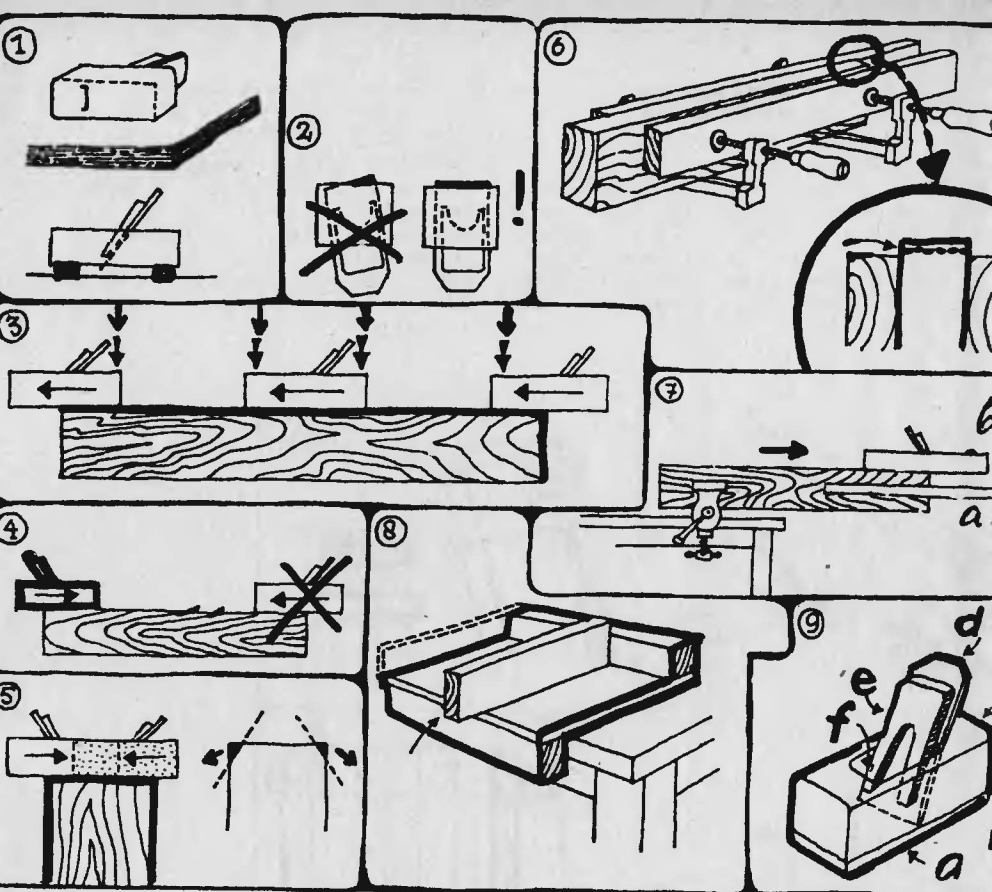

arc, gondozott külső. Így a férfi egyik vonzó tulajdonsága. Csakúgy, mint a fának a sima felület. S ami a szakállnak a borotva, az a szálkának a gyölu. S bár a gyölu inkább férfikézbe való, azért nők is „megborotválhatják” vele a fát.

A gyölu lelke a penge éle. Ezért csak oldalra fektetve, vagy óvó lécekre állítva tároljuk (1).

Mindig szálnak, erezetnek hátba gyaluljunk. Véggyalulásnál a gyölu-
nak a deszko közepe felőli oldalára,
középen az egészre nehezede (3).
Szállal szembe a gyölu repeszt! (4).
Bütüt mindig csak befelé gyaluljunk
(5), mert a kifelé gyalulásakor lehasad
a sarok.

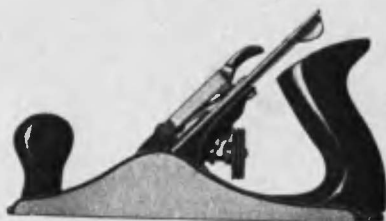

A ferdére állított gyalupenge nem simít, hanem karcot (2). Deszkoél legyalulásához érdemes annak két oldalára méretre vezető keményfa léceket szorítani (6).

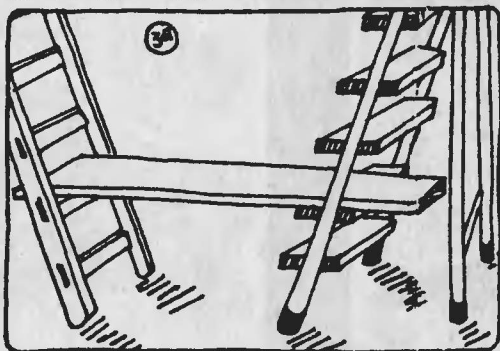
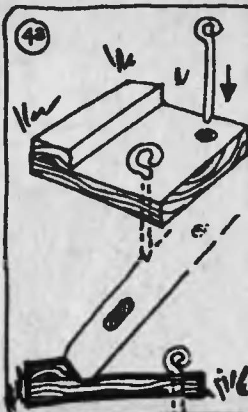
Hosszú lécz végét támasszuk a falra erősített lécre (7a) s a darab fölé

erősítsünk „kézvédő” habszivacsot (7b). Ugyes segédzszerám a Z alakú támdeszka (8).

A gyalu (9) részei: talp (a), test (b), tok (c), rögzítők (e), nyílás (f) és a penge (d).

A létra

a leghasznosabb barkácsoló segédeszköz a háztartásban. Am néhány fogással még hasznosabbá tehető:

Egy, a tetejére hajlított „S” horagra akaszthatjuk az eszközöket (1).

Biztosabban dolgozhatunk rajta, ha lábaira csúszásgátló botvég gumit erősítünk, s ha lábait szétcsúszás ellen lánc is biztosítja (2).

„Mozgó” munkához a létrára meg

egy székre helyezett vástag deszka alkalmasabb „palló” (3).

Két létra fokain átfektethető a deszkapalló. De az ne érjen ki oldalra, a létrókon túlra (3a).

A létravég kicsúszását a talajba nagy szegekkel „horgonyozott” deszkátám biztosan meggátolja (4a). A csak a szabadban használt létrára célszerű felhúzható cöveket szerelni (4b).

CSM, DE ÓVATOSAN!

1. A létra használatakor ügyeljünk, mert ha a létrától messze kihajolunk, egyensúlyunkat veszíthetjük.
2. Ha vonalzó mellett vágunk, sohase vágjunk a kezünk felé. A helyes kéztartás: a szabad kéz a kés előtt!
3. Maró vagy mérgező folyadékot sohase tartunk sörös vagy üdítő italos üvegben.
4. Lehulló, szeges lécdarabokat azonnal távolítsuk el a kezünk vagy lábunk alól.
5. A fűrógépet (s valamennyi elektromos barkácsgépet) kikapcsolás után azonnal áramtalanítsuk.

Tartósított vadvirágok

Ritka az a lakás, ahol a különféle virágtartók télre üresen maradnának. Ehhez persze még a nyáran kell gondoskodnunk a vázák bavalákról. A nyár ugyanis bővelkedik olyan virágokban is, amelyek leszedve és megfelelően tartósítva, díszértéküket csaknem maradandóan megőrizve elállnak a virág-szegény téli évszakban is.

Ilyen célra virágot minél hosszabb szárral, esetleg a gyökerével együtt ajánlatos szedni. A **lampionvirág** belepult termését az alján levő nyílásokon át ismét hályagosra fújhatjuk. A **samarakenyér** kinyílt virágainak kicsipése után csak az ezüstös „virág-gömb” marad meg, amit a leveles szárrésszel együtt száríthatunk meg. A **csutkakúp** sugárvirágait is leszedhetjük szárítás előtt.

A sűrű bokráú növényeket lehetőleg szálakra szedjük szét, és valamennyi levelüket, de legalábbis az egymást fedőket távolítsuk el. Az aljukat kb. tízszálas csomókba fagva kössük össze, de csak lazán, hogy ne tarzítsák el egymás szép formáját. A csomókat fejükkel lefelé függesszük fel képszegre, gerendára, szellős, napsütéstől védett helyre. A napfényen ugyanis a virágok elvesztik eredeti, élénk színüket és a virágszirmak könnyen széthullanak. Ez alól kivétel a **japánfű**, amelynek közepes méretű kalászeit, és a **pampaszfű** áriás bugáit két-három napig kell napsütésben szárítani, s utána lehet a szárítást árnyékban folytatni.

Tartósításkor az alakváltozás veszélye a száraz hamokban végzett szárításnál a legkisebb. Ehhez szitáljunk át tisztára masott homokot, amit aztán tűz napra téve, vékony rétegben elterítve, vagy sütőben szárítsunk tökéletesen „porszárazra”. A szárítandó növényrészt kartondoboz alján úgy helyezzük el, hogy eredeti alakját meg-

tartsa, egyes részei ne nyomódjanak össze. Indokolt lehet az alátámasztás is. Ha kell, a dobaz aljára ragasztóval rögzített apró villás végződésű tartó ágpárok vagy beszürt rajzszekek segítségével. Így azokra mintegy „ráfekszik” a növényrész anélkül, hogy az alsó hajtás, a levél, a virág vagy egyéb részei megsérüljenek, alakjuk megváltozna.

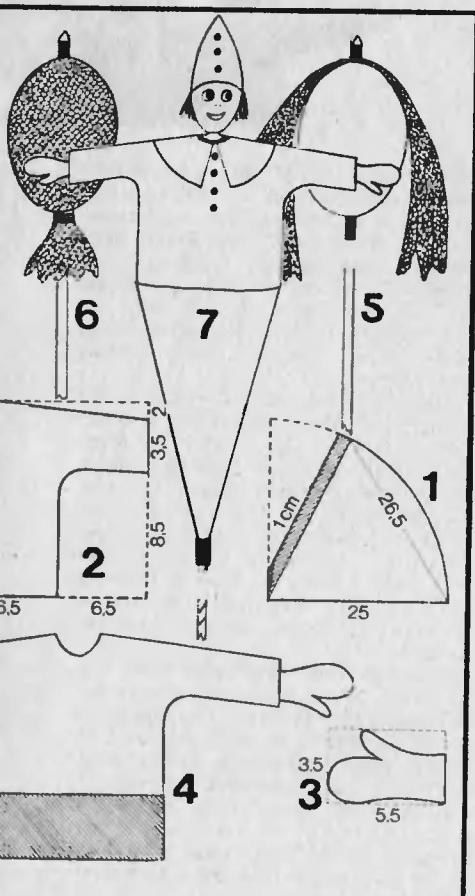
Az elmozdulás ellen vékony celluluszalaggal rögzített növényrészt a kiszáritott homokkal úgy szórjuk óvatatosan körül, hogy a homok teljesen ellepje. De közben az egyes részek ne mozduljanak el és üreg se maradjon közöttük. A homok csak addig képes vízelvonásra, szárításra, amíg át nem nyirkosodik. Ezért a szárító homokot száraz, szellős helyen kell tartani, és az átnyirkosodottat szárazra kell felcserélni.

A színek tartóssága lakk-spray befúvásával ugyan fokozható, de az természetellenes hatású. Legfeljebb a gyékénybuzogány és a fűkalászkok szét hullása ellen, valamint a dísztek, esetleg más hasonló termések simasága és friss színének megőrzése érdekében folyamadjunk a hajlakkal vagy más szintelen lakkal befúváshoz. De ilyen esetben vízüvegbe mártással is helyettesíthetjük a lakot.

A kisgyermek, fiúk-lányok egyaránt szívesen játszanak bábokkal. Ezt többnyire minden szülő tudja, ám a kicsinyek mégis ritkán kapnak ajándékba bábokat. E kedves kis játékokat ugyanis nem könnyű készen vásárolni. Az ügyes kezű anyukák viszont néhány óra alatt összeállíthatják pl. ezt az egyszemélyes bábjátékot. Segítségül nekik szánjuk ötletadó leírásunkat.

A bábjáték elkészítéséhez színes

Egyszemélyes bábszínház

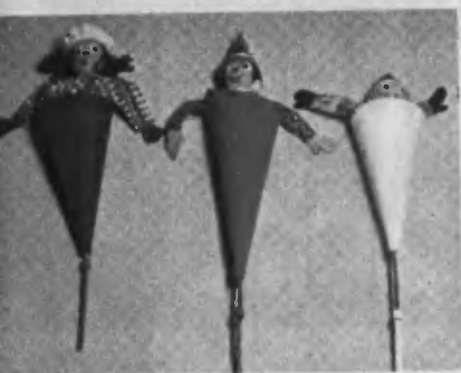

kartonra, némi textilhulladéka, 5–8 mm vastag és 550 mm hosszú farúdra, kifűjt tojásra vagy pingponglabdára és színes szigetelőszalagra van szükség.

A bábunak először a tölcser alakú alsó részét alakítsuk ki. Színes kartonra szerkesszük ki a 25 cm sugarú körcikket, majd ábránk alapján rajzoljuk meg a kúppalástot (1). (A vonalkázott rész a ragasztószél.) A kúppalástot vágjuk ki, majd íveltire hajtvá ragasszuk össze.

Következő lépésként a bábu felsőtestét alkotó ruhácskát szabjuk ki (2), s varrjuk a darabokat össze. A rajzon csak félig van meg a szabásminta!!! A bábu két kézfejét (3) rajzoljuk körül, majd géppel varrjuk össze, s csak azután vágjuk ki ollóval. A két kézfejét tömjük ki vattával, s ezt követően varrjuk a ruhácska ujjába. A bábu két karját is tömjük ki – de csak lazán – vattával. A ruhácskát most ragasszuk a tölcser széles nyílásának belső oldalára, sőt biztos, ami biztos, öltésekkel is erősítsük a kartonhoz. Rajzunkon (4) a vonalkázott rész a ragasztás helyét jelöli.

Most fogjunk hozzá a bábu fejének

kialakításához. E célra megfelel egy kifűjt tojás héja, pingponglabda, vagy más műanyag gömb is, amit kifűrés után ragasszunk vékony farúdra. A gömböt alul-felül szigetelőszalaggal is rögzítsük a farúdra. A fejformát ezt követően borítsuk be világos színű textiliával, amit a fej alatt feszesre húzva erős fonállal kössünk le.

A farudat dugjuk a ruhácska nyakán át a tölcserbe, majd a ruhácskát a nyakánál varrjuk a fejet borító tex-

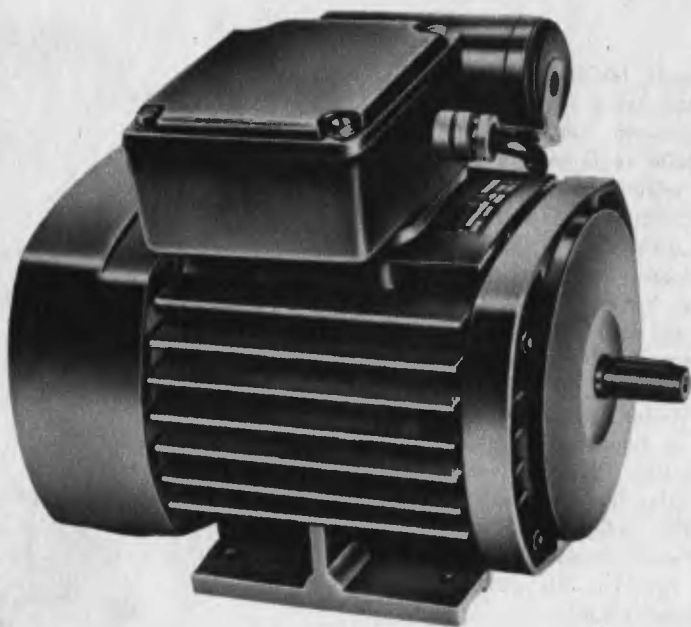
tíliához, annak lekötözött része felett. A rudat most toljuk fel, s ha a bábú felsőtestét alkotó ruhácska már feszes, a tölcser végét jelöljük át a farúdra. A bejelölt helyre szigetelőszalagból csavarjunk a farúdra 10–15 menetnyi „ütközőt”, ami játék közben megakadályozza, hogy a rúddal kiszakíthassuk helyéről a bábút.

Ezután már csak a bábú sminkelése van hátra. A fejre szemeket, szájat, orrot kell festeni, esetleg hímezni, varrni. A bábú jellegének megfelelő fejfedőről se feledkezzünk meg. Hajat vastag fonalból, kócból „varázsolhatunk” a bábú fejére, kalapot, sipkát, vagy kendőt pedig maradék textiliából készíthetünk. A kis ruhácskát is díszíthetjük foltokkal, kis gallérrel, vékony szalagocskákkal.

Ha már kész a bábjáték, tanuljuk meg a mozgatását is. Először a farudat fel-le mozgatva próbáljuk meg „tornáztatni” a bábút, azaz kezeit lengetni. Közben kis fordításokkal már bonyolultabb kézmozgásokat is kiügyeskedhetünk. A bábú mozgatását a farúd előre-hátra, és oldalra billentésével tehetjük sokoldalúbbá, s a gyermekek számára varázslatossá.

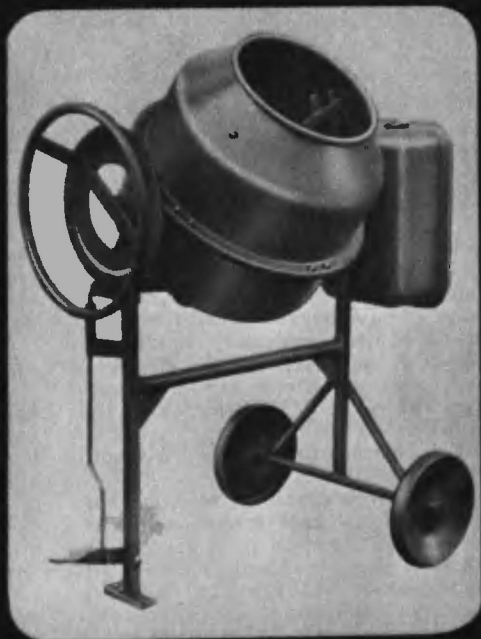
Ezermesterek! **B**arkácsolók!

Gyártja: IPARI MŰSZERGYÁR
2170 Aszód, Pf. 2.
Telefon: Aszód 60.
Mintabolt:
1077 Budapest,
Majakovszkij u. 69.

Az Ipari Műszergyár figyelmébe ajánlja az „általános célú motorcsaládját”, mely egy- és háromfázisú kivitelben készül, 220 V, illetve 3×380 V-os hálózati feszültségről üzemel. – Az állványos körfűrész, mely kiválóan alkalmas különböző fémegmunkáló, barakácsolási munkálatok elvégzésére, periodikus, állandó működésű üzemi igénybevétel mellett. A betonkeverő gépet. A betonkeverő gép alkalmas családi házak és hétvégi házak építésénél a szükséges beton keverésére állandó üzemi igénybevétel mellett.

Ne feledje: időt, pénzt, fáradságot takarít meg!

VÍZ- CSEN- DE- SÍ- TÓ TIP- PEK

Különösen a nagy lakótelepi épületekben okoz sok bosszúságot a géppuskaszerűen kattogó vízvezetékek vagy a dübörögve alázüdulő és hoszadalmasan sisteregve feltöltődő öblítőtartály. A csövek ugyanis az egész épületben szétvezetik ezeket a zajokat, amelyek közül az utóbbi csak kellemetlen, az előbbi azonban a csőtörés és lakáselázás veszélyét is magában rejt.

A vízcsap eresztésekor keletkező kattogó hang – szaknyelven vízütésnek, kosütésnek mondják – legtöbbször a kikopott csaporsók vagy szelepek következménye. Ha fellép a kattogás, azonnal változtassunk a csap nyitásának mérvén, vagy azt zárjuk el és ne

késlekedjünk szerelőt hívni, aki a csapot megbőrizi, abba új szelepszáró elemet ültet, vagy kicseréli a kikopott menetű orsót.

A sisteregve feltöltődő WC-tartály zaját azonban a ház asszonya is megszüntetheti. Nem kell hazzá más, csak egy háztartási létra, meg egy darabka gumi- vagy műanyag cső. A csövet húzzuk a tartály szelepeének kiömlő-csonkjára (amelyből a leeresztés után a víz a tartályba sugárzik), úgy, hogy a cső másik vége a tartály fenekére érjen. Így aztán a cső vége a tartály feltöltődésének kezdetén már a víz alá kerül és abból zubogás nélkül, csendesen áramlik a feltöltő víz a tartályba.

PVC

TETŐFEDŐ

hullámlemez

Tetszetős. Ütésálló. Korrozióálló. Hajlítható. Négyzetméter-súlya kicsi. Hővezetése csekély. Gyorsan és könnyen szerelhető. Fényáteresztő kivitelben is készül. A II. III. IV. V. tűzállósági fokozatú építmények tetőfedésére alkalmas.

- családi házak, hétvégi házak, garázsok
- növényházak, állattartási épületek
- ipari csarnokok, raktárak gazdaságos tetőfedő anyaga.

Gyártja: BORSODI VEGYI KOMBINÁT

Forgalmazták: TŰZÉP-telepek

BORSODI VEGYI KOMBINÁT

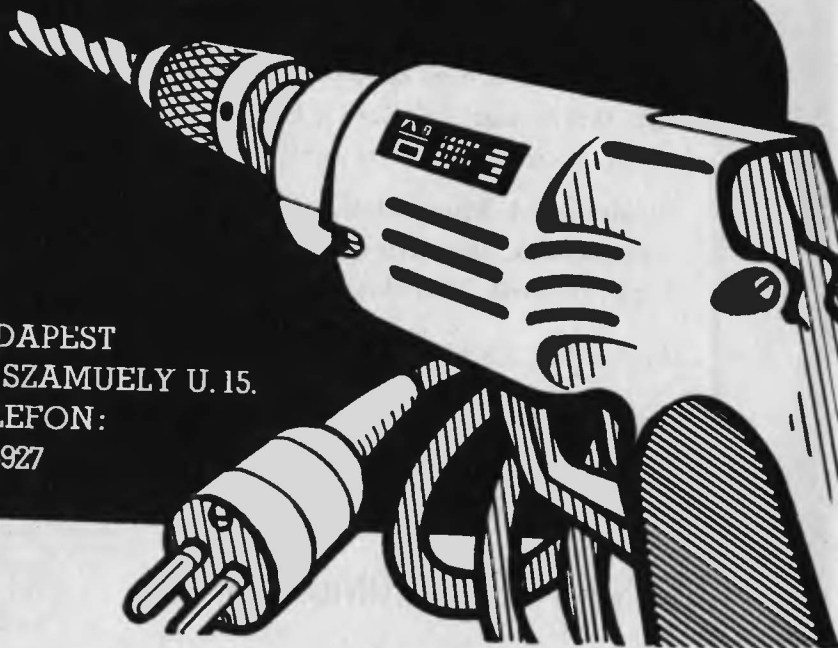
KÉZI- SZERSZÁM- GÉPEK

EVIG
GYÁRTMÁNYÚ

GARANCIÁLIS
ÉS FIZETŐ
JAVÍTÁSA.

BUDAPEST
IX., SZAMUELY U. 15.
TELEFON:
172-927

HÍRADÁSTECHNIKAI ALKATRÉSZEK

BUDAPESTEN A KERAVILL SZAKÜZLETEIBEN

II. Mártírok útja 35.

VI. Lenin krt. 78.

VII. Lenin krt. 22.

TUNGSRAM - KERAVILL szaküzlet
VIII. Rákóczi út 51.

VIII. Üllői út 60.

VIII. József krt. 34.

XI. Fehérvári út 7.

XIX. Vöröshadsereg útja 113.

VIDÉKRE CSOMAGKÜLDŐ
SZOLGÁLAT
BP. V. MÚZEUM KRT. 11.

ALUMINIUMBÓL

Lemezek, rudak; csövek, idomok.
Hullámlemezek. Alumínium kötőelemek.

DEKORATIV!

Korrózióálló, karbantartást nem igényel.

KÖNNYŰ!

Alumínium szaküzlet

1077 Budapest, Majakovszkij u. 101.

Alumínium Mintabolt

1085 Budapest, József krt 52.

Alumínium Barkácsbolt

1053 Budapest, Magyar u. 12.

ALUKER – ZALAIPARKER

8900 Zalaegerszeg, Hock János u. 94.

ALUMINIUMIPARI KERESKEDELMI VÁLLALAT

Minden igényt kielégítenek a

KÉZISZERSZÁMGYÁR

korszerű és keresett termékeik

KÉZISZERSZÁMGYÁR

Budapest XIII., Hun u. 4/B Telefon: 488-170

Sürgénycím: Kéziszerszámgár

Telex: 22-6306

Handwritten signature

A francia „triplex” cég szerszámai jól ismertek az egész világon – így hazánkban is. A több mint 250-féle szerszámukból évente ötmillió darab készül. S valamennyinek közös jellemzője – s egyben a triplex-siker egyik fő oka: bármilyen gyártmányú alapgépre – így asztalra erősített Peugeot-ra, a gyorsrögzítő SKIL-re, a magyar EVIG fúrópisztolyra egyaránt felerősíthetők. 250-féle szerszám óriási választék, a barkácsolás legkülönbébb ágazatait művelők is találhatnak benne a munkájukat segítő, könnyítő. Így a háztartások legügyesebb kezű barkácsolói, a háziasszonyok is. Íme, a 250-ből három – mutatóba! A tárcsafűrész (a) ugyan férfikézben forog a képen, de nagyobb famunkáknál női kezekben is helyettesíti a férfiizmokat. Tapétázni nemcsak divat, célszerű is. Ám e szakmának is vannak fogós fogásai, például a papírcsík sarkokban élvágása. Nos, a tapéta sarkvágóval (b) kifoghatunk a fogós fogásokon is. A nők bizonyára még ügyesebben, mint a nehézkesebb kezű férfiak. A díszítés-csinosítás kifejezetten női tevékenység. S ha kapcsolódik a régi szép bútorok felújításával, ugyancsak segítőeszközzre talál a triplex szerszámok kínálatában. Például körfogó polírozókefében (c), amellyel a bonyolult faragványok rejtett hornyai is tisztíthatók, fényezhetők.

A LAKÁSTÓL A KISKERTIG

VASÉRT

**MINDEN SZUKSÉGES
SZERSZÁMOT
MEGVÁSÁROLHAT
A VASÉRT
Barkácsolók
Boltjában**

Budapest
V., Szt. István tér 15.
(A Bazilika mellett)

**BARKÁCS-
SZERSZÁMOK,
KISKERTI
SZERSZÁMOK,
MŰANYAG
ÉPÍTŐELEMEK;**

- Ongroplost
falburkoló lécs,
- Portplast ojtó,
- Ütésálló PVC-ből
készült ablakok
és erkélyajtók,
- Műanyag padlószegély,
- Műanyag függönytartó
- Kód-, mosdó-,
mosogató-csaptelepek

**ROZSDAMENTES
MOSOGATÓK
KÜLÖNFÉLE
MŰANYAG ARUK.**

NEM CSAK AZ ŐSZI BNV-N LÁTHATJA A

ÉPÍTŐANYAGIPARI
VÁLLALAT
TERMÉKEIT,

HANEM

EGÉSZ ÉVEN ÁT MEG- VÁSÁRÓL- HATJA A

MINTABOLTBAN

(Budapest VIII., Somogyi Béla u. 22.)

**LAKÁSÉPÍTÉSHEZ,
KARBANTARTÁSHOZ
SZÜKSÉGES KORSZERŰ
ÉPÍTÉSI VEGYI ANYAGAIT.**

KORSZERŰ KERTMŰVELÉSÉRT A KERTBARÁTOK SZOLGÁLATÁBAN

**AZ M11-ES
FŐÚTVONAL
ÉS BUDAKALÁSZ-
ÚT KERESZ-
TEZŐDÉSÉBEN
LEVŐ
FACSEMETE-
LERAKATUNKBAN.**

Gyümölcs- és
díszfacsemetéket

metéket

Szőlőoltványokat

Dúsított tőzeget és

műtrágyákat

és virógmögvakot

**A HERMES
AFÉSZ
VETŐMAGBOLTJAI
BUDAPEST
KILENC
PONTJÁN**

II., Moszkva tér 3.

II., Pusztaszeri út 95.

V., Alkotmány u. 29.

V., Marx tér 9.

VII., Baross tér 16.

VII., Rákóczi u. 7.

XI., Karinthy F. út 10.

XI., Vasút u. 5.

XIII., Róbert K. krt. 59.

**SZAKUZLETEINK
NAGY
VÁLASZTÉKÁBÓL
VÁSÁROLHAT:**

Konyhokerti, gazdasági

és virágmögvakot

Kertészeti anyagokat,

eszközöket és gépeket

Növényvédő szereket

Szokkőnyveket

Műtrágyákat

LEGYEN ÖN IS A VÁSÁRLÓNK!

ERDEMES

ELADNI használt
FÉNYKÉPEZŐGÉPÉT, MOZIGÉPÉT
és korszerűbb használt vagy új
készüléket VÁSÁROLNI
BUDAPESTEN: kijelölt boltjainkban,

VIDÉKEN:
SZEGEDEN
MISKOLCON
DEBRECENBEN

PECSETT
GYÖRBE
NAGYKANIZSÁN
SALGÓTARJÁNBAN
BEKÉSCSABÁN
BAJÁN
ZALAEGERSZEGEN

Mint minden használati tárgy, így a lakásban található eszközök is idővel megkopnak, veszítenek esztétikai szépségükből. Egy kis kezűgyességgel azonban ezeket a tárgyakat újjávarázsolhatjuk.

Két kitűnő, az NDK-ból importált festékek szeretnénk Önöket megismertetni, melyek bevonatrendszert képezve minden igényt kielégítenek. Az egyik az ALKYD alapozó, a másik az ASLA zománccfesték.

Az alapozó és a zománccfesték megfelelő réteg kombinációja esetén időjárásálló, kemény, fényes, esztétikailag is szép bevonot képezhető. Jó a fedőképességük, felhordásuk ecsettel, vagy szórással végezhető.

Mire használhatók?

Elsősorban bel- és külterületi munkálatokra fáro (ajtó, ablak, bútor, fakerítés, faház stb), továbbá fémtárgyak (csőhálózat, voskerítés – kapu stb.) és fal festésére.

Többféle színben kaphatók, így minden kívánt színárnyalat kikeverhető. Színválaszték a következő: fehér, krómsárga, narancs, vörös, közepzöld, fekete, kék.

Az ASLA zománccfesték ezen kívül még türkiz színben is kapható.

A hígításhoz lokkbenzint, vagy szintetikus hígítót kell használni. Ecseteléshez kb. 5% szóráshoz 5–15% hígító szükséges.

Fontos a festék és a felület előkészítése a jó eredmény elérése érdekében!

A festéknél, ha bőrsődést észlelünk, a bőrréteget távolítsuk el.

E felületet alapozás előtt itassuk át lenolajkencével, vagy olajfesték hígítóval.

FÉM felületet előzőleg rozsdagátló anyaggal vonjuk be.

FAL felületnél alapvető követelmény a lúgmentesség. Ezért frissen vakolt, gipszelt, vagy meszelt folot nem mázoljunk.

RÉGI bevonatok újrafestése előtt alaposan csiszoljuk át az alapot, majd portalanítsuk. Csak szilárdan tapadó régi festékbefvonatra szabad új réteget felvinni.

Helyesen akkor járunk el, ha az ALKYD és ASLA festékeket a következőképpen alkalmozzuk:

LAKÁS/ FELÚJÍTÁS FESTÉKKEL

FA- ÉS FALFELÜLETRE:

- 1 réteg lenolajkence,
- 2 réteg ALKYD alapozó,
- 1 réteg ASLA zománcfesték,

FÉMFELÜLETRE

- 1 réteg miniumos olajfesték
- 2 réteg ALKYD alapozó
- 1 réteg ASLA zománcfesték

A felsorolt bevonatrendszerek élet-tartama kb. 4 év.

KÖZÖLJÜK MÉG AZ ÁRAKAT:

ALKYD olopozó nettó 1200 g	
fekete-fehér	34,— Ft
színes	39,— Ft
ASLA zománc nettó 800 g	
fekete-fehér	31,— Ft
színes	36,— Ft
Még egyszer megismételjük	

ALKYD ALAPOZÓRA — ASLA ZOMÁNCFESTÉKI

Kapható a szaküzletekben.

Forgalomba hozza: **VEGYIANYAG KERESKEDELMI VÁLLALAT**

magasfényű

TISZALUX

zománc

lakossági célokra
kidolgozott
a házi és a ház körüli
javító, felújító
festéseknél
univerzálisan
alkalmazható
zománcfesték

Tiszai Vegyi Kombinát
LENINVAROS

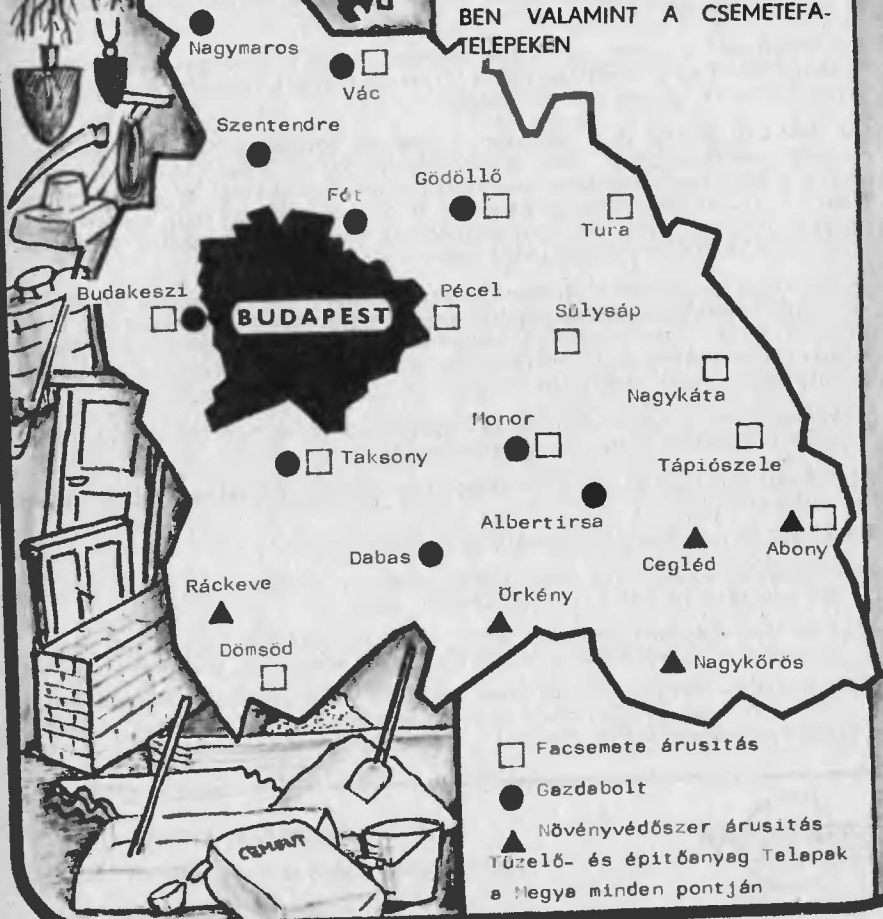
Beszerezhető a szaküzletekben és a TVK Mintaboltban
Budapest V., Pilvax köz 2-4.

BUDAPESTI, PEST MEGYEI

ÉPÍTKEZŐK, BARKÁCSOLÓK, KERTÉSZKEDŐK

MUNKAJUKHOZ MINDEN SZÜK-
SÉGES ANYAGOT, SZERSZAMOT
BESZEREZHETNEK A PEST MEGYEI
AFÉSZEK TŰZELŐ- ÉS ÉPÍTŐ-
ANYAG TELEPEIN, GAZDABOLT-
JAIBAN, VAS-MŰSZAKI ÜZLETEI-
BEN VALAMINT A CSEMETEFA-
TELEPEKEN

Próbapálya a laboratóriumban

A közúti járműipari termékek piaci lehetőségeit nagymértékben befolyásolja, hogy a gyártó mennyiben képes a felhasználó speciális, helyi sajátosságokból fakadó igényeit kielégíteni.

Az autóbuszokkal szemben a vevő, a felhasználó elsődleges igénye, a minél nagyobb üzemi élettartom és megbízhatóság. A tervező igyekszik ezt maximálisan biztosítani, de az üzemi élettartam és az azt befolyásoló mechanikai tényezők számítása igen bonyolult és sok esetben – a technika jelenlegi szintjén – szinte kilátástalan feladot.

Ezért a fejlesztési munka egyik leglényegesebb része a prototípusok országúti (és próbopályás) futópróbója. Ez utóbbi fejlesztési fázis korszerű berendezések segítségével laboratóriumban is elvégezhető.

Az Autóipari Kutató Intézetnek van – jelenleg egyedül a szocialista országok hasonló intézetei között – ilyen laboratóriuma, az ún. Schenk Hydropulz berendezés. E berendezés működési elve igen röviden a következő: az autóbusz kerekeivel hidraulikus munkahengerekre áll. A mágnesszalagról vagy számítógépről vezérelt hengerek biztosítják, hogy az autóbusz lengő mozgása ugyanolyon legyen, mint a valóságos úton való holadás közben.

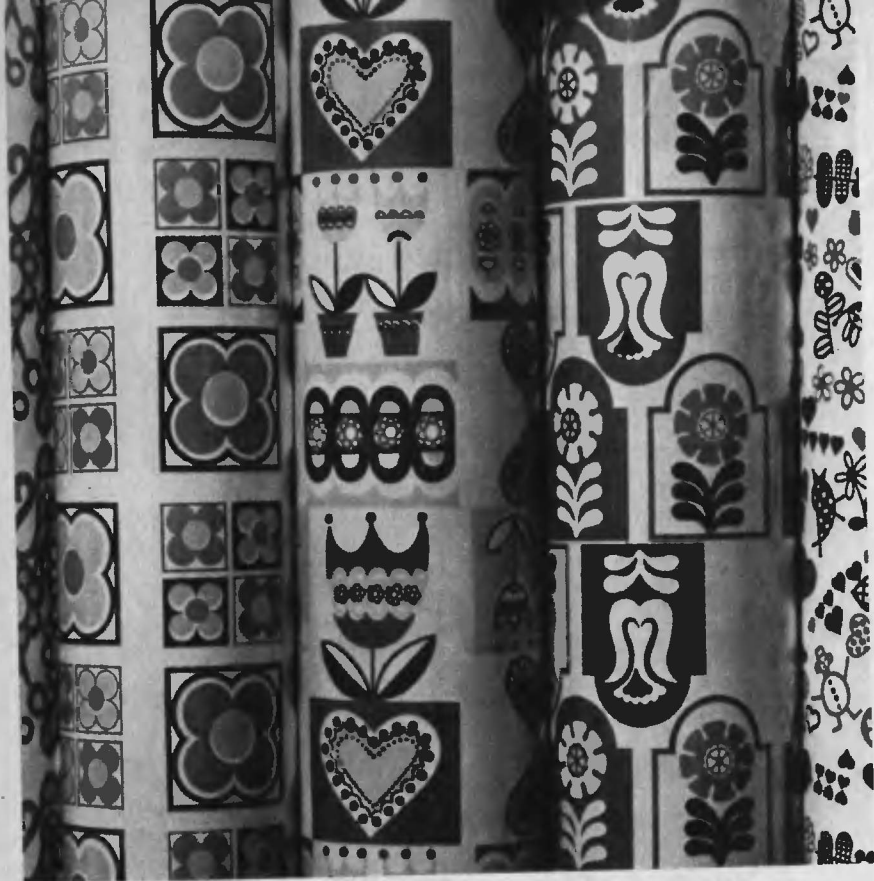
A valóságos útviszonyok előállítását az teszi lehetővé, hogy az intézet kifejlesztett egy útprofilmérő rendszert, amellyel az útegyenetlenségeket mágnesszalagra tudja rögzíteni. Külön függvénygenerátor segítségével ugyancsak előállíthatók a próbopályákon alkalmazott speciális működadályok, az autóbuszok rezgéstani és szilárdsági tulajdonságainak tanulmányozására.

A laboratóriumi vizsgálat mind a próbapályás, mind az országúti vizsgálatokkal szemben a következő fontosabb előnyöket nyújtja:

- a) A konstrukció szilárdsági elemzéséhez nem szükséges a teljesen készre szerelt autóbusz.
- b) A vizsgálati idő mintegy negyed-ötöd részére csökken.
- c) A vizsgálat körülményeit nem befolyásolják a – méréseket egyébként jelentősen zavaró – forgalmi és meteorológiai viszonyok.
- d) A legfejlettebb mérés technikát lehet alkalmazni (egészen a számítógépekig), ugyanis nem követelmény, a műszerek hordozhatósága és nincs helyprobléma.
- e) A vizsgálati körülmények pontosan reprodukálhatók. A felsorolt előnyök biztosítják, hogy egy új konstrukció költsége és időtartama is jelentősen csökkenthető az Autóipari Kutató Intézet új vizsgálórendszerének segítségével.

AUTÓIPARI KUTATÓ INTÉZET
1115 Budapest, Csóka u. 9–11. Telefon: 666-988

NYPALEN!
NYPALEN!
NYPALEN!

Korszerű, lemosható
 falborító papír!
 Változatos grafikával,
 többszínnyomatatással készül!
 Kapható: 10 fm-es tekercsekben
 kiszerve az ÁPISZ-boltokban,
 áruházakban.

Gyártja:

Forgalmazza:

LEHEL

KOMPRESSZOROS HÁZTARTÁSI HÜTŐSZEKRÉNY

HB 160 * * *

GYÁRTJA:
HÜTŐGÉPGYÁR

**Használja
az**

**mmG
AUTOMATIKA
MŰVEK**

**háztartási kisautomatika
elemeit és szabályozóit!**

Széles választékban gyártunk:

- szobahőmérséklet-szabályozókat,
- hőmérséklet-szabályozókat
és korlátozókat,
forróvíz-tárolókhoz,
hűtő- és mosógépekhez
- gáznyomás-szabályozókat
és egyéb automatikákat.

KÉRJEN PROSPEKTUST!

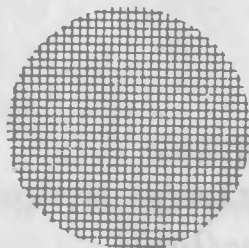
Címünk: mmG AUTOMATIKA MŰVEK

Budapest III., Szépvölgyi út 41

✉ H-1300 Budapest Pf. 59

☎ 886-340 ☎ 22-4444

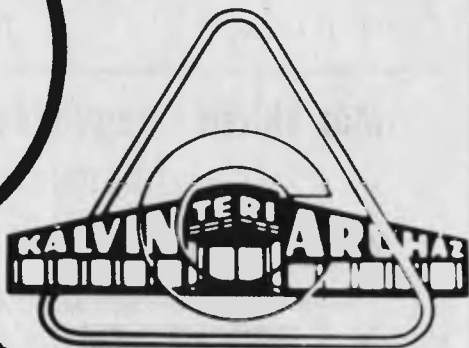
ÖNNEK IS SIKERÜLHET

**lakását,
hétvégi
házát
felújítani,
ötletesen
berendezni,
ha felkeresi
barkács-
boltjainkat,
ahol
izlésének,
elképzeléseinek
megfelelően
válogathat
árucikkeinkből.**

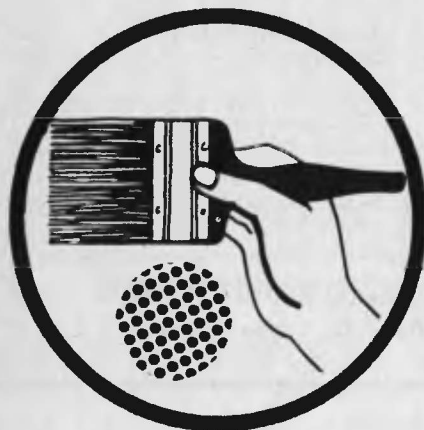
Különböző faárúk;
lambériák, polcok,
gyalult lécek,
bútorlapok,
farostlemezek,
fém polctartók,
csavarok, szegek
és más barkácsoláshoz
szükséges cikkek:
III., Bécsi út 225.
VI., Székely B. u. 24.
VII., Garay u. 20.
VII., Wesselényi u. 46.
XI., Bölcső u. 5.
IV., Berda J. u. 52.

Selyem, jersey,
farmer kötöttlapok,
bútorvászón, műbőr,
műszőrme,
szabászati maraűékok
sokféle színben
és választékban,
egyéb textiliák,
fonalak,
súlyra mérve:
I., Fő u. 27.
III., Szentendrei út 12/b.
III., Bécsi út 225.
V., Nagy S. u. 1.
VI., Székely B. u. 24.
XI., Bölcső u. 5.
IV., Berda J. u. 52.
Habszivacs méretre vágás
minden
barkácsüzletünkben
megrendelhető.

BARKÁCS VEGYESIPARI SZÖVETKEZET
a lakosság szolgálatában

A barkács-
felszereléstől
a kerti
szerszámokig
a szabadidő
szolgálatában!

**Centrum
Kálvin téri
áruház**

Műszer- és Irodagép-értékesítő V.

Budapest VI., Népköztársaság utja 2.

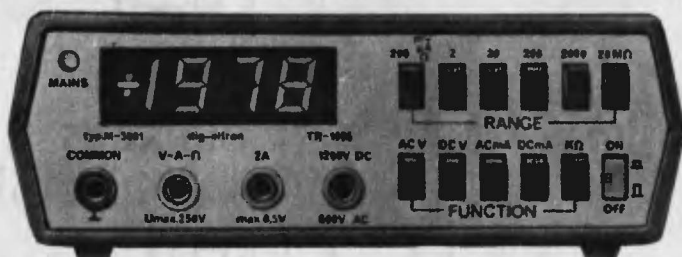
Telefon: 117-090.

Telex: 22-4736

**Már ebben a negyedévben vásárolható
új műszer:**

M-3001 TÍP. DIGITÁLIS MULTIMÉTER

FŐBB MŰSZAKI ADATOK:

Egyenfeszültség mérése:

100 μ V – 1200 V

Mérési pontosság $\pm 0,2\%$
 ± 2 digit

Bemeneti ellenállás:

10 Mohm (minden méréshatáron)

Váltakozó feszültség mérése:

100 μ V–600 V

Mérési pontosság:

$\pm 0,5\%$ ± 2 digit

Frekvenciahatár: 20 Hz–50 kHz

Egyenáram mérése: 200 μ A–2A

Mérési pontosság: $\pm 0,2\%$ ± 2 digit

Váltakozó áram mérése: 100 μ A–2A

Mérési pontosság:

$\pm 0,5\%$ ± 2 digit

Frekvenciahatár: 20 Hz–50 kHz

Ellenállás mérése:

0,1 ohm–20 Mohm

Mérési pontosság: $\pm 0,2\%$ ± 2 digit

Működési hőmérséklettartomány:

+5 – +50 °C

Méret: 55×15×150 mm

KÜLÖN RENDELHETŐ TARTOZÉKOK:

M-3001/C nagy feszültségű mérőfej
20/30 amperig (AC–DC)

M-30001/C nagyfeszültségű mérőfej
20/30 kV-ig (DC)

M-3001/D nagyfrekvenciás mérőfej
50 kHz-től 30 kHz-ig

Forgalomba hozza vállalatunk: ELEKTRONIKUS OSZTÁLYA

Budapest VI., Bojcsy-Zsilinszky út 37. Telefon: 112-642.

**Nálunk
Ön is
megtalálja
a megfelelő
fonalat**

TEMAFORG szaküzletek:

Budapest IV., Árpád út 21.

Budapest V., Dimitrov tér 4.

Budapest IV., Megyeri út 15.

Budapest V., Münnich Ferenc u. 14.

Budapest VI., Dalszínház u. 10.

„ATM” TÍPUSÚ

AKKUMULÁTORTÖLTŐK

ATM 6-12

Az ATM 6/12 típusú akkumulátortöltő kisegítő töltésre alkalmas. Az élettartamuk második felében levő akkumulátorok kapacitása lecsökken, gyakran szükség van utántöltésre, pl. a gépkocsi éjszakai üzemszünete alatt. Erre a feladatra kiválóan alkalmas ez a kis méretű és súlyú igénytelen készülék.

A bekapcsolás a hálózati dugaszoló segítségével történik, ha a jelzőlámpa világít, a két csipeszt csatlakoztatjuk az akkumulátorhoz. A piros zsinór a pozitív pólus, a kék a negatív. Ha a csipeszek véletlenül zárlatba kerülnek akkor sem történik különösebb hiba, mert a készülék belső felépítése olyan, hogy károsodás nélkül viseli el a zárlati áramot, hőmérséklete tartós zárlat esetén is a megengedett maximális érték alatt marad. A készülékeken töltőáram beállítási lehetőség nincs, mert a maximális áram teljesen kisütött akkumulátor esetén sem több 3,5 A-nál. A töltődés folyamán az áram csökken. A töltő nyugodtan felügyelet nélkül hagyható, túltöltés nem következik be, mert 2,7 V cellafeszültség felett a töltőáram erősen lecsökken, feledékenységek esetén az akkumulátor nem megy tönkre. A töltő átkapcsolás nélkül alkalmas 6, illetve 12 voltos akkumulátorok töltésére.

TRANSZFORMÁTOR-, RÖNTGEN ÉS VILLAMOSKÉSZÜLEKGYARTÓ SZÖVETKEZET.

Budapest VII., Nefelejts u. 39.

Telefon: 228-401, 425-773, 428-969

Kereskedelmi osztály: 225-030, 425-338

Postafiók: 1441 Bp., Pf. 46. Telex: 22-4730

MINDEN ALKALOMRA DIVATEKSZERT!

Sporthoz, kiránduláshoz,
családi eseményekhez
egyéni ízléssel öltözködhet,
ha van varrógépe

CSAJKA ÉS UNION VARRÓGÉPEK
nagy választékával várja ÖNT
a **MOBIL MINTATEREM**
Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 59.

Kedves ügyes kezű olvasóink!

Egy rádióreklámban hangzott el, hogy: "... ezzel a készülékkel a házi munka még a férfiaknak is gyerekjáték!" Még a férfiaknak IS! Ebből következik, hogy sok olyan tevékenység van, amit a nők magától értetődően gyerekjátékként és ügyesebben végeznek, mint „a teremtés korondi”!

Érthető, hiszen köztudott, hogy a női kéz nemcsak selymesebb, simogatóbb, de ügyesebb is, aminek bizonyításra elég a kézimunkázásra utalnunk.

Ám a barkácsoldás valahogy a férfiak kezében látszik összpontosulni. Az egyik nagy barkácsgép-gyár — a német METABO — így hirdeti készítményeit: "... Männer haben METABO" — azaz: az (igazi) férfiaknak METABO-juk van!

Nos, mindkét megállapításban van igazság IS! De az nem megdönthetetlen. Az utóbbit például cáfolja a sok-sok nagyon ügyesen barkácsoló nő, akiknek ezer-mesterkedését segítő állítottuk össze ezt a kiskönyvtár kötetünket.

Általában „női” munkákról, de nem a jól ismertek köréből (amilyen például a szabás-varrás, a vasalás vagy a horgolás), hanem modern anyagok és munkamódszerek alkalmazásával kialakított újdonságokról. De az, hogy kötetünk női munkákról szól, nem jelenti azt, hogy azok csak nők által végezhetők el. Sőt, alcímünk „Nemcsak nőknek!”, éppen az ellenkezőjére utal.

Tehát: eredményes barkácsolást kedves ügyes kezűek, akiknek sorában még férfiak IS helyet kaphatnak.

A szerkesztő

Barkácsolás közben is
jólesik egy csésze

ILLATOS TEA

ELKÉSZÍTÉSHEZ NÉHÁNY JÓ TANÁCS:

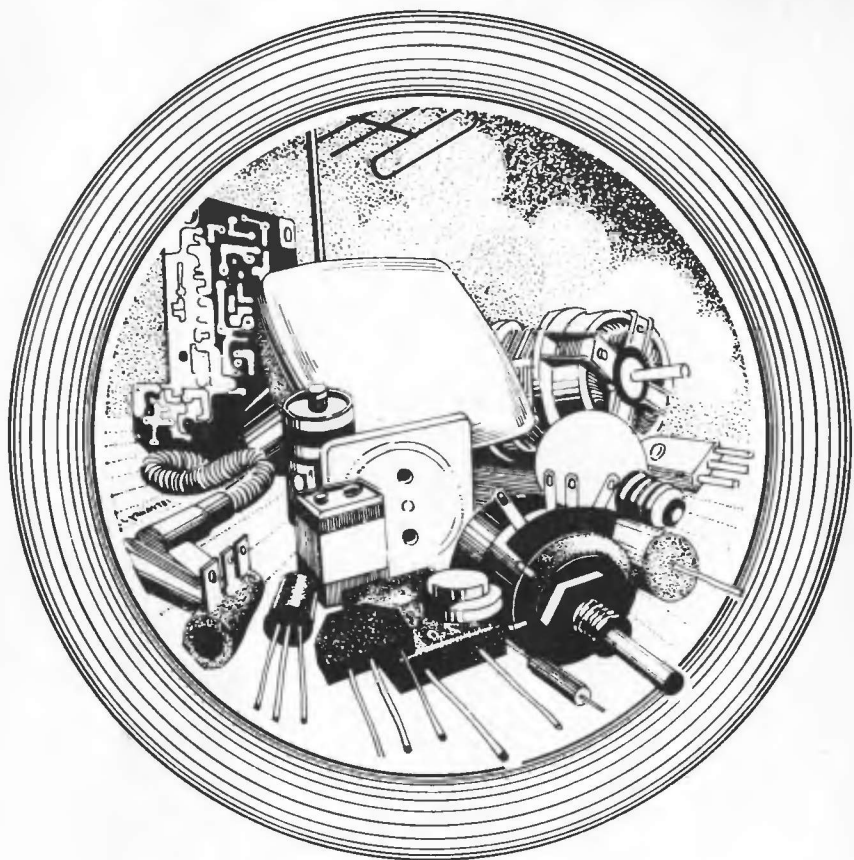
Ne főzzük, mert keserű ízt kap, ezért helyesebb, ha leforrázzuk és lefedjük. Színe a forrázás időtartamától függően a halvány­sárgától a sötétvörösig változhat.

– Ajánlatos a készítés után azonnal fogyasztani. A teát külön edényben vagy dobozban kell tárolni, lehetőleg hűvös helyen, mert igen könnyen szív magába idegen illatot.

B
füszért

**FILTERES
ÉS FILTER NÉLKÜLI TEÁK
BŐ VÁLASZTÉKÁT KÍNÁLJA
A BUDAPESTI FÜSZÉRT**

**Híradástechnikai és elektromos háztartási készülékek,
antennák és ezek alkatrészei,
elemek, izzók és képcsövek, elektroncsövek,
félvezetők és villamosszerelési anyagok.**

**RAVILL Alkatrész Áruház
1065 Budapest, VI., Bajcsy-Zsilinszky u. 45.
Telefon: 327-191, 321-991**

EZERMESTEREK !

BARKÁCSOLÓK !

Otthoni

barkács

munkához

BARKÁCSÁRUT,

KÉZI-

SZERSZÁMOT,

KISGÉPEKET,

ELEKTROMOS

ÉS

ELEKTRO-

TECHNIKAI

cikkeket

a budapesti

és vidéki

EZERMESTER

ÉS ÚTTÖRŐ

BOLTOKBÓL !

